Навчання і вивчення євангелії

Довідник для вчителів та провідників у семінаріях та інститутах релігії

Навчання і вивчення євангелії

Довідник для вчителів та провідників у семінаріях та інститутах релігії

Видано Церквою Ісуса Христа Святих
Останніх Днів
Солт-Лейк-Сіті, штат Юта

Будемо вдячні за коментарі та виправлення. Просимо надсилати
їх, а також інформацію щодо помилок, на адресу:
Seminaries and Institutes of Religion Administration
50 E. North Temple Street, Floor 9
Salt Lake City UT 84150-0009 USA
Електронна адреса: ces-manuals@ldschurch.org

Будь ласка, вкажіть своє повне ім'я, адресу, приход і кіл. Перевірте, чи правильно
Ви вказали назву посібника. Після цього залиште свої коментарі.
©2012 by Intellectual Reserve, Inc.
Усі права застережено
Printed in the United States of America
Текст англійською мовою затверджено: 12/11
Затверджено на переклад: 12/11
Назва оригіналу: *Gospel Teaching and Learning*
Ukrainian
10581 192

Зміст

Передмова v
Навчати, як навчав Спаситель v

Вступ ix
Церковна система освіти ix
Семінарії та інститути релігії ix

1. Мета 1
Наша мета [1.1] 1
Жити [1.2] 2
Навчати [1.3] 5
Керувати [1.4] 8

2. Основні принципи навчання і вивчення євангелії 12
Навчати і навчатися через Духа [2.1] 13
Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета [2.2] 16
Щоденно вивчати Писання і читати навчальні матеріали курсу [2.3] 23
Розуміти контекст і зміст Писань та слів пророків [2.4] 27
Виявляти і розуміти вчення і принципи євангелії, відчувати їх істинність і важливість та жити за ними [2.5] 30
Пояснювати вчення та принципи євангелії, ділитися ними і свідчити про них [2.6] 35
Опановувати ключові уривки з Писань та основні вчення [2.7] 38

3. Навчання з Писань в семінаріях та інститутах релігії 42
Застосування основних принципів навчання і вивчення євангелії [3.1] 43
Лука 5: Приклад [3.2] 46

4. Підготовка до навчання 51
Особиста підготовка [4.1] 51
Підготовка студентів [4.2] 53
Підготовка уроку [4.3] 55

5. Методи, навички та принципи навчання 64
Запитання [5.1] 64
Обговорення на уроці [5.2] 69
Читайте Писання разом на уроці [5.3] 71
Виклад учителя [5.4] 72
Історії [5.5] 73
Обговорення у маленьких групах та надання завдань [5.6] 74
Виконання письмових вправ [5.7] 76
Крейдова дошка або біла дошка [5.8] 77
Предмети й ілюстрації [5.9] 77
Аудіовізуальні й комп'ютерні презентації [5.10] 78
Музика [5.11] 82
Загальні поради й застереження [5.12] 83

6. Постійне вдосконалення навичок учителя 86
Господнє обіцяння [6.1] 87

Алфавітний покажчик 89

Передмова

“Коли ми починаємо оцінювати себе і шукати способи стати кращими вчителями, хто може бути найкращим взірцем для нас? Як краще ми можемо навчатися, ніж аналізуючи свої ідеї, цілі та методи і порівнюючи їх з тими, які має Ісус Христос?” (Бойд К. Пекер, *Teach Ye Diligently,* виправлене видання, [1991], 22).

Навчати, як навчав Спаситель

Згадайте на мить те, що ви знаєте про Спасителя. Чи можете ви уявити, як Його учні зібралися навколо Нього? Чи можете ви уявити, як Він навчає натовп біля Галілейського моря або як розмовляє з жінкою біля криниці? Що ви помічаєте в Його манері навчати й керувати? Як Він допомагав іншим навчатися, зростати духовно і ставати навернених до Його євангелії?

Він любив їх, молився за них і постійно служив їм. Він знаходив можливості бути з ними і виявляти Свою любов. Він знав, чим вони цікавляться, їхні сподівання й бажання і те, що відбувалося в їхньому житті.

Він знав, ким вони були і ким можуть стати. Він знаходив унікальні способи допомагати їм навчатися й зростати—способи, які підходили тільки їм. Коли у них виникали труднощі, Він не залишав їх, а продовжував любити їх й служити їм.

Він готувався навчати, молячись наодинці і постячись. Він щодня, на самоті шукав скерування від Свого Небесного Батька.

Він використовував Писання, щоб навчати й свідчити про Свою місію. Він навчав людей самостійно розмірковувати над Писаннями і використовувати їх, щоб знаходити там відповіді на свої запитання. Їхні серця палали в них, коли Він навчав слову Божому з силою й повноваженням, і вони здобували власне переконання, що Писання є істинними.

Він розповідав прості історії, притчі і наводив приклади з життя, які вони могли зрозуміти. Він допомагав їм бачити уроки євангелії в їхньому житті і в світі, який їх оточував. Він говорив про риболовство, пологи, про роботу в полі. Щоб навчити людей піклуватися одне про одного, Він розповідав історії про спасіння загубленої вівці. Щоб навчити Своїх учнів вірити в те, що Небесний Батько з любов’ю дбатиме про них, Він просив їх поглянути “на польові лілеї”.

Він ставив їм запитання, які викликали в них серйозні роздуми і сильні почуття. Він виявляв щиру зацікавленість у їх відповідях і тішився, коли вони виявляли віру. Він давав їм можливості ставити свої запитання і ділитися власними думками. І Він відповідав на їхні запитання і вислуховував їхні розповіді про пережите ними. Відчуваючи Його любов, вони не боялися ділитися своїми думками і розповідати про особисті почуття.

Він запрошував їх свідчити, і коли вони свідчили, Дух торкався їхніх сердець. “А ви за кого Мене маєте?”—спитав Він. Коли Петро відповів, його свідчення зросло: “Ти—Христос, Син Бога Живого!”

Він довіряв їм, готував їх і давав їм важливі обов'язки навчати, благословляти і служити іншим. Він наказував їм: "Ідіть по цілому світові, та всьому створінню Євангелію проповідуйте!" Його метою було допомогти їм стати наверненими через їхнє служіння іншим.

Він запрошував їх діяти з вірою й жити за істинами, яких Він навчав. Навчаючи, Він завжди зосереджувався на тому, щоб допомогти Своїм послідовникам жити за євангелією всім серцем. Щоб досягти цього, Він знаходив для них можливості навчатися через ситуації, які справляли на них сильне враження. Явившись нефійцям, Він запросив їх по одному підходити до Нього, щоб вони могли побачити, торкнутися і пізнати Його самі. Коли Він відчув, що вони не до кінця розуміють Його послання, то попросив їх піти додому і підготуватися, щоб повернутися й продовжити навчання.

За всіх обставин Він був для них взірцем і наставником. Він учив їх молитися, молячись з ними. Він учив їх любити й служити так, як Він любив їх і служив їм. Він Своїм прикладом учив їх, як навчати Його євангелії.

Безсумнівно, Спаситель навчає не так, як світ.

Отже, ваше священне покликання полягає у тому, щоби навчати так, як навчав Спаситель. Коли ви чинитимете так, молодь дозволить, щоб насіння євангелії було посіяне у їхньому серці, розбухало й зростало. Це приведе до навернення—найголовнішої мети вашого навчання. Допомагаючи молоді стати наверненими, ви допомагаєте їм підготуватися наслідувати Спасителя все їхнє життя—служити на місіях, отримати храмові обряди, виховувати дітей у праведності і розбудовувати Боже царство по всьому світу.

Вступ

Церковна система освіти

Церковна система освіти (ЦСО) Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів діє під керівництвом Правління освіти та Опікунських рад Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів. До Правління освіти входять члени Першого Президентства, кілька членів Кворуму Дванадцятьох Апостолів та інші генеральні авторитети й представники вищого керівництва Церкви.

Серед організацій Церковної системи освіти є такі: семінарії та інститути релігії, Університет Бригама Янга, Університет Бригама Янга–Айдахо, Університет Бригама Янга–Гавайї та Бізнес-коледж СОД.

Семінарії та інститути релігії

У семінаріях та інститутах релігії (С/І) у будні дні проводяться заняття з релігійної освіти для підлітків і дорослої молоді. Семінарії та інститути релігії також керують навчанням у початкових і середніх школах у деяких регіонах поза межами Сполучених Штатів Америки.

Нашим завданням у семінаріях та інститутах релігії є надання не просто освіти, а релігійної освіти. Релігійна освіта—це освіта, що простягається у вічність і потребує впливу Духа Господа. У своєму зверненні до вчителів семінарії та інституту релігії президент Дж. Рубен Кларк молодший навчав: "У вас, учителі, велика місія. Як учителі ви займаєте найвищу точку в навчальному процесі, і тому навчання з його величезною цінністю та далекосяжним впливом можна порівняти лише з тим, що впливає на людину, коли вона перебувала у вічному минулому, в сьогоденні земного життя, а потім у безмежжі майбуття" (*Шляхи розвитку освіти в Церкві,* виправлене видання, [2005], с. 10).

Тисячі вчителів семінарій та інститутів релігії і провідників у всьому світі допомагають підліткам та дорослій молоді Церкви вивчати євангелію Ісуса Христа й жити згідно з її принципами.

Довідник *Навчання і вивчення євангелії* було надано, щоб допомогти вчителям у їхній роботі. Це книга-ресурс. Учителі мають ознайомитися з її матеріалами і часто звертатися до неї, зосереджуючись на вивченні тих матеріалів, які якнайкраще допоможуть їм. Коли вчителі вивчатимуть цей довідник і шукатимуть скерування від Господа, Він надихатиме їх в їхній підготовці, зміцнюватиме їхні стосунки зі студентами, звеличуватиме їхнє навчання і благословлятиме їх присутністю Духа, щоби більш повно виконувати Його роботу.

Мета семінарій та інститутів релігії

Наша мета—допомогти молоді та молодим дорослим розуміти вчення та Спокуту Ісуса Христа, покладатися на них, ставати гідними благословень храму і підготувати себе, свої сім'ї та інших людей до вічного життя з Небесним Батьком.

Щоб досягти нашої мети:

Жити

Ми живемо за євангелією Ісуса Христа і намагаємося бути гідними супроводу Духа. Наша поведінка та стосунки є зразковими вдома, у класній кімнаті і в суспільстві. Ми постійно намагаємося удосконалюватися в тому, що робимо, поглиблюємо знання, розвиваємо позитивне ставлення та поліпшуємо свій характер.

Навчати

Ми навчаємо студентів вченням та принципам євангелії, як вони містяться в Писаннях та словах пророків. Цих вчень і принципів навчають так, щоб це вело до розуміння й напучування. Ми допомагаємо студентам виконати їхню роль у навчальному процесі й готуємо їх навчати євангелії інших людей.

Керувати

Ми належним чином керуємо нашими програмами та ресурсами. Наші зусилля допомагають батькам у виконанні їхнього обов'язку—зміцнювати сім'ю. Ми тісно співпрацюємо з провідниками священства, запрошуючи студентів брати участь у навчанні і створюючи духовну атмосферу, в якій вони можуть спілкуватися між собою і навчатися разом.

1

Мета

На вчителів євангелії Ісуса Христа було покладено священну відповідальність. Їхня мета простягається за межі простого викладання уроків. Старійшина Даллін Х. Оукс сказав: "Учитель євангелії ніколи не задовольниться простою передачею послання або виголошенням проповіді. Справжній учитель євангелії прагне допомагати в роботі Господа здійснювати вічне життя для Його дітей" ("Навчання євангелії", *Ліягона,* січ. 2000, с. 97).

Мета семінарій та інститутів релігії допомагає вчителям і провідникам ясно бачити напрямок, в якому слід докласти зусиль, щоб допомагати виконувати роботу Господа.

Наша мета [1.1]

Наша мета—допомогти молоді та молодим дорослим розуміти вчення та Спокуту Ісуса Христа, покладатися на них, ставати гідними благословень храму і підготувати себе, свої сім'ї та інших людей до вічного життя з Небесним Батьком.

Небесний Батько бажає, щоб кожна Його дитина здобула вічне життя (див. Мойсей 1:39). Спаситель навчав: "Життя ж вічне—це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його" (Іван 17:3). Тому, мета релігійної освіти—допомогти студентам пізнати й полюбити їхнього Небесного Батька та Його Сина, Ісуса Христа, і допомогти їм зрозуміти вчення Спасителя та значення Спокути і покладатися на них.

Спокута Ісуса Христа посідає центральне місце у плані спасіння. Вона є основоположною істиною, на якій встановлено євангельські вчення і принципи, і на якій має зосереджуватися все навчання й вивчення євангелії. Старійшина Бойд К. Пекер свідчив, що Спокута "є самим коренем християнського вчення. Ви можете знати багато про євангелію, яка, немов гілки, розгалужується з нього, але якщо ви знаєте лише про гілки, а ці гілки відділені від коріння—відрізані від істини—то в них не буде ані життя, ані суті, ані викуплення" ("The Mediator", *Ensign,* May 1977, 56).

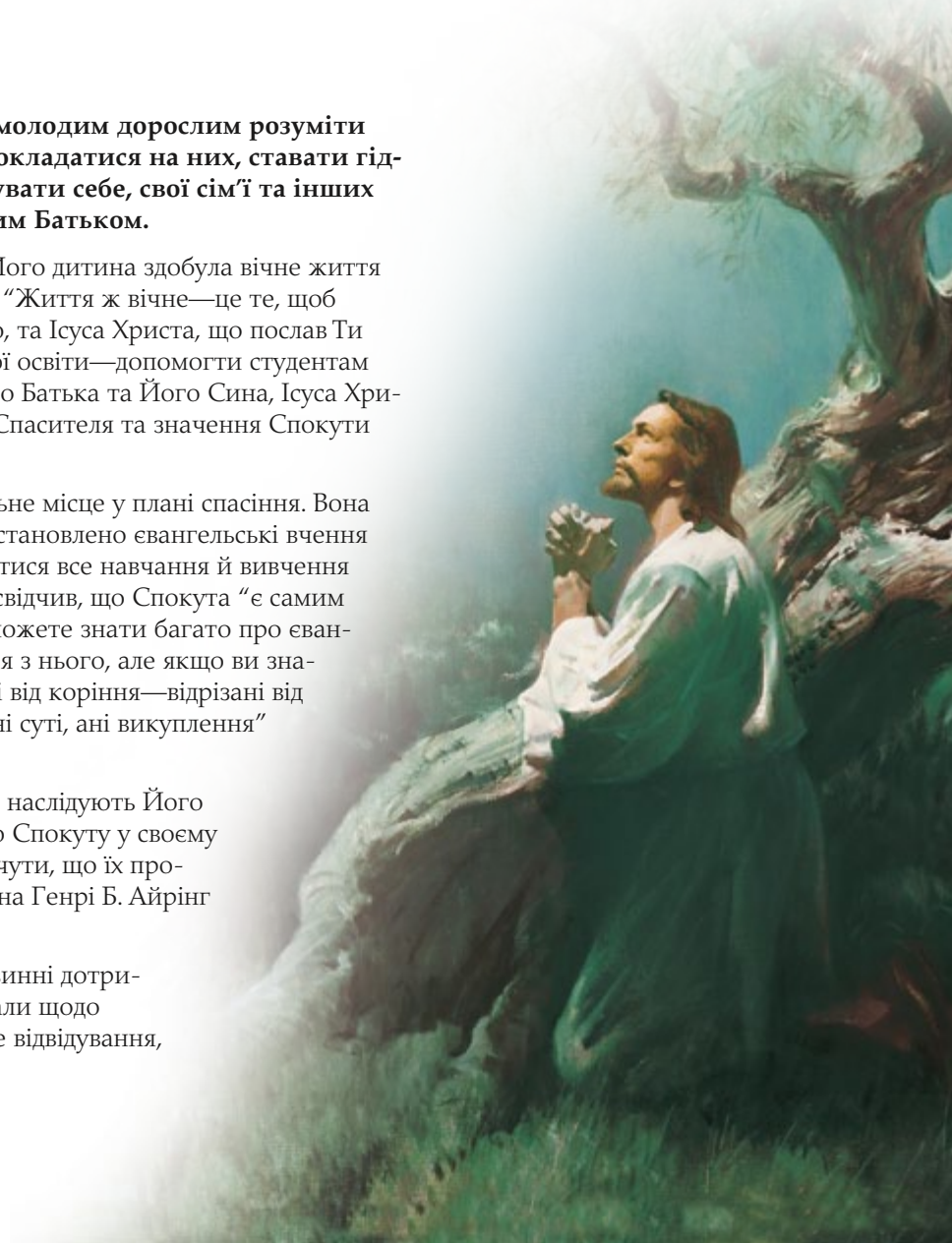

Якщо студенти пізнають Ісуса Христа, наслідують Його вчення й приклад і застосовують Його Спокуту у своєму житті, вони можуть здобути силу і відчути, що їх прощено, зцілено й навернено. Старійшина Генрі Б. Айрінг навчав:

"Ми повинні мати вищу мету. Ми повинні дотримуватися і тих цілей, які ми завжди мали щодо студентів, як-от: реєстрація, регулярне відвідування,

Примітки

закінчення навчання, знання Писань, досвід свідчення Святого Духа про істину. Крім цього, нашою ціллю має бути служіння студентів на місії і відвідування ними храму. Але протягом того часу, поки вони є нашими студентами, вони потребують більшого. …

"Якщо ми вчимо нашу молодь любити Спасителя Ісуса Христа, вони стануть Його істинними учнями. Цей процес підготує їх бути вірними, люблячими чоловіками і батьками, дружинами і матерями—провідниками вічних сімей. Храми стануть природною і важливою частиною їхнього життя. Вони стануть місіонерами, які служитимуть Господу в молодості і пізніше в якості зрілих пар. … Зміцнюючи нашу молодь, направляючи їх до Христа, ми також зміцнюємо сім'ї і Церкву".

(Дітер Ф. Ухтдорф, "Вчитель Божих дітей" [вечір з президентом Дітером Ф. Ухтдорфом, 28 січ. 2011 р.], с. 3).

Чиста євангелія Ісуса Христа має проникнути в серця студентів через силу Святого Духа. … Поки вони з нами, нашою метою щодо них має бути їхнє справжнє навернення до відновленої євангелії Ісуса Христа" ("We Must Raise Our Sights" [Конференція ЦСО по Книзі Мормона, серп. 14, 2001], с. 2).

Справжнє навернення веде до найвеличніших благословень євангелії Ісуса Христа, які можливо отримати завдяки храмовим обрядам. Якщо студенти віддано укладатимуть храмові завіти і дотримуватимуться їх, вони підготуються до отримання цих благословень, серед яких піднесення і вічні сім'ї. Вони здобудуть більше духовної сили, більший спокій та більше особистих одкровень.

Студенти, які зосереджують своє життя на Спасителі й храмі, можуть краще захистити себе проти спокус і обманів світу і бути краще готовими виконати все, що Батько на Небесах може попросити від них. Вони можуть здобути силу залишатися міцно стояти на шляху, який веде до вічного життя, і можуть краще допомагати своїй сім'ї та іншим у пошуку шляху учнівства й прямування ним.

Жити [1.2]

Ми живемо за євангелією Ісуса Христа і намагаємося бути гідними супроводу Духа. [1.2.1]

Одним з найбільших внесків, який може зробити вчитель, допомагаючи студентам досягти цілі, описаної у меті семінарій та інститутів—це завжди віддано жити за євангелією Ісуса Христа. Якщо вчителі намагатимуться розвивати характер, подібний до Христового, і прагнути пізнати Небесного Батька у кожному аспекті їхнього життя й догодити Йому, їх буде рясно благословенно божественною силою, яка може вплинути на те, як їхні студенти сприймають послання і розуміють його.

Якщо вчителі віддано живуть за євангелією, вони отримують право на напарництво Святого Духа. Таке напарництво є дуже важливим для успіху вчителів у семінаріях та інститутах. В Ученні і Завітах Господь наголошує "якщо ви не отримаєте Духа, ви не будете навчати" (УЗ 42:14). Старійшина Роберт Д. Хейлз радив: "Учителі в семінарії та інституті релігії мають багато обов'язків, але, щоб виконувати їх, вчителі перш за все мають прагнути особистої праведності. Ми, як вчителі, повинні жити так, щоб Дух завжди перебував з нами" ("Навчання вірою" [вечір зі старійшиною Робертом Д. Хейлзом, 1 лют., 2002 р.], 1).

Примітки

Наша поведінка та стосунки є зразковими вдома, у класній кімнаті і в суспільстві. [1.2.2]

Учителі мають обов'язок вести цілісне життя і бути гідним взірцем життя за вченнями й принципами, яких вони навчають. За будь-яких обставин вчителі повинні говорити, служити й жити так, щоб це відповідало характеру людини, яка любить Господа і яку супроводжує Святий Дух.

Дуже важливим є те, як вчителі поводяться в стінах рідної домівки і як вони ставляться до свого подружжя й дітей. Ознакою цих найважливіших стосунків мають бути: "переконання, довготерпіння, м'якість, і лагідність, і любов нелицемірн[а]" (УЗ 121:41). Президент Езра Тефт Бенсон сказав такі слова: "Ми сподіваємося, що між вами, як чоловіком і дружиною, існують чудові стосунки. Ми сподіваємося, що у вашому домі присутній дух миру й любові Спасителя, і що це є очевидним для всіх, хто приходить у ваш дім. Ви не повинні сваритися й сперечатися у себе вдома. … Ви, як подружжя, представляєте Перше Президентство в усьому, що ви робите, і як себе показуєте" ("The Gospel Teacher and His Message" [звернення до релігійних освітян ЦСО, 17 вер., 1976], 7).

На уроці вчителі мають можливість щодня виявляти поведінку, подібну до Христової, зокрема: милосердя, терпіння, доброту, повагу та благоговіння перед священним. Учителі мають підтримувати позитивні й належні стосунки зі студентами і уникати того, щоб приділяти комусь надмірну увагу у спосіб, який можна невірно зрозуміти, неправильно витлумачити або викликати спекуляції чи чутки.

Відвідуючи школу, громадські заклади та церковні заходи й події і беручи участь в них, вчителі повинні намагатися поводити себе подібно до Спасителя. Вони мають прагнути розвивати й підтримувати належні й дружні стосунки з батьками, колегами, церковними провідниками та людьми в громаді. Завжди чинячи так, учителі демонструють щире внутрішнє зобов'язання жити за євангелією Ісуса Христа, а їхня здатність змінювати життя на краще зросте.

"Всі ви давно зрозуміли, що ви навчаєте відповідно до того, ким ви є. … Ваші якості у цілому пам'ятатимуть краще, ніж певну істину, викладену під час певного уроку. … Бо, якщо ми є відданими учнями, це буде видно, і про це й пам'ятатимуть. Розуміння того, яка про вас залишиться згадка, і ваша особиста праведність, нададуть вам можливість зробити щирий внесок у життя ваших студентів".

(Ніл А. Максвелл, "But a Few Days" [звернення до релігійних освітян ЦСО, 10 вер., 1982], 2)

Ми постійно намагаємося удосконалюватися в тому, що робимо, поглиблюємо знання, розвиваємо позитивне ставлення та поліпшуємо свій характер. [1.2.3]

Як діти Бога, вчителі мають у собі частку божественності, яка породжує бажання бути кращими, розвиватися, ставати більш схожими на Небесного Батька та Ісуса Христа. Вчитель повинен постійно розвивати це бажання і з допомогою Господа та інших людей діяти за спонуканнями, які ведуть до вдосконалення. Старійшина Гордон Б. Хінклі наголосив на потребі постійно самовдосконалюватися:

"Я вірю у вдосконалення. Я вірю у зростання. …

Примітки

Тридцять вам років, чи сімдесят, продовжуйте зростати, мої брати та сестри" ("Four Imperatives for Religious Educators" [звернення до релігійних освітян ЦСО, 15 вер., 1978], 2).

Для вдосконалення потрібні бажання, старанність, терпіння і допомога Господа, яку здобувають через роздуми й молитву. Старійшина Генрі Б. Айрінг навчав важливому принципу щодо самовдосконалення: "Більшість з нас вже отримали деякий досвід, намагаючись самовдосконалитися. З досвіду я навчився, як саме люди або організації вдосконалюються: найкраще буде почати з дрібних змін, які ми можемо зробити у тому, що робимо часто. Постійність і повторення є джерелом сили. І якщо Дух може скеровувати нас у виборі вірних дрібниць, які слід змінювати, тверда слухняність приведе до значного покращення" ("The Lord Will Multiply the Harvest" [вечір зі старійшиною Генрі Б. Айрінгом, 6 лют, 1998], 3).

Вчителі семінарії та інституту повинні завжди прагнути вдосконалювати свої навички виконання роботи, свої знання, своє ставлення і свій характер.

Виконання. Вчителі повинні постійно вдосконалювати свої навички викладання та виконання адміністративних обов'язків. Вони можуть робити це, якщо будуть збалансовано, регулярно і старанно намагатися зрозуміти основні принципи й навички і застосовувати їх. Якщо вчителі й провідники звертатимуться по допомогу до матеріалів семінарії та інституту і до наглядачів, колег, студентів, провідників священства та інших людей, це допоможе їм отримати більш точну оцінку виконання їхньої роботи, а також потрібне скерування, необхідне для вдосконалення у тому, що найбільш необхідне їм в цей час.

"Жоден з нас, мої брати та сестри, не знає достатньо. Навчання—процес безкінечний. Ми повинні читати, ми повинні спостерігати, ми повинні засвоювати і ми повинні розміркувати над тим, чому відкриваємо свій розум".

(Гордон Б. Хінклі, "Four Imperatives for Religious Educators", 2)

Знання. Вчителі повинні постійно докладати зусиль, щоб вивчати контекст, зміст і вчення та принципи, які містяться у Писаннях та словах пророків. Якщо вони чинитимуть так, їхнє розуміння євангелії Спасителя та Спокути зростатиме, і вони зможуть приносити більше благословень у життя своїх студентів. Учителі повинні набувати знання і розуміння принципів та ефективних методів викладання, які містяться в Писаннях та матеріалах семінарії та інституту релігії. Вони також повинні знати принципи належного керування (див. розділ 1.4, "Керувати" на с. 7) і розуміти правила й норми роботи семінарій та інститутів.

"І якщо люди прийдуть до Мене, Я покажу їм їхню слабкість. … І достатньо моєї благодаті для всіх людей, які упокорюються переді Мною; бо якщо вони упокорюються переді Мною і мають віру в Мене, то Я вчиню так, щоб слабке стало сильним для них".

(Етер 12:27)

Ставлення. Ставлення вчителів великою мірою визначає те, наскільки вони будуть щасливі, та їхню здатність змінювати на краще життя своїх студентів. Учителі, які завжди намагаються бути у доброму гуморі (див. УЗ 68:6), прагнуть служити іншим, створюють атмосферу єдності і якнайкраще поводяться навіть у складних ситуаціях, благословлятимуть життя студентів і колег, з якими вони працюють.

Характер. Учителі, які стараються жити за євангелією і які постійно й щиро намагаються вдосконалюватися у виконанні своєї роботи, у здобутті знання та у своєму ставленні, природно розвиватимуть характер, необхідний, щоб допомагати у досягненні мети семінарій та інститутів. Старійшина Річард Г. Скотт навчав: "Ми *стаємо* тими, ким хочемо *бути,* коли постійно, кожного дня *є* тими, ким хочемо *стати*. Праведний характер—це чудовий вияв того, якими ви стаєте. Праведний характер є ціннішим за будь-які матеріальні надбання, будь-які знання, здобуті під час навчання, чи будь-які досягнуті вами цілі" ("Віра і характер", *Ensign* або *Ліягона,* лист. 2010, с. 43).

Зрештою, ключем у прагненні вдосконалюватися у виконанні роботи, здобутті знань, ставленні та покращенні характеру є наслідування прикладу Ісуса Христа. Президент Говард В. Хантер сказав: "Саме вчення і приклад Господа Ісуса Христа формують нашу поведінку і покращують наш характер в усіх сферах нашого життя—особистій, сімейній, на роботі та у суспільстві, а також у нашій відданості Церкві, яка носить Його ім'я" ("Standing as Witnesses of God", *Ensign,* May 1990, 60).

Примітки

Навчати [1.3]

Ми навчаємо студентів вченням та принципам євангелії, як вони містяться в Писаннях та словах пророків. [1.3.1]

Знання вчень і принципів євангелії Ісуса Христа, їх розуміння і свідчення про них нададуть студентам скерування й достатньо сил, щоб приймати рішення, які узгоджуються з волею Небесного Батька.

Вчення—це фундаментальна, незмінна істина євангелії Ісуса Христа. Старійшина Бойд К. Пекер навчав:

"Істинне вчення, якщо воно засвоєне, змінює світогляд і поведінку.

На покращення поведінки швидше вплине вивчення євангельських доктрин, ніж вивчення самої поведінки" ("Little Children", *Ensign,* Nov. 1986, 17).

Старійшина Річард Г. Скотт наголошував: "Принципи—це сконцентрована істина, сформульована так, щоб її можна було застосовувати за будь-яких обставин. Завдяки істинному принципу добре зрозуміло, які слід приймати рішення, навіть у найбільш заплутаних та важких ситуаціях" ("Acquiring Spiritual Knowledge", *Ensign,* Nov. 1993, 86).

У Писаннях та словах пророків закладені вчення і принципи євангелії, які вчителі й студенти повинні знаходити задля того, щоб зрозуміти їх, навчати їм і застосовувати їх. Господь настановляв тих, хто навчає євангелії в останні дні: "Навчати принципам [Його] євангелії, які є в Біблії і Книзі Мормона, в якій є повнота євангелії" (УЗ 42:12). Господь також підтвердив важливість розуміти вчення пророків останніх днів і жити за ними. "[Ви] повинні прислухатися до всіх його слів і наказів, які він даватиме вам, коли отримуватиме[те] їх, ходячи у всій святості переді Мною; … його слово ви повинні отримувати, як з Моїх власних уст" (УЗ 21:4–5).

Примітки

У 1938 році Президент Дж. Рубен Кларк молодший, говорячи від імені Першого Президентства, звернувся з історичною промовою до вчителів семінарії та інституту релігії. У своєму зверненні він сказав:

"Ваш основний пріоритет, ваш головний і єдиний обов'язок—навчати євангелії нашого Господа Ісуса Христа у такому вигляді, як її було дано через одкровення у ці останні дні. Ви повинні навчати цій євангелії, а матеріалами й авторитетними джерелами у вашій роботі повинні бути Головні труди Церкви і слова тих, кого Бог покликав вести Свій народ у ці останні дні. …

"Ви не можете, яке б становище ви не займали, змінювати вчення Церкви або коригувати те, як вони проголошені й записані у Головних трудах Церкви, і тими, хто має повноваження проголошувати розум і волю Господа Церкві" (*The Charted Course of the Church in Education,* виправлене видання [1994], 10; див. також УЗ 42:12–13).

Цих вчень і принципів навчають так, щоб це вело до розуміння й напучування. [1.3.2]

Приймаючи рішення, як навчати вченням і принципам євангелії, вчителі повинні вибирати методи, які допоможуть студентам зрозуміти ці важливі істини і отримати настанови й натхнення від Святого Духа. Вчителі й студенти зрозуміють вчення і принципи, коли збагнуть їх значення, побачать, як вони пов'язані з іншими принципами і вченнями, та осягнуть їхнє значення у плані спасіння та в їхньому особистому житті. Справжнє розуміння вічних принципів і вчень може прийти лише тоді, коли люди живуть за принципами євангелії, а їхній розум освітлено Святим Духом.

Розуміння Писань має супроводжуватися напучуванням. Слово *edify*, яке означає напучувати, походить від латинського слова *aedes,* що означає житло або храм, та *facere*, яке означає—робити (див. *Collins English Dictionary—Complete and Unabridged* [2003], "edify"). Отже, слово *напучувати* стосується будівництва храму і має на увазі духовне будівництво або укріплення. Слово напучування асоціюється з радістю, миром, просвітленням і бажанням жити праведно. У Писаннях міститься обіцяння: якщо і вчитель, і студент діятимуть в процесі навчання й вивчення під керівництвом Духа, тоді "той, хто проповідує, і той, хто сприймає, розуміють один одного, і обидва напучуються і звеселяються разом" (УЗ 50:22).

Ми допомагаємо студентам виконати їхню роль у навчальному процесі й готуємо їх навчати євангелії інших людей. [1.3.3]

Вивчення євангелії, яке сприяє наверненню і проникненню євангелії глибоко в серце студентів, вимагає більше, ніж просто старанності з боку вчителя. Духовне навчання вимагає докладання зусиль і застосування свободи волі тими, хто навчається. Старійшина Генрі Б. Айрінг навчав:

“Справжнє навернення залежить від студента, який за власним бажанням шукає з вірою й великим старанням” (“We Must Raise Our Sights”, 4). Старійшина Девід А. Беднар наголосив на тому, що, коли студенти докладають зусиль, вони запрошують у свої серця вплив Святого Духа:

“Учитель може пояснювати, показувати, переконувати і свідчити й робити все це з великою духовною силою та ефективністю. Однак остаточно зміст послання і свідчення Святого Духа проникають у серце лише тоді, коли той, хто отримує послання, дозволяє йому туди увійти. …

Учень, який застосовує свободу волі, діючи за вірними принципами, відкриває своє серце Святому Духу і запрошує Його навчати, свідчити з силою і підтверджувати” (“Seek Learning by Faith” [вечір зі старійшиною Девідом А. Беднаром, 3 лют., 2006 р.], 1, 3).

“Щирістю й послідовністю своїх натхненних вірою вчинків ми показуємо Небесному Батькові та Його Синові Ісусу Христу свою готовність навчатися й отримувати настанови від Святого Духа”.

(Девід А. Беднар, “Seek Learning by Faith”, 3)

У Писаннях нас навчають, що люди, які прагнуть духовного навчання, мають підготувати свій розум і серце для отримання настанов; старанно шукати знання і намагатися здобути розуміння через вивчення, роздуми та молитву; і діяти за спонуканнями, які вони отримують від Святого Духа (див. Ездра 7:10; 1 Нефій 10:17–19; УЗ 138:1–11; Джозеф Сміт—Історія 1:10–20). Для багатьох студентів подібні зусилля навчатися з Писань можуть здатися незвичними і дещо важкими. Однак вчителі можуть допомагати їм зрозуміти, прийняти і виконувати їхню роль у вивченні євангелії. Вчителі можуть допомагати студентам навчитися брати активну участь в їхньому духовному навчанні, заохочуючи їх:

- Набути звичку щодня вивчати Писання.
- Готувати своє серце й розум до впливу Духа.
- Знаходити й розпізнавати вчення і принципи, які стосуються їх особистого життя.
- Поглиблювати розуміння Писань через старанне вивчення, роздуми і молитву.
- Ставити запитання і шукати відповіді, які допоможуть їм краще зрозуміти євангелію і те, як вона застосовується в їхньому житті.
- Ділитися думками, досвідом та почуттями.
- Пояснювати вчення і принципи євангелії іншим людям і свідчити про їхню істинність.
- Розвивати навички вивчення Писань, серед яких: маркування, вміння користуватися перехресними посиланнями та допоміжними матеріалами з вивчення Писань.

Примітки

"Рішення [студентів] активно навчатися є застосуванням свободи волі, завдяки чому Святий Дух може доносити особисте послання, яке відповідає їх індивідуальним потребам. Активно залучаючи учнів до участі в уроці, ми створюємо атмосферу, в якій зростає ймовірність того, що Дух викладатиме більш важливі уроки, ніж ви здатні викласти.

Така участь привнесе у їхнє життя спрямування Духа".

(Річард Г. Скотт, "To Learn and to Teach More Effectively", у *Виступи в Університеті Бригама Янга, 2007–2008* [2008], сс. 4–5)

Виконуючи свою роль у духовному навчанні, студенти виявляють свою готовність навчатися через Святого Духа. Часто вони починають більше захоплюватися Писаннями і відповідальніше їх вивчати. Вони краще розуміють і запам'ятовують спасительні вчення і принципи і з більшою вірогідністю житимуть за тим, чого навчилися. По мірі того, як студенти відкривають для себе вчення і принципи євангелії, ставлять запитання і діляться знайденими відповідями, вони також засвоюють цінні навички самостійного вивчення.

Виконуючи таким чином свою частку, студенти зможуть більш ефективно навчати євангелії членів сім'ї, друзів та інших людей. Вони також краще підготуються навчати вченням і принципам євангелії у майбутньому як місіонери, батьки, вчителі та провідники Церкви.

Керувати [1.4]

Ми належним чином керуємо нашими програмами та ресурсами. [1.4.1]

Слово *керувати* може означати, як керування людьми, так і служіння їм, а також нагляд за програмами та ресурсами і управління ними. Будучи досконалим взірцем в усьому, Ісус Христос уособлював божественні якості справжнього провідника. Яким би не було їхнє теперішнє завдання, всі провідники і вчителі в семінарії та інституті мають можливість і відповідальність керувати й управляти, як це робив Христос.

Такі якості, як милосердя, проникливість та смирення, дозволяють нам виконувати роботу Господа, як Він того бажає. *Милосердя,* або чиста любов Христа, має лежати в основі стосунків учителя зі студентами, провідниками священства, батьками, колегами та наглядачами. Милосердя—це не просто почуття, а спосіб діяти й жити (див. Мороній 7:45). Провідник, який має *бачення* скеровує з натхненням, створює відчуття мети і вселяє ентузіазм в людей навколо себе. В Писаннях сказано, що "Без пророчих видінь люд розбещений" (Приповісті 29:18). Завдяки *смиренню* адміністратори і вчителі спроможні визнавати свою залежність від Господа і вона заохочує їх співпрацювати з іншими для досягнення мети семінарій та інститутів. Господь сказав: "І ніхто не може допомагати в цій праці, якщо він не буде покірним і сповненим любові, маючи віру, надію і милосердя, будучи стриманим у всьому, що буде ввірено під його опіку" (УЗ 12:8).

Кожен учитель і провідник має можливість і обов'язок належним чином скеровувати програми й ресурси та управляти ними. Адміністративні функції мають духовну мету—благословляти людей. "Складати бюджет, готувати звіти, піклуватися про церковне майно і ресурси, забезпечувати безпеку, слідкувати за здійсненням програм, … брати участь в радах [та спілкуватися зі студентами, батьками та провідниками священства]—усе це важливі адміністративні функції (*Administering Appropriately: A Handbook for CES Leaders and Teachers* [2003], 2). Старійшина Генрі Б. Айрінг навчав: "Ніколи, ніколи не недооцінюйте духовну цінність того, щоб добре виконувати мирські справи для тих, кому ви служите" ("The Book of Mormon Will Change Your Life" [Симпозіум ЦСО по Книзі Мормона, серп. 17, 1990], 7).

"А милосердя довго терпить, і є добрим, і не заздрить, і не чваниться, не шукає для себе, легко не дратується, не думає злого, і не втішається беззаконням, але втішається істиною, зносить усе, вірить усьому, надіється на все, витерпить все".

(Мороній 7:45)

Наші зусилля допомагають батькам у виконанні їхнього обов'язку—зміцнювати сім'ю. [1.4.2]

Батьки мають першочерговий обов'язок навчати своїх дітей євангелії Ісуса Христа, наглядати, як вони спілкуються з друзями, взаємодіють з іншими людьми, одягаються та слідкують за зовнішнім виглядом. Батьки також мають відповідати на запитання дітей стосовно доктрини Церкви. Провідники Церкви допомагають батькам у виконанні цього обов'язку.

Провідники і вчителі семінарії та інституту передусім допомагають батькам, навчаючи студентів євангелії Ісуса Христа у тому вигляді, як вона міститься в Писаннях і в словах пророків, приділяючи особливу увагу доктринальній важливості сім'ї та пріоритетності, на яку заслуговують члени сім'ї і сімейні заходи (див. *Administering Appropriately,* 4). Учителі повинні заохочувати студентів шанувати їхніх батьків і прагнути отримати від них пораду і скерування. Вчителі також можуть розповісти батькам те, чого навчають на уроках.

Ми тісно співпрацюємо з провідниками священства, запрошуючи студентів брати участь у навчанні і створюючи духовну атмосферу, в якій вони можуть спілкуватися між собою і навчатися разом. [1.4.3]

Всі програми в семінарії та інституті релігії діють під керівництвом, як генеральних, так і місцевих провідників священства, які тримають відповідні ключі священства.

У своїх намаганнях благословити підлітків і дорослу молодь, важливо, щоб провідники і вчителі семінарії та інституту тісно співпрацювали з місцевими провідниками священства. Під керівництвом провідників священства вони разом радяться і працюють над тим, щоб запросити й заохотити усіх підлітків і дорослу молодь зареєструватися в семінарії або

Примітки

інституті, відвідувати їх і закінчити відповідні курси навчання. Вчителі та адміністратори разом із провідниками священства повинні брати активну участь у тому, щоб допомагати студентам семінарії та інституту зареєструватися і залишатися активними у навчанні. Вони не повинні задовольнятися тим, щоб навчати лише тих студентів, які відвідують їхні уроки.

Дотримуючись встановлених правил і процедур, провідники і вчителі семінарії та інституту також тісно співпрацюють з провідниками священства, щоб забезпечити приміщення для проведення уроків і належну духовну й соціальну атмосферу, в якій свідчення може зміцнюватися, а знання про євангелію зростати. Вчителі та адміністратори повинні дотримуватися поточних правил семінарії та інституту і радитися з місцевими провідниками священства стосовно того, які треба проводити соціальні заходи і заходи зі служіння, і стосовно того, як часто вони мають відбуватися, аби вони підтримували їх, а не перешкоджали проведенню цих заходів, запланованих і проведених провідниками священства і допоміжних організацій.

Вчителі та адміністратори також повинні співпрацювати з провідниками Товариства молодих чоловіків і Товариства молодих жінок і належним чином заохочувати молодь брати участь в програмах "Обов'язок перед Богом" і "Особистий розвиток". Де це можливо, вчителі семінарії повинні радитися з іншими вчителями, порадниками та провідниками молоді стосовно її потреб.

(Додаткову інформацію стосовно принципів і практики управління семінарією та інститутом, див. у довіднику *Administering Appropriately*).

Примітки

2

Основні принципи навчання і вивчення євангелії

У меті семінарій та інститутів говориться про три основні цілі навчання, яких повинні прагнути досягти адміністратори і вчителі, аби виконати мету семінарій та інститутів релігії:

1. Ми навчаємо студентів вченням та принципам євангелії, як вони містяться в Писаннях та словах пророків.
2. Цих вчень і принципів навчають так, щоб це вело до розуміння й напучування.
3. Ми допомагаємо студентам виконати їхню роль у навчальному процесі й готуємо їх навчати євангелії інших людей.

Щоб допомогти у досягненні цих цілей, вчителі і студенти в семінарії та інституті особливо заохочуються застосовувати основні принципи навчання і вивчення євангелії.

Основні принципи навчання і вивчення євангелії

Вчителі і студенти повинні:

- Навчати і навчатися через Духа.
- Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета.
- Щоденно вивчати Писання і читати навчальні матеріали курсу.
- Розуміти контекст і зміст Писань та слів пророків.
- Виявляти і розуміти вчення і принципи євангелії, відчувати їх істинність і важливість та жити за ними.
- Пояснювати вчення та принципи євангелії, ділитися ними і свідчити про них.
- Опановувати ключові уривки з Писань та основні вчення.

Ці принципи, практичні дії й наслідки є взаємопов'язаними. Якщо їх втілювати з мудрістю і в гармонії між собою, вони збільшать здатність студентів розуміти Писання, вчення й принципи, які в них містяться. Завдяки їм студенти також заохочуються брати активну участь у вивченні євангелії, а їх здатність жити за євангелією і навчати їй інших зростає.

Навчати і навчатися через Духа [2.1]

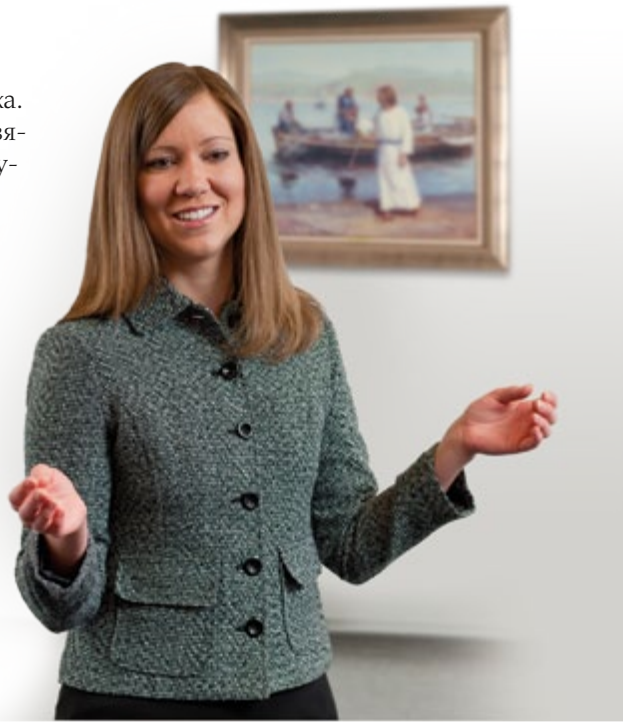

Навчання і вивчення євангелії відбувається через силу Святого Духа. Навчання і вивчення за допомогою Духа відбувається тоді, коли Святий Дух виконує Свою роль, або свої функції, стосовно вчителя, студента або їх обох. Тільки через навчання і вивчення за допомогою Духа студенти почнуть розуміти вчення і Спокуту Ісуса Христа і покладатися на них у такий спосіб, щоб здобути право на вічне життя.

Президент Генрі Б. Айрінг наголосив на важливій ролі Святого Духа у духовному навчанні, сказавши: "Наші студенти не зможуть пізнати Бога, а тому й любити так, як належить любити, якщо їх не навчає Святий Дух. Лише Духом вони можуть пізнати, що Бог любив нас настільки, що послав Свого Сина як викупительну жертву за наші гріхи, і що Ісус Христос є Сином Божим, і що Христос сплатив ціну за їхні гріхи. Лише Духом вони можуть пізнати, що Небесний Батько і Його воскреслий прославлений Син явилися Джозефу Сміту. Лише Духом вони можуть пізнати, що Книга Мормона є дійсно словом Божим. Лише через натхнення вони можуть відчути любов Батька і Сина до них, яка виявляється в даних нам обрядах, необхідних для отримання вічного життя. Лише отримавши ці свідчення, які глибоко проникли в їхні серця за допомогою Святого Духа, вони вкоріняться на надійному фундаменті, щоб стійко триматися під натиском спокус і випробувань їхнього життя" ("Знати й любити Бога" [вечір з президентом Генрі Б. Айрінгом, 26 лют. 2010 р.], 2).

У наступному переліку містяться деякі функції Святого Духа безпосередньо пов'язані з Його роллю у навчанні й вивченні євангелії:

- Він складає свідчення про Бога Батька і Його Сина, Ісуса Христа (див. 1 Коринтянам 12:3; Етер 12:41).
- Він напучує (надихає або зміцнює духовно) і вчителя, і студента (див. 1 Коринтянам 14:12; УЗ 50:22–23; 84:106).
- Він дарує "плоди Духа", такі як: радість, любов, мир, терпіння й доброта (див. Галатам 5:22–23; Римлянам 15:13; УЗ 6:23; 11:12–13).
- Він дозволяє людині говорити з повноваженнями і сміливістю (див. 1 Нефій 10:22; Алма 18:35; Мороній 8:16).
- Він свідчить про істинність учень та принципів євангелії (див. Іван 15:26; УЗ 21:9; 100:8).
- Він повідомляє істину, передає знання, дає проникливість, розуміння та просвітлення (див. Іван 16:13; 1 Коринтянам 2:9–11, 14; УЗ 6:14; 11:13–14; 76:5–10, 116).
- Він допомагає вчителям і студентам пам'ятати ідеї, поняття або принципи (див. Іван 14:26).

Примітки

- Він надихає людину стосовно того, що казати або чого не казати (див. Лука 12:11–12; 2 Нефій 32:7; УЗ 84:85; 100:5–6).
- Він доносить істину до сердець людей (див. 2 Нефій 33:1).
- Він пом'якшує серця людей (див. 1 Нефій 2:16; Алма 24:8).
- Він утішає (див. Іван 14:26; УЗ 88:3).
- Він освячує і змінює серця (див. Мосія 5:2; 3 Нефій 27:20; Мороній 6:4).

Коли вчителі зрозуміють, наскільки вирішальною є роль Святого Духа у здійсненні духовного навчання, вони робитимуть усе можливе, щоб запрошувати Духа для виконання цих функцій. Щоб досягти цього, вчителі мають прагнути бути гідними. Вони промовлятимуть "молитв[у] віри" (УЗ 42:14) і намагатимуться старанно готуватися до кожного уроку. Вони намагатимуться зосереджуватися на тому, як їхні студенти сприймають навчання, і на тому, щоб зберігати спокій у своєму серці, а не засмучуватися і не тривожитися через інші речі. Вони випромінюватимуть дух смиренної готовності пізнавати. Вони також заохочуватимуть своїх студентів запрошувати Святого Духа під час навчання.

Вчителі і студенти можуть допомагати у створенні атмосфери, яка запрошує Святого Духа:

- Проводити змістовні вступні частини.
- Читати Писання й слова пророків і навчати з них.
- Зосереджуватися на прикладах з життя Спасителя, говорити і свідчити про Нього.
- Викладати вчення і принципи євангелії просто і ясно.
- Приділяти час для глибоких роздумів під час тиші, яка виникла під впливом Духа.
- Ділитися доречним особистим досвідом і свідчити про вчення і принципи.
- Використовувати надихаючу музику.
- Виражати любов і вдячність одне за одного і за Господа.

Вчителі можуть відчути чи присутній Дух в їхньому класі, розглянувши наступні питання:

- Чи відчувають студенти більше любові до Спасителя, євангелії та Писань?
- Чи ясно розуміють студенти принципи, яким їх навчають?
- Чи напучуються студенти і чи відчувають вони натхнення діяти за принципами, яких вони навчилися?
- Чи зростає єдність серед учнів класу?
- Чи висловлюються і чи зміцнюються свідчення?
- Чи зацікавлені студенти у навчанні і чи залучені вони до навчального процесу?
- Чи є у класі відчуття любові, радості, миру, довготерпіння, доброти, милосердя, віри (див. Галатам 5:22)?

"Спокійна атмосфера абсолютно необхідна для того, щоб Дух Господа був присутнім у вашому класі".

(Джеффрі Р. Холланд, "Навчати і вчитися в Церкві" [всесвітні збори навчання провідництва, 10 лют., 2007 р.], *Ліягона,* черв. 2007, с. 59)

Важливо пам'ятати, що жоден учитель, яким би обдарованим і вірним він не був, не може виконувати функцій Духа. Вчителі можуть намагатися час від часу створювати духовні ситуації. Старійшина Бойд К. Пекер навчав: "Духовні речі не здобуваються примусово. … Ви не можете примусити Дух відгукнутися, як і не можете примусити квасолину прорости або курча вилупитися передчасно. Ви можете створити атмосферу, яка сприятиме зростанню, живленню і захисту; але ви не можете примушувати або впливати силою: вам потрібно чекати зростання" ("Candle of the Lord", *Ensign,* Jan. 1983, 53).

Вчителі, які прагнуть навчати за допомогою Духа, не повинні покладатися головним чином на свій інтелект, досвід у навчанні або особисті вміння, а на вплив Святого Духа (див. 2 Нефій 4:34). Вони також мають уникати маніпулюючих емоцій або свідомо намагатися викликати сльози, як свідчення присутності Духа. Президент Говард У. Хантер застерігав: "Я думаю, що якщо ми не будемо обережні, … як вчителі, які щоденно працюють у класі, то можемо почати вдавати, що відчуваємо справжній вплив Духа Господа у негідні й маніпулятивні способи. Мене непокоїть, коли сильні емоції або нестримні сльози приймають за присутність Духа. Звичайно, Дух Господа може викликати сильні емоції в людині, в тому числі і сльози, але цей зовнішній прояв не слід плутати із присутністю Самого Духа" [вечір із президентом Говардом В. Хантером, 10 лют., 1989], 4).

Вчителі мають бути обережними з використанням таких фраз, як: "Дух сказав мені …" або "Дух сказав, що я повинен …". Навмисно чи ні, ці фрази можуть сприйматися, як саморекламування, і можуть натякати на високий рівень духовності людини, через що може відчуватися певний тиск. Зазвичай, для вчителів буде достатньо діяти за спонуканнями Духа, не оголошуючи, що вони це роблять.

Старійшина Генрі Б. Айрінг радив: "Надавати студентам можливість відчути Духа набагато важливіше, ніж говорити про це. Знайте, що кожна людина відчуває Духа трохи по-різному. … Я думаю, що це настільки індивідуально, що я буду обережним, намагаючись надто багато конкретизувати. Я думаю, що можливість відчути Духа … це, можливо, краще, ніж постійно запитувати: "Чи відчуваєте ви Духа?" На мою думку, це може призвести до зворотного результату" ("Elder Richard G. Scott and Elder Henry B. Eyring Discussion" [супутникова трансляція навчання ЦСО, серп. 2003], 8).

Вчителі повинні пам'ятати, що навчання за допомогою Духа не позбавляє їх відповідальності старанно й обмірковано готувати урок, використовуючи наданий навчальний план. З іншого боку, навчання за допомогою Духа вимагає більшого, ніж простого виконання кожної рекомендації навчального плану без молитви, обдумування або можливого пристосування до ситуації. Крім того, вчителі не повинні так зосереджуватися на неухильному дотриманні плану їхнього уроку, що залишатимуться закритими для отримання натхнень від Духа під час уроку і не реагуватимуть на них.

Примітки

Примітки

Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета [2.2]

Коли вчителі і студенти люблять і вшановують Господа, одне одного і слово Бога, навчання поліпшується. Спільна мета сконцентровує зусилля й очікування і надає направленості навчанню в класі. Встановлення і розвиток такої атмосфери любові, поваги і мети є обов'язком, як учителів, так і студентів, і запрошує Святого Духа, Який напучує.

Любов і повага [2.2.1]

Любов пом'якшує серця і запрошує Святого Духа. Коли вчителі виявляють любов, подібну до Спасителевої, вони бачать інших людей Його очима. Така любов надихає вчителя ніколи не здаватися, допомагаючи кожному молодому чоловікові і кожній молодій жінці стати істинно наверненими. Старійшина Даллін Х. Оукс учив: "Коли нас покликають навчати, ми маємо приймати наше покликання і навчати через любов до Бога, Вічного Батька, та Його Сина, Ісуса Христа. Крім цього, вчителі євангелії завжди мають навчати з любов'ю до студентів. … Любов до Бога та Його дітей—найголовніша причина для служіння. Ті, хто навчає з любов'ю, будуть звеличені як знаряддя в руках Того, кому вони служать" ("Навчання євангелії", *Ліягона,* січ. 2000, с. 96).

Вчителі і студенти, які люблять Господа і які пізнали Його любов до них, відчувають щире бажання бути ближче до Нього і стати більш подібними до Нього. Вони поважають слово Господа і слова пророків і з благоговінням ставляться до них у такий спосіб, який умотивовуватиме їх старанно вивчати Писання, застосовувати вивчене ними і ділитися тим, що вони вивчають з іншими людьми.

Якщо студенти знають, що їх вчитель та інші студенти люблять їх, поважають та довіряють їм, вони швидше за все прийдуть на урок з готовністю навчатися. Відчуття, що вони прийняті і їх люблять, може пом'якшити їхні серця, приборкати страх і породити в них бажання і впевненість, необхідні для того, щоб ділитися своїм досвідом і почуттями зі своїми вчителями та іншими членами класу.

Вчителі можуть підживлювати відчуття любові й поваги студентів до Господа, допомагаючи їм зрозуміти Спокуту, навчаючи їх про їхню божественну природу і велику цінність в очах Небесного Батька і Його Сина, а також через розповідь і свідчення про Них в належній і благоговійній манері.

Вчителі мають розвивати свою любов і повагу до студентів. Якщо вони робитимуть так, це допоможе їм

виявляти чисту любов Христа до своїх студентів і навчати з терпінням і співчуттям. Вчителі можуть запам'ятати імена студентів і намагатися дізнаватися про їхні інтереси, таланти, турботи та здібності. Вони можуть молитися за своїх студентів, разом з ними та індивідуально. Вчителі можуть особисто вітати кожного студента в класі і надавати кожному з них можливість брати участь в уроці. Вони повинні уважно слухати, коли студенти ставлять запитання або діляться своїми думками чи почуттями. Крім цього, вчителі можуть відвідувати вистави, спортивні змагання або інші заходи, в яких беруть участь студенти. Намагаючись виявляти любов до студентів, вчителі не повинні заміняти батьків чи провідників священства або ставати особистими консультантами студентів.

У багатьох учителів у класах будуть студенти, які мають обмежені здібності або фізичні чи розумові вади. Вони також є дітьми Небесного Батька і потребують вивчення євангелії незалежно від особистих викликів або обмежень смертного життя. Пророк Джозеф Сміт навчав: "Усі розуми і духи, яких Бог будь-коли посилав у світ, здатні розвиватися" (*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* [2007, с. 211). Готуючи і викладаючи свої уроки, вчителі мають поважати почуття усіх студентів і брати до уваги їх індивідуальні потреби і здібності.

"Коли я говорю мовами людськими й ангольськими, та любови не маю,—то став я як мідь та дзвінка або бубон гудячий!

І коли маю дара пророкувати, і знаю всі таємниці й усе знання, і коли маю всю віру, щоб навіть гори переставляти, та любови не маю,—то я ніщо!

(1 Коринтянам 13:1–2)

Одна з найкорисніших речей, яку можуть зробити вчителі, щоб розвинути щиру любов до своїх студентів,—це прагнути дару милосердя через щиру молитву. Пророк Мормон навчав: "Отже, мої улюблені браття, моліться Батькові з усією енергією вашого серця, щоб вас було сповнено цією любов'ю, яку він дарував усім, хто є істинними послідовниками Його Сина, Ісуса Христа" (Мороній 7:48).

Відчуття мети [2.2.2]

Якщо є відчуття спільної мети, і у вчителя і у студента віра може зміцнитися, а навчання у класі стане цілеспрямованим і змістовним. Студенти мають розуміти, що вони відвідують урок заради того, щоб пізнати Небесного Батька та Його Сина, Ісуса Христа і просуватися до вічного життя завдяки вивченню Писань і слів пророків. Вони мають вірити, що наближаючись до Господа з бажанням запитувати й молитися, вони можуть навчатися й напучуватися через Святого Духа. Якщо вчителі й студенти підходять до вивчення Писань зі сподіванням навчатися через Духа і одне від одного, вони створюють атмосферу, яка сприяє отриманню одкровення.

Примітки

Примітки

Вчителі можуть розвивати відчуття мети навчання у класі, якщо будуть робити наступне:

- *Очікувати, що студенти виконуватимуть свою роль учнів.* Відчуття мети існує у тому класі, де вчителі очікують, що студенти виконуватимуть свою роль учнів і допомагатимуть їм у цьому, а також там, де студентам дозволяють брати активну участь в уроці. Вчителям, які мають відчуття мети і які дійсно люблять своїх студентів, надто сильно переймуватимуться їхнім успіхом і прогресом, щоб задовольнитися незначними зусиллями. Такі вчителі заохочуватимуть студентів з любов'ю і надихатимуть їх сягати їхнього потенціалу, як учнів і послідовників Ісуса Христа.
- *Щиро, завзято і регулярно вивчати Писання і євангелію.* Як правило, студенти з більшим бажанням навчаються цілеспрямовано, якщо вони відчувають, що їхній вчитель з ентузіазмом ставиться до матеріалу, який обговорюється, і те, що він вірить в це.
- *Готувати надихаючі уроки.* Якщо вчителі приходять у клас з добре підготовленим, надихаючим уроком і відчувають впевненість щодо напрямку, до якого їх було скеровано, вони допоможуть студентам мати відчуття мети, яке вони легко зрозуміють.
- *Готувати потрібні матеріали та обладнання.* Вчителі повинні приходити в свій клас до приходу студентів, щоб підготувати необхідні матеріали і обладнання. Це дасть нагоду вчителю вітати кожного студента, який входить в клас. Студенти повинні намагатися приходити на уроки вчасно і до початку уроку викладати на свій стіл всі необхідні навчальні матеріали, такі як: Писання, олівці для маркування та щоденник.
- *Не марнуватимуть часу.* Якщо урок починається вчасно і студенти усвідомлюють, що часу на марнування немає, у них виникне відчуття мети.
- *Встановлять у класі правила.* Встановлення правил для регулярних класних заходів приносить відчуття порядку і цілеспрямованості. Правила класу сприятимуть участі кожного студента і допомагатимуть вчителям і студентам більш ефективно використовувати дорогоцінний час уроків. Правила можна встановлювати у тому, щоб: приносити з собою й забирати додому Писання та навчальні матеріали, проводити надихаючі вступні частини й готуватися до них та роздавати й збирати аркуші паперу й матеріали. Оголошення, запис про відвідування студентів, перевірку завдань та інші справи найкраще виконувати перед початком вступної частини та уроку.

Примітки

Додаткові рекомендації для створення належної атмосфери для навчання [2.2.3]

Крім любові, поваги та мети, для ідеальної атмосфери в навчанні євангелії потрібні порядок, благоговіння і відчуття Духа. Старійшина Бойд К. Пекер навчав, що "натхнення легше приходить у спокійній атмосфері" і що "благоговіння запрошує одкровення" ("Reverence Invites Revelation", *Ensign,* Nov. 1991, 21–22). Далі наведено додаткові рекомендації, якими можуть скористатися вчителі, щоб встановити і підтримувати сприятливу для вивчення євангелії атмосферу.

Організуйте фізичне оточення для навчання.

Фізичне оточення може впливати на почуття студентів під час вивчення євангелії. Вчителі повинні робити все можливе, щоб підготувати класну кімнату, аби студенти відчували себе комфортно і могли зосередитися на уроці. Можна розглянути такі складові фізичного оточення:

Місця для сидіння. За винятком дуже незвичайних обставин, у кожного студента має бути зручне місце для сидіння, місце для їхніх Писань і навчальних матеріалів та місце, де б вони могли писати. Зі свого місця студенти мають без перешкод бачити вчителя та будь-які візуальні матеріали, які використовує вчитель. Де можливо, для різних видів навчальних заходів можуть використовуватися різні місця для сидіння. Закріплення місць за кожним студентом може допомогти вчителям швидко вивчити їхні імена, розбити клас для роботи в маленьких групах або для виконання вправ з вивчення Писань та посадити окремо студентів, які схильні розмовляти з друзями протягом уроку. Розсаджуючи студентів так, щоб це спонукало їх брати участь в уроках, учителі повинні пам'ятати про тих студентів, які мають обмежені можливості бачити або рухатися.

Відволікання уваги. Учителі повинні намагатися усунути все, що може заважати процесу навчання й вивчення. Якщо навчання відбувається вдома, це може створювати певні труднощі, але навіть у такому середовищі вчитель може мінімізувати відволікання уваги завдяки ретельному плануванню.

Вигляд класної кімнати. Картини на євангельську тематику, ілюстрації, плакати та інші експонати часто можуть сприяти навчанню. Охайна, чиста і впорядкована класна кімната також сприяє благоговінню і створює сприятливу для впливу Духа атмосферу.

Зовнішній вигляд учителя. Студенти швидше зрозуміють важливість навчання, якщо одяг і зовнішність учителя є скромними й доречними та відображають священну природу євангельського послання.

Примітки

Запрошуйте Духа через проведення ефективних вступних частин.

Урок має починатися з короткої вступної частини. Вступна частина може бути чудовою нагодою у тому, щоб об'єднати студентів, повернувши їхні думки й серця до духовних речей. Вона може допомагати вчителям й студентам відчувати Духа і підготуватися до навчання. Вступна частина зазвичай складається з гімну, молитви і духовної думки з Писань. Найефективнішою вступною частиною є та, коли студенти діляться почуттями й розумінням, які вони здобули під час особистого вивчення Писань і коли вони свідчать. Тривалі або детальні вступні частини не тільки забирають багато часу з уроку, але й можуть привести до втрати Духа. Вступні частини уроку, які включають легке пригощення ймовірно більше сприятимуть настроєві гарному й грайливому, аніж духовному. Учителі повинні виділяти час на розмову зі студентами, особливо провідниками класів, про мету вступної частини, що вони можуть зробити, щоб її покращити і як вони можуть заохочувати кожного до участі.

Обговорюйте принципи духовного навчання.

На початку року вчителі можуть обговорити зі студентами те, які умови сприяють духовному навчанню (див. 1 Коринтянам 2:10–11; УЗ 50:17–22; 88:121–26). Можна поговорити про поведінку, яка запрошує Дух Господа бути з ними під час навчання євангелії, і про поведінку, яка змушує Дух віддалитися. Вчителі і студенти повинні завжди підтримувати одне одного у застосуванні речей, які, за їхньою згодою, запрошуватимуть Дух. Такі зусилля можуть допомагати і студентам, і вчителям розуміти і виконувати роль, яку вони відіграють у запрошенні Духа в навчальний процес.

Старанно вибирайте навчальні заходи.

Вчителі повинні розуміти, що різні навчальні заходи викликають у студентів різний настрій і ставлення. Наприклад, після проведення шумливої навчальної гри на початку свого уроку, один учитель засмутився, коли не зміг продовжити урок у більш духовній атмосфері. Інша вчителька побачила, що проблеми з дисципліною в її класі лише зросли, коли вона пригостила студентів під час уроку.

Будьте уважними щодо поведінки студентів і належно реагуйте на неї.

Учителі повинні розуміти, що відбувається під час уроку і реагувати на це належним чином. Якщо здається, що студенти нудьгують чи стурбовані, це може означати, що вони не включились в урок, або не розуміють, чого їх навчають, або вони не розуміють, як цей урок їх стосується. Щоб допомогти студентам зосередитися на уроці, можливо вчителям потрібно змінити щось у способі викладання уроку. Якщо студенти поводяться неправильно й це призводить до втрати Духа на уроці, учителю потрібно прагнути натхнення у розв'язанні цієї проблеми, а не ігнорувати її. Учителі повинні виявляти студентів, які не спілкуються

з іншими студентами або які видаються самотніми. Цим студентам, можливо, потрібна додаткова особиста увага вчителя або інших студентів класу. У таких випадках вчителі можуть поговорити з батьками та провідниками священства, щоб дізнатися, чи існують невідомі їм причини або обставини, про які вони мають знати.

Примітки

Виправляйте непристойну або неналежну поведінку.

Треба запам'ятати деякі загальні принципи, що допоможуть учителю підтримувати належні порядок і повагу в класі. Мати порядок не завжди означає зберігати повну тишу; це також не означає, що у класі не може бути приємно й весело. Однак студент або група студентів, які поводяться непристойно або неблагоговійно, можуть негативно впливати на навчальний процес і стримувати вплив Святого Духа.

"Ніколи не ставте вирішення проблеми вище за любов до людини".

(Томас С. Монсон, "Радість подорожі", *Ensign* або *Ліягона,* лист. 2008, с. 86).

Якщо студент або група студентів погано себе поводять, то це може заважати вчителю та іншим студентам. У такі часи вчителям особливо важливо контролювати свої емоції і прагнути впливу Духа. Те, як учителі реагують на певний інцидент, може бути важливішим за сам інцидент і може збільшити або зменшити повагу й довіру студентів. Якщо вчителі корегують неналежну поведінку, вони повинні бути твердими, але дружніми й уважними, а потім швидко повернутися до уроку. Прилюдне висміювання може виправити поведінку студента на деякий час, але не буде наставляти ані вчителя, ані студента. У результаті в інших студентів це може викликати страх або недовіру до вчителя. Вчителі мають пам'ятати праведний вплив переконання, довготерпіння, м'якості, лагідності, щирої любові й доброти (див. УЗ 121:41–42).

Існує кілька конкретних кроків, до яких можуть вдаватися вчителі, щоб вирішувати проблеми, коли вони з'являються. Далі наведено можливі підходи до розв'язання проблем, пов'язаних з дисципліною, які, можливо, слід адаптувати під кожного студента або ситуацію:

- *Дивіться в очі.* Часто студенти розмовляють тоді, коли не слід цього робити, думаючи, що вчитель цього не помітить. Учитель може дивитися на студентів, ненадовго подивившись їм в очі, щоб вони знали, що вчитель знає, що відбувається.
- *Припиняйте розмови.* Якщо студенти розмовляють, коли треба слухати, учитель може припинити говорити, навіть якщо йому необхідно зупинитися на середині речення. Намагання говорити голосніше, ніж студенти, щоб бути почутим, як правило, не вирішить проблеми.
- *Підходьте ближче до студента.* Інший спосіб виправити поведінку студента, не вступаючи з ним у пряму конфронтацію—це підійти і стати біля студента. Учитель може продовжувати вести урок, але студент буде відчувати його присутність поруч і припинить робити те, що він робив.

Примітки

- *Ставте запитання.* Не привертаючи уваги до поганої поведінки студента, учитель може поставити йому запитання по темі уроку. Це робиться не для того, щоб присоромити студента, а щоб допомогти йому чи їй повернутися до обговорення, що йде на уроці.

Однак бувають випадки, коли студенти не реагують на ці непрямі спроби й продовжують заважати проведенню уроку. Далі буде наведено деякі конкретні кроки, що допоможуть учителю встановити порядок:

- *Проводьте приватну бесіду зі студентом.* Господь сказав, що якщо хтось ображає іншого, то ображений повинен поговорити з тим, хто його образив "сам на сам з ним або нею" (УЗ 42:88). Вчитель може поговорити зі студентом/студенткою про те, чому він або вона погано поводиться, і вказати на те, що таку поведінку слід змінити, інакше будуть застосовані додаткові дії. Вчителі повинні переконатися, що вони дають студентам зрозуміти, що їхня особиста цінність не залежить від їхньої поведінки. Важливо, щоб учителі пам'ятали, що "цінність душ є великою в очах Бога" (УЗ 18:10). Вони мають донести до студента, що хоча погана поведінка є неприйнятною, він чи вона є цінними. Вчителі повинні не забувати дотримуватися поради Господа і "потім виявля[ти] більше любові до того, кому ти докоряв" (УЗ 121:43).
- *Розсаджуйте студентів, які заважають проводити уроки.*
- *Радьтеся з батьками й провідниками священства.* Якщо погана поведінка не покращується, часто буде корисно порадитися вчителю з батьками студента. Зазвичай батьки можуть подати додаткові ідеї й думки, які допоможуть виправити проблему. У деяких випадках може допомогти єпископ студента.
- *Просіть студента вийти з класу.* Президент Девід О. Мак-Кей дав таку пораду вчителям: "Якщо [ваші зусилля] не дають результату, то ви можете звернутися до батьків і сказати: "Якщо він продовжуватиме порушувати дисципліну, ми виключимо його зі списку". Це—найбільше покарання. Кожен учитель може попросити [студента] вийти; але необхідно вичерпати всі інші методи перед тим, як це зробити. Разом із тим у нас *повинен* бути порядок! Це необхідно для росту душі. І, якщо один [студент] чи якщо два [студенти] відмовляються виправити свою поведінку, тоді вони повинні залишити урок. Краще нехай один [студент] голодує, ніж увесь клас поступово буде отруєний" ("Guidance of a Human Soul—The Teacher's Greatest Responsibility", *Instructor,* Sept. 1965, 343).

Перед тим, як попросити студента залишити клас на будь-який проміжок часу, учитель повинен порадитися з батьками, наглядачами семінарії та інституту й відповідними провідниками священства. За таких обставин важливо, щоб вчитель допомагав студентам і батькам зрозуміти, що це вибір студента залишити семінарію, оскільки він обрав неприйнятну поведінку. Саме непристойна поведінка є неприйнятною, а не студент. Коли він чи вона вирішить змінити свою поведінку, цей студент радо запрошується повернутися в клас.

"Якщо ці [студенти] не бажають змінити свою поведінку, можливо, ви поки що не можете навчати їх, але ви можете любити їх. І якщо ви любитимете їх сьогодні, можливо, ви зможете навчати їх завтра".

(Джеффрі Р. Холланд, "Навчати і вчитися в Церкві", с. 102)

Щоденно вивчати Писання і читати навчальні матеріали курсу [2.3]

Вивчайте Писання щоденно [2.3.1]

Щоденне вивчення Писань надає вчителям і студентам можливість постійно вивчати євангелію, зміцнювати свідчення та чути голос Господа. В Ученні і Завітах Господь проголошує: "Святі Писання дано від Мене для вашого настановлення" (УЗ 33:16). Пророк Нефій навчав, що ті, хто "просуватимет[ь]ся вперед, бенкетуючи словом Христа, і витерпит[ь] до кінця, … мати[ме] вічне життя" (2 Нефій 31:20), і що "слова Христа скажуть вам усе, що вам треба робити" (2 Нефій 32:3).

Сучасні пророки наголошували на важливості щоденного вивчення Писань. Президент Гарольд Б. Лі застерігав: "Якщо ми не читаємо Писання щодня, наші свідчення слабшають, наша духовність не поглиблюється" (*Учення Президентів Церкви: Гарольд Б. Лі* [2001], с. 66). Старійшина Говард В. Хантер також навчав: "Достеменно відомо, що людина, яка вивчає Писання щоденно досягає набагато більшого, ніж та, яка присвячує цьому багато часу одного дня і повертається до Писань лише за кілька днів ("Reading the Scriptures", *Ensign,* Nov. 1979, 64).

Старійшина Річард Г. Скотт просив: "Будь ласка, запаліть любов до Писань в розумі й серці кожної дорогоцінної молодої людини. Допоможіть розпалити в кожному з них те полум'я невгасимого вогню, яке викликає у тих, хто відчув його, бажання поглиблювати свої знання слова Господа, розуміти Його вчення, застосовувати їх і ділитися ними з іншими людьми. …

По-перше, крок за кроком вивчайте зі своїми студентами багато уривків зі священного слова Господа. Допоможіть їм відчути ваш ентузіазм, повагу і любов до Писань.

Примітки

По-друге, допоможіть їм навчитися читати, розмірковувати і промовляти особисті молитви, щоб знайти силу і спокій, які ідуть від Писань" ("Four Fundamentals for Those Who Teach and Inspire Youth" [Симпозіум ЦСО по Старому Завіту, 14 серп., 1987], 5).

"Перш, ніж ви зможете зміцнювати своїх студентів, важливо, щоб ви вивчали учення царства та євангелію як через навчання, так і через віру".

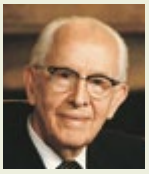

(Езра Тефт Бенсон, "The Gospel Teacher and His Message" [звернення до релігійних освітян ЦСО, 17 вер. 1976 р.], 3)

Існує кілька речей, які можуть робити вчителі, щоб мати сильніший і триваліший позитивний вплив на життя їхніх студентів, допомагаючи їм навчатися любити Писання і вивчати їх щоденно. Це часто починається з того, що вчителі самі показують приклад, щоденно вивчаючи Писання. Якщо вчителі особисто і вдумливо вивчають Писання щодня, це допомагає їм ділитися особистим свідченням зі своїми студентами про цінність Писань у їхньому житті. Таке свідчення може служити важливим джерелом мотивації, яка допоможе студентам зобов'язатися регулярно й самостійно вивчати Писання.

Вчителі мають постійно навчати студентів вченням і принципам в додаток до щоденного особистого вивчення ними Писань. Вчителі також можуть заохочувати кожного студента планувати час на кожен день для особистого вивчення Писань; допомагати студентам зобов'язатися щоденно вивчати Писання, використовуючи відповідну систему відстеження, яка відображатиме їхній прогрес; і регулярно надавати студентам можливості ділитися на уроці одне з одним дечим з того, чого вони навчилися і що відчули під час особистого вивчення Писань. Заохочуючи студентів щоденно вивчати Писання, вчителі мають бути обережними, щоб не присоромити когось чи не відбити охоту у якогось студента, якому, можливо, важко вивчати Писання самостійно.

"Зберігайте в душі, як скарб, слова життя".

(Учення і Завіти 84:85)

Студентам, яким важко читати або які мають інші вади, що обмежують їхню здатність навчатися, потрібно надати альтернативний спосіб вивчати Писання, який краще задовольнятиме їхні потреби. Це може бути використання аудіозаписів, мови глухонімих або шрифту Брайля. Багато студентів, яким важко читати, можуть стежити за друкованим на сторінці текстом в той час, як хтось інший читатиме його вголос.

Навички і методи вивчення Писань

Щоб допомогти студентам досягти успіху в їх особистому вивченні Писань, вчителі можуть допомагати їм розвивати й використовувати різні навички і методи вивчення Писань. Використання всіх наступних навичок і методів нарівні з іншими, про які не говориться у цьому довіднику, має бути спрямоване на те, щоб це допомагало студентам навчатися від Духа, розуміти Писання і знаходити й застосовувати вчення й принципи євангелії в їхньому житті.

Використовуйте допоміжні навчальні матеріали з вивчення Писань. Церква підготувала велику кількість допоміжних матеріалів для вивчення Писань і включила їх в Головні труди, видані кількома мовами. (Путівник по Писаннях є таким набором допоміжних матеріалів, який було підготовлено для інших мов). До них належать виноски, короткий зміст розділів, тематичний покажчик, Біблійний словник та карти.

Примітки

Ці допоміжні матеріали є одними з найцінніших помічників вчителів і студентів і вони можуть використовувати їх під час вивчення Писань. Вчителі можуть допомогти своїм студентам ознайомитися з цими допоміжними матеріалами і ресурсами, належним чином використовуючи їх під час уроків. Церква також підготувала й інші ресурси для навчання, доступні он-лайн.

Робіть позначки й нотатки. Один з найкращих способів для вчителів та студентів засвоїти й не забути вивчений матеріал—це робити позначки й нотатки в Писаннях. Робити позначки—це позначати, відмічати, виділяти або привертати увагу. Це можна робити через підкреслення, зафарбовування або обведення ключових слів чи уривків в Писаннях. Робити нотатки означає додавати пояснення або коментарі. Приклади нотаток, які записуються на полях поруч з конкретними уривками з Писань, можуть включати записані особисті враження, коментарі пророків, перехресні посилання, визначення слів або думки, що з'явилися після коментарів членів класу.

Позначки й нотатки в Писаннях можуть допомагати студентам і вчителям:

- Легше запам'ятовувати й знаходити важливі слова, фрази, ідеї, істини, людей та події.
- Пояснювати й розкривати значення написаного в Писаннях.
- Зберігати натхненні особисті думки й думки інших людей.
- Готуватися навчати євангелії інших.

Вчителі можуть заохочувати студентів робити позначки у своїх Писаннях, кажучи щось на кшталт: "Коли ви шукатимете ці вірші, я запрошую вас позначити знайдений вами ключовий принцип", або "Ось важливе перехресне посилання. Ви можете написати його на полях у своїх Писаннях". Краще навчати основним елементам того, як робити помітки в Писаннях, показувати, як робити це і практикуватися у цьому, ніж навчати якійсь особливій системі поміток.

Розмірковуйте. Розмірковувати означає роздумувати або глибоко замислюватися над чимось, що часто супроводжується молитвою. Коли студенти навчаться розмірковувати під час особистого вивчення Писань, Дух часто відкриватиме їм істину і допомагатиме їм дізнатися, як вони можуть стати більш схожими на Ісуса Христа.

Після навчання нефійців, Спаситель сказав їм: "Подумайте над тим, що Я сказав" (3 Нефій 17:3). Один із способів допомогти студентам духовно брати участь в уроці й заохотити їх поглибити розуміння того, що вони вивчають, та застосовувати його—це дати їм час на уроці для розмірковування над тим, що вони вивчали. У таких випадках учителі мають заохочувати студентів просити допомоги у Господа.

"Запрошуйте [своїх студентів] читати повільніше й уважніше, подумки ставлячи собі більше запитань. Допоможіть їм розмірковувати, досліджувати кожне слово, кожну перлину з Писань. Навчайте їх тримати перлину на світлі і повертати її, дивитися й спостерігати, що там відображається і куди падає світло. Хтось зі студентів у певний день з певною потребою шляхом такого дослідження зможе виявити захований у полі скарб: дорогоцінну перлину; безцінну перлину".

(Джеффрі Р. Холланд, "Students Need Teachers to Guide Them" [супутникова трансляція ЦСО, 20 чер., 1992], 4)

Ставте запитання. Вміння ставити запитання і шукати відповіді під час вивчення Писань—це одна з найважливіших навичок у вивченні Писань, яку студенти можуть розвити. Ставлячи запитання, студенти можуть бути спрямовані до кращого розуміння контексту і змісту Писань, а також до виявлення й розуміння важливих учень і принципів євангелії. Студенти можуть навчитися ставити запитання, які допоможуть їм відчути істинність і важливість того, що вони вивчають, і дізнатися, як застосовувати те, чого вони навчаються.

Визначайте складні слова і фрази. Словники, посібники для студентів, виноски і допоміжні матеріали для вивчення Писань часто можуть допомогти студентам зрозуміти складні слова або фрази.

Візуалізуйте. Візуалізація відбувається тоді, коли студенти уявляють у своєму розумі те, що відбувалося в Писаннях. Наприклад, студенти можуть уявити, як Петро іде по воді до Спасителя (див. Матвій 14:28–29) або як Шадраха, Мешаха та Авед-Неґо кидають до огненної печі (див. Даниїл 3:19–25). Завдяки візуалізації, історії з Писань можуть стати більш яскравими й реальними для студентів.

Застосовуйте Писання до життя. Застосовувати Писання до життя означає порівнювати їх з чиїмось життям. Студенти можуть спитати себе: "Які обставини й ситуації у моєму житті *подібні* до обставин і ситуацій у цьому уривку з Писань?" або "Чи *схожий* я на людей, про яких ми вивчаємо у Писаннях?" Якщо студенти бачитимуть схожість між своїм досвідом і подіями, описаними в Писаннях, вони краще зможуть виявляти вчення і принципи євангелії. Вони також бачитимуть, як ці принципи можуть застосовуватися у схожих ситуаціях в їхньому житті.

Робіть перехресні посилання. Перехресне посилання—це ще одне посилання на уривок з Писань, який може надати додаткову інформацію та розуміння уривку, який вивчається. Робити перехресні посилання або "зв'язувати"—означає пов'язувати посилання в Писаннях, які допомагають студентам зрозуміти певний уривок з Писань, вчення або принцип. Корисні перехресні посилання можна знайти у виносках під текстом та в інших допоміжних навчальних матеріалах, посібниках для вчителів і студентів та у виступах з генеральних конференцій. Вчителі та студенти також можуть знайти перехресні посилання, які стосуються теми, під час особистого навчання.

Порівнюйте й протиставляйте. Уривок з Писань, вчення або принцип часто стають зрозумілішими, якщо їх порівняти з чимось іще або протиставити чомусь. Ніщо не може так виразно показати істини євангелії, як подібність або розбіжність між вченнями, людьми або подіями. Наприклад, протиставлення правління царя Веніямина правлінню царя Ноя дозволяє студентам дуже чітко побачити наскільки праведний керівник є благословенням порівняно з тим, наскільки руйнівним є царювання злочестивого керівника. Порівняння того, як жили, навчали та свідчили Яків та Алма, з філософіями й життям Шерема та Коригора може допомогти

студентам з більшою легкістю впізнавати хибні філософії, які існують у світі сьогодні, й бачити, як боротися з ними. Порівняння й протиставлення різних подорожей в обіцяні землі, здійснені дітьми Ізраїля, Легієм і його сім'єю та яредійцями може навчити принципам, які допоможуть вчителям і студентам в їх особистих подорожах життям.

Складайте переліки. Перелік—це низка пов'язаних думок, ідей або вказівок. Пошук переліків у Писаннях може допомогти вчителям і студентам визначити ключові моменти, на які звертає увагу автор. Наприклад, десять заповідей є переліком (див. Вихід 20). Заповіді блаженства можуть вважатися переліком (див. Матвій 5:3–12; 3 Нефій 12:3–11). В Ученні і Завітах 4 міститься перелік якостей тих, кого покликано служити Господу.

Шукайте зв'язки, моделі й теми. Коли студенти вивчатимуть Писання, їх можна заохочувати шукати зв'язки, моделі й теми. Старійшина Девід А. Беднар сказав: "*Пошук* в одкровеннях зв'язків, моделей і тем розбудовує й поглиблює наше духовне знання … ; це розширює наше бачення і розуміння плану спасіння" ("A Reservoir of Living Water" [Духовний вечір для дорослої молоді ЦСО, 4 лют. 2007 р.], 2).

Вчителі і студенти зазвичай застосовуватимуть багато з цих навичок і методів у класі протягом року. Чинячи так, вчителі час від часу можуть перериватися і коротко обговорювати зі своїми студентами метод або навичку, які використовуються, та заохочувати їх застосовувати їх під час особистого навчання.

Примітки

Читайте навчальні матеріали курсу [2.3.2]

Усі Головні труди Церкви—Старий і Новий Завіти, Книга Мормона, Учення і Завіти та Дорогоцінна Перлина—є натхненними записами, в яких містяться вчення і принципи євангелії. В них наведено приклади діянь Бога щодо людини і завдяки ним ми навчаємося про Спокуту Ісуса Христа. Кожен з них важливий і разом вони надають краще розуміння євангелії і плану спасіння, підготовленого нашим Батьком на Небесах.

Студенти і вчителі повинні повністю прочитати й дослідити книгу Писань, призначену для кожного курсу навчання (за винятком окремих частин Старого Завіту, як зазначено в навчальному плані).

"Упродовж століть Небесний Батько надихав обраних чоловіків і жінок під проводом Святого Духа знаходити рішення найскладніших життєвих проблем. Він надихав цих уповноважених служителів записувати ті рішення у вигляді посібника для тих Його дітей, які мають віру в Його план щастя і в Його Улюбленого Сина, Ісуса Христа. Ми можемо вільно користуватися цим дороговказом завдяки скарбу під назвою Головні труди Церкви—тобто Старий Завіт, Новий Завіт, Книга Мормона, Учення і Завіти і Дорогоцінна Перлина".

(Річард Г. Скотт, "Сила Писань", *Ensign* або *Ліягона*, лист. 2011, с. 6)

Розуміти контекст і зміст Писань та слів пророків [2.4]

Розуміння контексту й змісту Писань і слів пророків допомагають вчителям і студентам підготуватися упізнати послання натхненних авторів. У контексті й змісті пояснюються та ілюструються вчення євангелії й принципи, записані з досвіду й вчень інших людей. Хоча багато з того, що подано далі стосується, зокрема, розуміння контексту й змісту Писань, більшість цих самих принципів та ідей можна застосувати до вивчення слів і послань пророків останніх днів.

Примітки

Контекст [2.4.1]

Контекст—це (1) уривки з Писань, які передують віршу або кільком віршам чи ідуть слідом за ними, або (2) обставини, про які йдеться в конкретному уривку з Писань, у події або в історії, або які служать їм передумовою.

Контекст—це засіб для розуміння змісту Писань. Він є тлом, завдяки якому здобувається ясніше і глибше розуміння історій, вчень, доктрин і принципів у тексті Писань. Кожен автор Писань писав так, як його спонукав Святий Дух, однак текст набував форми під впливом образів і культурних традицій, характерних для автора. Щоб зрозуміти їхні слова, вчителі й студенти повинні подумки "увійти в їхній світ" і докласти всіх зусиль, щоб побачити все очима автора. Далі наведено кілька прикладів різних видів контексту.

"Ознайомтеся з уроками, яким вчать Писання. Дізнайтесь про умови й обставини, за яких Учитель розповідав притчі, а пророки давали свої застереження. Вивчайте їх так, наче вони звертаються до вас, бо так воно і є".

Томас С. Монсон, "Будьте найкращими", *Ensign* або *Ліягона*, трав. 2009, с. 68)

Історичні передумови. Розуміння того, що під час отримання і написання розділів 121, 122 і 123 Учень і Завітів Джозеф Сміт перебував у в'язниці Ліберті, додає глибини й сили вченням і принципам, викладеним в цих розділах стосовно таких речей, як лихо, і стосовно використання влади й повноваження.

Культурні передумови. Знання про історію появи святкових днів стародавнього Ізраїля може прояснити те, яким чином вони символічно стосуються Спасителя і Його місії. Знання про походження самарян і те, як юдеї ставилися до них за часів смертного життя Христа, пояснює притчу про доброго самарянина і поглиблює значення зустрічі Спасителя з жінкою біля криниці в Самарії.

Питання або ситуація, завдяки яким з'явилася притча, сталася подія, були дані вчення або принцип. Розуміння того, що 9 розділ Учення і Завітів з'явився, як відповідь на неспроможність Олівера Каудері перекладати, роз'яснює принципи стосовно одкровення, які викладено в цьому розділі.

"У мене є ключ, що допомагає розуміти Писання. Я з'ясовую, яким було питання, на яке було дано відповідь… ?"

(Джозеф Сміт, у *History of the Church*, 5:261)

Хто до кого звертається і чому. Вчення Алми про Спокуту, воскресіння, суд, милість та правосуддя набувають глибшого значення, коли ми розуміємо, що контекстом тих вчень була його зустріч з власним сином Коріантоном, який непокоївся про наслідки, вчинених ним тяжких гріхів.

Географічні передумови. Знання географічного положення Ханаану поглиблює наше розуміння того, де оселилися Лот і Авраам, як це впливало на вибір, який вони робили, та якими були наслідки їх рішень для їхніх сімей.

У Писаннях, у допоміжних навчальних матеріалах, наданих в Писаннях, і в навчальному плані зазвичай міститься достатньо інформації щодо контексту, яка допомагатиме вчителям і студентам розуміти зміст Писань.

Зміст [2.4.2]

Зміст—це основна сюжетна лінія, люди, події, проповіді та натхненні пояснення, з яких складається текст Писань. Зміст Писань оживляє й

обґрунтовує вчення і принципи, які знаходяться у певному блоці Писань. Наприклад, з історії Нефія, коли той намагався здобути пластини з латуні, ми навчаємося тому принципу, що, *якщо вірити в Господа і дослухатися до Духа, це може допомогти окремим людям подолати те, що здається непереборними випробуваннями. Розуміння подій, які відбувалися під час Виходу, допомагають чітко побачити, що завдяки довірі Господу і наслідуванню пророка, люди і народи можуть отримувати обіцяні Господом благословення, а також те, що благословення утримуються від людей, якщо вони ремствують і якщо непокірні.*

Знайомство з людьми, описаними в Писаннях, може надихнути й підтримати студентів у випробуваннях, з якими вони стикаються, і жити з вірою. Як обіцяв старійшина Річард Г. Скотт стосовно Книги Мормона:

"Між її сторінками ви знайдете дружбу й гідний приклад Нефія, Якова, Еноша, Веніямина, Алми, Аммона, Геламана, Мормона, Моронія та багатьох інших. Вони розпалять мужність і вкажуть шлях до віри й слухняності. …

Та найважливіше, що всі вони, без винятку, допоможуть вам підвести очі на досконалого друга—нашого Спасителя і Викупителя, Ісуса Христа" ("True Friends That Lift", *Ensign,* Nov. 1988, 77).

Проповіді, які були з такою старанністю збережені у святих Писаннях,— це ще одна дуже важлива частина змісту. Для студента, який бореться з гріхом, проповіді Павла та Алми молодшого можуть бути джерелом надії й підтримки. У своєму останньому зверненні до свого народу царь Веніямин упевнено навчає про силу й значущість Спасителя і Його Спокути і пояснює значення служіння, благословень від слухняності й важливість допомагати тим, хто в нужді. Студент, який намагається бути учнем Ісуса Христа, може здобути розуміння завдяки навчанню й прагненню застосовувати слова Спасителя, промовлені під час Проповіді на горі.

Частково зміст можна зрозуміти, вивчаючи значення складних слів і фраз, а також дізнаючись тлумачення притч, символів тощо. Наприклад, якщо ми знаємо значення таких слів, як *ізвітріє* (Матвій 5:13), або *припадати чи розколюватися* (УЗ 11:19; 45:48) і фраз подібних до: "підпережіть свої стегна" (УЗ 75:22) та "калитка та торба" (див. Лука 10:4), це допоможе нам краще зрозуміти текст Писань. Принципи, яким Спаситель навчає в притчах, стають зрозумілішими, якщо символічне значення таких речей, як дорогоцінна перлина (див. Матвій 13:45–46), пшениця і кукіль (див. Матвій 13:24–30) та загублена вівця (див. Лука 15:4–7) пояснюється.

Маючи так багато інформації, яку можна вивчати і викладати, вчителі мають з мудрістю визначати, скільки виділеного часу присвячувати контексту і змісту і скільки часу приділяти вченням і принципам євангелії. Вчителі мають надавати достатньо інформації щодо контексту та змісту, щоб допомогти студентам розуміти вічні істини, які знаходяться в тексті Писань, але не наділяти надмірним значенням цю допоміжну інформацію та деталі настільки, щоб робити їх основою уроку.

Примітки

Примітки

Виявляти і розуміти вчення і принципи євангелії, відчувати їх істинність і важливість та жити за ними [2.5]

Виявлення і розуміння вчень і принципів євангелії допомагають вчителям і студентам застосовувати Писання і слова пророків в їхньому особистому житті і скеровують їх у прийнятті рішень. Відчуття того, що вчення і принципи євангелії є істинними, важливими і вкрай потрібними, часто веде до росту бажання застосовувати засвоєне. Застосування євангельських принципів приносить обіцяні благословення, поглиблює розуміння і сприяє наверненню та допомагає вчителям і студентам ставати більше схожими на Спасителя.

Вчення—це фундаментальна, незмінна істина євангелії Ісуса Христа. Такі істини, як те, що *Небесний Батько має тіло з плоті й кісток, хрищення є необхідним, щоб увійти в царство Бога*, і що *всі люди воскреснуть, є прикладами вчень.*

Принцип—це незмінна істина або правило, яке люди можуть засвоїти і яке скеровуватиме їх у прийнятті рішень. Принципи євангелії—це універсальні принципи і вони допомагають людям застосовувати вчення євангелії у повсякденному житті. Старійшина Річард Г. Скотт навчав: "Принципи—це сконцентрована істина, підготовлена для застосування" ("Acquiring Spiritual Knowledge," *Ensign,* Nov. 1993, 86). Це означає, що принцип євангелії зазвичай передбачає дію, а також її наслідки. Наприклад: *якщо ми завжди молимося, це допоможе нам подолати спокусу* (див. УЗ 10:5), а *якщо ми діємо за спонуканнями Святого Духа, Він допоможе нам здійснити те, що наказав Господь* (див. 1 Нефій 4).

Інколи важко побачити різницю між вченням і принципом. Старійшина Генрі Б. Айрінг дав таку пораду: "До речі, я би не витрачав багато часу, намагаючись визначити різницю між принципом і ученням. Я чув подібні розмови, які не були дуже плідними" ("Training Guidelines and Resources: Elder Richard G. Scott and Elder Henry B. Eyring Discussion", [супутникова трансляція навчання ЦСО, серп. 2003], 10).

Виявляйте вчення і принципи [2.5.1]

Одним з основних призначень Писань є навчати вченням і принципам євангелії. Президент Меріон Г. Ромні пояснив: "Людина не може насправді вивчати Писання, не засвоюючи принципи євангелії, оскільки Писання були написані, щоб зберегти принципи для нашої користі" ("The Message of the Old Testament" [Симпозіум ЦСО по Старому Завіту, 17 серп., 1979], 3). Старійшина Бойд К. Пекер навчав: "[Принципи] знаходяться в Писаннях. З них складаються одкровення і заради них одкровення давалися" ("Principles", *Ensign,* Mar. 1985, 8). У цьому розподілі Господь наказав учителям і провідникам в Його Церкві навчати принципам євангелії, які містяться у Писаннях: "І знову, старійшини, священики і вчителі цієї Церкви мають навчати принципам Моєї євангелії, які є в Біблії і Книзі Мормона, в якій є повнота євангелії" (УЗ 42:12).

Навчання тому, як виявляти вчення і принципи євангелії, які знаходяться в Писаннях, вимагає вдумливих зусиль і практики. Говорячи про такі зусилля, старійшина Річард Г. Скотт сказав: "Шукайте принципи.

Ретельно відділяйте їх від деталей, які пояснюють їх" ("Acquiring Spiritual Knowledge", 86).

Іноді в класі на вчення та принципи буде звертати увагу вчитель. За інших нагод вчитель буде скеровувати, заохочувати і дозволяти студентам знаходити їх самостійно. Вчителі повинні старанно допомагати студентам розвивати здатність самостійно виявляти вчення і принципи.

Деякі вчення і принципи виявити легше, оскільки про них говориться явно. Таким *явним принципам* часто передують фрази на кшталт: "І так ми бачимо", "тому", "через це" або "ось", вказуючи на те, що автор Писань можливо підсумовує своє послання або робить висновок.

Наприклад, у книзі Геламан 3:27 сказано: "*І так ми можемо бачити,* що Господь милостивий до всіх, хто в щирості своїх сердець прикликає Його святе ім'я".

В Алма 12:10 говориться: "*І тому* той, хто закам'яніє серцем своїм, той отримає меншу частину слова; а той, хто не закам'яніє серцем своїм, тому дано більшу частину слова".

В Ефесянам 6:13 нас навчають: "*Через це* візьміть повну Божу зброю, щоб могли ви дати опір дня злого, і, все виконавши, витримати".

В Алма 41:10 є такі слова: "*Ось,* я кажу тобі, злочестивість ніколи не була щастям".

Про багато принципів авторами Писань говориться не прямо, а натомість вони випливають з контексту. *Принципи, які висловлені непрямо,* можна побачити лише на основі цілої книги Писань, розділу або цілого вірша, і вони можуть бути закладені в основній сюжетній лінії, в подіях або притчах. Розпізнавання таких непрямо вказаних принципів, серед іншого відбувається завдяки виявленню істин, про які говориться в Писаннях, і чіткому й стислому їх визначенню. Часто для цього потрібен час і старанне обдумування. Старійшина Річард Г. Скотт навчав: "Організація зібраних нами істин в прості принципи варта великих зусиль" ("Acquiring Spiritual Knowledge", 86).

Принципи, які випливають з контексту, часто можна виявляти через пошук причинно-наслідкових зв'язків у певному блоці Писань. Завдяки аналізу дій, ставлення та поведінки окремих людей або груп в Писаннях, та виявленню благословень або наслідків, принципи євангелії стають більш очевидними.

Принципи, які випливають з контексту, також можна виявляти, ставлячи такі запитання:

- У чому полягає мораль або мета цієї історії?
- Чому, на вашу думку, автор включив ці події або уривки?
- Чого автор хотів нас навчити?
- Які фундаментальні істини викладені у цьому уривку?

Далі наведено деякі приклади непрямо висловлених принципів:

З подій у житті Алми молодшого або Павла: *Людина, яка приймає істину і кається у своїх гріхах може привести інших до благословень євангелії* (див. Алма 36:10–21; Дії 9:4–20).

Примітки

Примітки

З притчі про десятьох дів: *Якщо ми віддано готуємося духовно, то будемо готові, коли прийде Господь; або ті, хто нехтує своєю духовною підготовкою, не будуть прийняті Господом при Його пришесті* (див. Матвій 25:1–13).

З історії про Давида і Ґоліята: *Якщо ми діємо мужньо і з вірою в Бога, то можемо подолати великі випробування у своєму житті* (див. 1 Самуїла 17:40–51).

Далі наведено кілька способів допомогти студентам навчитися виявляти принципи і вчення:

- Запросіть студентів записати ідею, про яку вони дізналися, використовуючи модель зв'язку "якщо-тоді".
- Дайте студентам завдання писати фрази, які починаються словами "і так ми бачимо", щоб підсумувати істини, про які вони дізналися.
- Попросіть студентів виявити вчинки людей в окремому блоці Писань і знайти отримані за ці вчинки благословення або негативні наслідки від них.
- Заохочуйте студентів підкреслювати в їхніх Писаннях ключові слова або фрази, які визначають принципи і доктринальні твердження.
- Запишіть вчення або принцип з певного блоку Писань на дошці. Попросіть студентів дослідити цей блок Писань і знайти цей принцип.

Коли принципи і вчення виявлено, важливо, щоб їх було чітко й просто сформульовано. "Щоб істина була відома, її необхідно сформулювати, і чим чіткіше й повніше вона сформульована, тим більше шансів є у Святого Духа, щоб свідчити людським душам, що ця робота істинна" [*New Witnesses for God,* 3 vols. (1909), 2:vii]" (B. H. Roberts, in James E. Faust, "What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission", *Ensign,* May 1996, 41; *Проповідуйте Мою євангелію* [2004], с. 195).

Записувати виявлений принцип або вчення на дошці або запрошувати студентів записувати чи підкреслювати їх в особистих Писаннях—це лише кілька способів допомогти зробити ці істини зрозумілими для членів класу.

Розумійте вчення і принципи [2.5.2]

Студенти розуміють вчення або принцип євангелії, якщо вони зрозуміли виявлені істини, їх зв'язок з іншими принципами і вченнями у плані Господа і те, в яких обставинах певний принцип можна застосувати в їхньому житті. Коли вчитель або студент розуміють вчення або принцип, вони не тільки знають, *що означають слова*, але також і те, як вчення або принцип *можуть впливати на їхнє життя.* Коли вчення або принцип виявлено і його зрозуміли, тоді його легше застосувати.

Вчителі і студенти можуть розширити своє розуміння вчень і принципів євангелії, якщо будуть шукати в Писаннях пов'язані вчення і додаткову інформацію, звертатися до слів і вчень пророків і апостолів останніх днів, пояснювати іншим людям істини євангелії, про які вони дізнаються, і молитись про допомогу Святого Духа. Розуміння продовжує поглиблюватися по мірі застосування принципів у житті.

Вчителі можуть допомогти студентам зрозуміти вчення і принципи, ставлячи запитання, які допоможуть студентам аналізувати їхнє значення. Наприклад, з історії про 2000 юних воїнів у Книзі Мормона, ми можемо засвоїти принцип: *Якщо ми не сумніваємося, Бог возволить нас* (див. Алма 56:47–48). Щоб здобути глибше розуміння значення цього принципу, вчителі і студенти можуть поставити наступні запитання:

- У чому саме не сумнівалися юні воїни?
- Що свідчить про те, що ці молоді воїни не сумнівалися?
- Як Бог визволив юних воїнів?
- В яких "битвах" сьогодні б'ється молодь Церкви?
- Якими способами Бог може визволити їх у таких битвах?
- Чого ми навчаємося з подій, які сталися з Авінадієм, Джозефом Смітом або Шадрахом, Мешахом і Авед-Него, стосовно того, що означає бути визволеним?

З історії Наамана та Єлисея у Старому Завіті ми можемо побачити принцип: *Якщо ми смиренні і бажаємо дотримуватися поради пророка, нас може бути зцілено* (див. 2 Царів 5:1–14). Щоб зрозуміти те, що означає цей принцип, вчителі і студенти можуть розглянути наступні запитання:

- Як смирення допомагає нам дотримуватися поради пророка?
- Яким чином готовність Наамана зрештою "омитися сім разів" допомагає нам зрозуміти, що означає *насправді* дотримуватися поради пророка?
- У чому нам можливо необхідно зцілитися сьогодні, окрім фізичних недугів?
- Що нас просили робити пророки, що зцілить нас духовно, але, можливо, не матиме сенсу для світу?

Відчувайте істину і важливість вчень та принципів [2.5.3]

Хоча студенти можуть виявляти і розуміти принципи і вчення євангелії, часто вони не застосовуватимуть їх, поки не відчують, що вони істинні й важливі через Духа, і поки у них не виникне певною мірою відчуття невідкладності того, що потрібно почати жити за певним принципом вже зараз. Старійшина Роберт Д. Хейлз пояснив: "Справжній вчитель, викладши факти [євангелії] … , проводить [студентів] на крок далі, аби вони отримали духовне свідчення і розуміння в своїх серцях, які спонукають до дій і вчинків" ("Teaching by Faith" [вечір зі старійшиною Робертом Д. Хейлзом, 1 лют., 2002 р.], 5).

Примітки

"Те, як ми навчаємо євангелії, як ніколи раніше, має робитися з акцентом на істинність, важливість і невідкладність відновленої євангелії Ісуса Христа. Ці три мети навчання є надзвичайно важливими, оскільки їхня сила прискорить повне навернення".

(Neal A. Maxwell, "Those Seedling Saints Who Sit before You" [Симпозіум ЦСО по Старому Завіту, 19 серп., 1983 р.], 2)

Святий Дух може впливати на розум і серце студентів, допомагаючи їм відчувати важливість вчення або принципу, і Він може викликати у студентів бажання жити за принципом і дає силу робити це. Вчителі мають докласти всіх зусиль, щоб допомогти кожному студенту в їхньому класі отримати цей досвід. Старійшина Річард Г. Скотт заохочував учителів: "Чи будете ви молитися про скерування у тому, як закласти істину глибоко в розум і серце ваших студентів, аби вони користувалися нею протягом всього життя? Коли ви з молитвою шукатимете способи здійснити це, я знаю, що Господь скеровуватиме вас" ("To Understand and Live Truth", [вечір зі старійшиною Річардом Г. Скоттом, 4 лют., 2005 р.], 2).

Одним з найефективніших способів допомогти студентам запросити Духа в їхні серця і підготувати їх діяти згідно з принципом, який вони засвоїли,—заохотити їх обміркувати особистий досвід, пов'язаний з цим принципом (див. розділ 5.1.3, "Запитання, які *викликають почуття і допомагають здобути свідчення*" на сторінці 67). Це допомагає студентам усвідомити те, який вплив має цей принцип на їхнє життя або на життя інших людей. Наприклад, після обговорення закону десятини вчителі можуть запитати: "Які благословення ви бачили у своєму житті або в житті інших людей завдяки дотриманню закону десятини?" Коли студенти будуть обдумувати подібні запитання і будуть ділитися відповідним особистим досвідом зі своїм класом, Святий Дух може допомогти їм краще побачити благословення, які вони та інші люди отримали, живучи за вченнями і принципами євангелії. Дух також допомагатиме студентам відчути більше бажання застосовувати ці істини у власному житті. Вчителі також можуть розповідати правдиві історії зі свого особистого життя або з життя інших людей, щоб допомогти студентам відчути істинність принципу, який обговорюється, і те, як важливо жити за ним.

Вчителі можуть надавати студентам нагоди свідчити про істинність принципів і вчень. Вчителі також мають знаходити можливості складати власне свідчення. Крім того, вчителі можуть допомагати студентам відчути істинність і важливість вчень і принципів, звертаючи увагу на свідчення, складені людьми в Писаннях, і читаючи й слухаючи свідчення пророків і апостолів останніх днів.

"Мета навчання євангелії … полягає не в тому, аби спрямувати "потік інформації" в голови студентів. … Мета в тому, щоб надихнути кожну людину думати про євангельські принципи, відчути їх, а потім щось зробити, щоб жити відповідно до цих принципів".

(Томас С. Монсон, in Conference Report, жовт. 1970, 107)

Застосовуйте вчення і принципи [2.5.4]

Застосування має місце тоді, коли думки, мова і спосіб життя студентів не розходяться із засвоєним принципом. Старійшина Річард Г. Скотт пояснив, наскільки важливо застосовувати принципи, такими словами: "Навчання у класі стає найбільш ефективним, якщо стежити за тим, щоб студенти розуміли і застосовували істини в житті" ("To Understand and Live Truth", 3).

Коли студенти застосовуватимуть принципи євангелії у своєму житті, то отримуватимуть обіцяні благословення. Вони також здобудуть глибше розуміння і свідчення про вчення або принцип, який вони застосували. Наприклад, студенти, які зберігають Суботній день у святості, більш

повно розумітимуть його значення, ніж ті студенти, які не роблять цього. Студенти, які надіються на Господа всім своїм серцем (див. Притчі 3:5) і які були укріплені і втішені в годину лиха або випробування, краще розуміють цей принцип, ніж ті, хто не робить і не відчув цього.

Під час уроку вчителі мають виділяти студентам час для того, щоб вони обдумували, обмірковували або записували те, що вони зрозуміли або відчули, та щоб подумали про конкретні кроки застосування цього у своєму житті. У таких випадках учителі мають заохочувати студентів просити допомоги і спрямування у Господа. Вчителі також можуть обговорювати ситуації, в які можуть потрапляти студенти, і запрошувати їх ділитися ідеями про те, як застосування принципів євангелії в таких ситуаціях може благословити їхнє життя. Вони можуть рекомендувати студентам поставити ціль, котра може допомогти їм жити за викладеним принципом. Вчителі можуть підготувати уривок з Писань, цитату, вірш або фрагмент гімну, в якості роздаткового матеріалу, який студенти можуть забрати додому як нагадування про принцип.

Інколи вчитель або студенти в класі можуть висувати пропозиції стосовно застосування євангельських принципів. Такі приклади можуть подавати студентам корисні ідеї щодо застосування принципів євангелії у повсякденному житті. Втім, вчителі мають стежити, щоб не давати студентам занадто детальні рецепти застосування принципів. Пам'ятайте, що найпереконливіше скерування в особистому застосуванні принципу приходить індивідуально як натхнення або одкровення від Господа через Святого Духа. Старійшина Даллін Х. Оукс навчав: "Учителі, яким наказано навчати "принципам євангелії" та "вченню царства" (УЗ 88:77), зазвичай повинні утримуватися від того, щоб навчати конкретним правилам того, як застосовувати принципи. … Після того, як учитель виклав учення та пов'язані з ним принципи з Писань і зі слів живих пророків, конкретні способи їх застосування або установлення правил, зазвичай, стають відповідальністю самих людей та сімей" ("Gospel Teaching", 79).

Пояснювати вчення та принципи євангелії, ділитися ними і свідчити про них [2.6]

Той, хто пояснює вчення і принципи, ділиться думками і доречним досвідом та свідчить про божественну істину, досягає кращого розуміння вчення і принципів євангелії і вдосконалюється у своєму вмінні навчати євангелії інших. Коли студенти пояснюють, діляться та свідчать, часто Святий Дух зміцнює їхнє свідчення про ті речі, про які вони говорять. Завдяки силі Святого Духа, їхні слова і вирази також можуть значною мірою впливати на серця й розум їх однолітків чи інших людей, які їх слухають.

Вчителі, які вдумливо і з молитвою вивчають, готують та викладають урок, багато чого навчаються. Цей самий принцип є вірним і для студентів. Коли вони будуть досліджувати вчення і принципи відновленої євангелії і будуть навчати їм одне одного, їх розуміння поглибиться, а сила їхнього свідчення зросте.

Примітки

Поясніть [2.6.1]

Писання стають зрозумілішими, коли студенти і вчителі пояснюють їх одне одному. Готуючись до того, щоб ясно і просто пояснити значення уривка з Писань або певного вчення, вчителі і студенти обмірковують вірші, організовують свої думки і запрошують Святого Духа навчати їх.

Президент Спенсер В. Кімбол навчав: "Ми навчаємося робити щось, коли робимо це. Якщо ми вивчаємо євангелію, щоб навчати їй, то здобуваємо знання, бо коли ми несемо ліхтар, щоб освітлювати дорогу іншим, ми освітлюємо і свій власний шлях. Коли ми аналізуємо і вибираємо уривки з Писань, щоб викласти іншим прийнятний урок, ми прояснюємо свій власний розум. Коли ми пояснюємо те, що вже знаємо, перед нами, здається, розгортаються додаткові істини, розширяється наше розуміння, з'являються нові асоціації та ідеї щодо застосування" (*The Teachings of Spencer W. Kimball* [1982], 530).

Якщо давати студентам можливість пояснювати вчення або принцип комусь іншому, це допоможе їм більш глибоко обдумувати те, чого вони навчилися, і прагнути зрозуміти це краще. Вчителі можуть просити студентів пояснити, чому важливо мати віру, христитися або дотримуватися закону десятини. Студентів можна запросити розповісти комусь іншому про Сотворіння, Падіння або те, чому вони вірять, що сім'ї є центральною частиною плану Небесного Батька. Це можна зробити, потренувавшись в парах або невеликих групах, в рольових іграх, усім класом або письмово. Час від часу також може буде доречним запрошувати студентів пояснити уривок з Писань або викласти вчення чи принцип одному з батьків, братові чи сестрі, другові або сусіду/сусідці по кімнаті.

Діліться [2.6.2]

І вчителі, і студенти повинні мати нагоду ділитися своїми думками і розумінням стосовно вчення або принципу, а також розповідати про свій особистий досвід, пов'язаний з ними. Вони також можуть розповідати про випадки з життя інших людей, свідками яких вони були.

Президент Дж. Рубен Кларк молодший сказав: "Я ще раз кажу: навряд чи є молоді люди, які заходять у клас семінарії чи інституту релігії і не усвідомлюють своїх духовних благословень, або які не знають про ефективність молитви чи не були свідками сили віри у зціленні хворого або пролиття духу, про які світ у своїй більшості не має жодної уяви" (*Шляхи розвитку освіти в Церкві*, виправлене видання [1994], с. 910). Студентам потрібно давати можливість ділитися таким досвідом з класом. (Можливо вчителям треба буде пояснити студентам, що деякий досвід надто священний або особистий, щоб ділитися ним під час уроку; див. Алма 12:9; УЗ 63:64).

Примітки

Свідчіть [2.6.3]

Якщо студенти пояснювали принципи євангелії і ділилися своїм досвідом щодо їх застосування в житті, часто вони краще підготовлені свідчити про свої вірування.

Старійшина Бойд К. Пекер розповів про одне з благословень від складання свідчення: "Якби я тільки міг навчити вас цьому одному принципу. Свідчення *знаходять*, *проголошуючи* його! …

Одна справа—отримати свідчення завдяки тому, що ви прочитали або що сказали інші; і це є необхідним початком. Але зовсім інша справа, коли Дух підтверджує вам у вашому серці, що те, про що *ви* свідчили, є істиною" ("The Candle of the Lord", 54–55).

"Свідчення, справжнє свідчення, народжене Духом і підтверджене Святим Духом, змінює життя".

(М. Рассел Баллард, "Чисте свідчення", *Ensign* та *Ліягона*, лист. 2004, сс. 40–43)

Свідчення благословляє не тільки людину, яка складає його, але також може зміцнити віру й свідчення інших людей. Складання свідчення дає можливість Святому Духу підтверджувати конкретні вчення і принципи відновленої євангелії. Свідчення не завжди починається з фрази: "Я хочу свідчити". Це може бути простим запевненням, що людина знає, що це істина, висловленим зі щирістю й переконанням. Це можуть бути прості слова підтвердження того, що відчуває людина стосовно вчення або принципу євангелії, і до яких змін вони привели в його чи її житті. Студенти краще зрозуміють, як можна застосовувати принципи євангелії, і відчують більше натхнення застосувати їх у своєму житті, коли почують, як вчитель або інші студенти свідчать про важливість тих принципів.

"У хвилини, коли учні беруть участь у викладенні матеріалу і свідчать своїм одноліткам, зміцнюється віра".

(Роберт Д. Хейлз, "Teaching by Faith", 4)

Вчителі можуть заохочувати студентів свідчити про істини євангелії, ставлячи запитання, які спонукають їх ділитися своїм досвідом і віруваннями (див. розділ 5.1.3, "Запитання, які *викликають почуття і допомагають здобути свідчення*" на с. 67). Вони також можуть давати студентам інші можливості свідчити своїм одноліткам. Вчителі повинні усвідомлювати, наскільки особистими й священними є свідчення і мають запрошувати студентів свідчити, однак ніколи не вимагати цього від них. Вчителі повинні використовувати можливості часто свідчити про свою любов до Небесного Батька та Його Сина, Ісуса Христа, і про істинність і важливість вчень і принципів євангелії. Вчителі повинні знати про свідчення, складені Спасителем, а також пророками та апостолами останніх днів, і посилатися на них.

Примітки

Опановувати ключові уривки з Писань та основні вчення [2.7]

Якщо люди зберігатимуть, як скарб, у своєму розумі й серці вічні істини, Святий Дух нагадуватиме їм про них, коли виникатиме така потреба, і даватиме їм мужність діяти з вірою. Президент Говард В. Хантер навчав:

"Я наполегливо запрошую вас під час викладання використовувати Писання і робити все можливе, щоб допомагати студентам користуватися ними і полюбити їх. Я хотів би, щоб наша молодь довіряла Писанням. …

По-перше, ми хочемо, щоб студенти, довіряли силі та істинам, які містяться в Писаннях, були певними у тому, що їх Небесний Батько дійсно промовляє до них через Писання, і в тому, що вони можуть звернутися до Писань і знайти відповіді на свої проблеми і свої молитви. …

"…Ми сподіваємося, що жодний ваш студент не піде з уроку з почуттям страху, збентеженості або сорому, через те що не може отримати потрібну допомогу, оскільки недостатньо добре знає Писання, щоб знайти необхідний уривок" ("Eternal Investments", 2).

Щоб допомогти студентам зберігати, як скарб, вічні істини і більше покладатися на Писання, С/І вибрали певну кількість віршів для опанування і підготували перелік основних вчень. Вірші для опанування і ці вчення мають вивчатися паралельно, щоб студенти навчилися висловлювати їх власними словами і використовували вірші для опанування, для пояснення цих істин і свідчення про них.

Вірші для опанування [2.7.1]

Семінарії та інститути релігії вибрали 25 віршів для опанування для кожного з чотирьох курсів семінарії. Ці уривки служать важливим фундаментом з Писань для розуміння й проповідування євангелії та для зміцнення віри. Студенти семінарії заохочуються вдосконалюватися в "опануванні" цих уривків, як описано далі. Студентів інституту потрібно заохочувати будувати на фундаменті цих 100 уривків для опанування і поглиблювати розуміння інших ключових уривків з Писань.

Опанування уривків з Писань включає в себе:

- **Вміння знайти** опановані вірші, запам'ятавши їхні посилання в Писаннях.
- **Розуміння** контексту та змісту уривків з Писань.
- **Застосування** принципів і вчень євангелії, викладених в уривках з Писань.
- **Заучування** уривків з Писань.

Заучування може бути чудовим знаряддям, яке допоможе студентам знати й любити вибрані уривки з Писань. Як пояснив старійшина Річард Г. Скотт: "Коли Писання використовуються так, як Господь хотів, щоб вони були записані, вони несуть в собі силу, яка не передається, якщо ту саму істину переказати своїми словами" ("Він живий", *Ліягона,* січ., 2000, с. 106). Однак потрібно бути обережними і адаптувати вимоги до індивідуальних здібностей і обставин кожного студента. Студенти не повинні відчувати сорому чи перевантаження, якщо не можуть запам'ятати вірші.

"Велику силу дає заучування уривків з Писань. Заучувати уривки з Писань—це ніби знаходити нових друзів. Це ніби знайомитися з новою людиною, яка може допомогти в час нужди, надихнути, втішити й спонукати до необхідних змін".

(Річард Г. Скотт, "Сила Писань", с. 6).

Вчителі краще зможуть допомагати студентам, якщо й самі вивчать напам'ять ці уривки з Писань. Якщо вчителі регулярно звертатимуться до віршів для опанування, підтримуватимуть належні очікування та використовуватимуть методи, які включають в себе різні способи засвоєння, вони з більшим успіхом допомагатимуть студентам опанувати ці ключові уривки. Під час уроків вірші для опанування мають використовуватися для пояснення пов'язаних з ними вчень і принципів. Їх можна використовувати, як тему для вступної частини, або розміщувати десь у класній кімнаті. Студентів також потрібно заохочувати вивчати й застосовувати їх поза класом.

У тих місцевостях, де на факультеті служать кілька вчителів, навчання студентів покращиться, якщо члени факультету використовуватимуть спільні підходи до опанування уривків з Писань. Час від часу вчителі можуть повторювати вірші для опанування, вивчені під час попередніх років, щоб студенти не забували всі вивчені уривки.

Хоча вивчення віршів для опанування є важливою частиною навчального плану, воно має доповнювати, а не перекривати щоденне, послідовне вивчення Писань. Вчителі повинні з мудрістю присвячувати час вивченню віршів для опанування. Вчителі, які проводять навчання вдома, мають бути особливо обережними, щоб не перетворити щотижневий урок на щотижневий захід з вивчення віршів для опанування. Вчителі мають вибирати методи, заходи і музику, які відповідатимуть гідності, меті й духу Писань і які не викличуть суперечки.

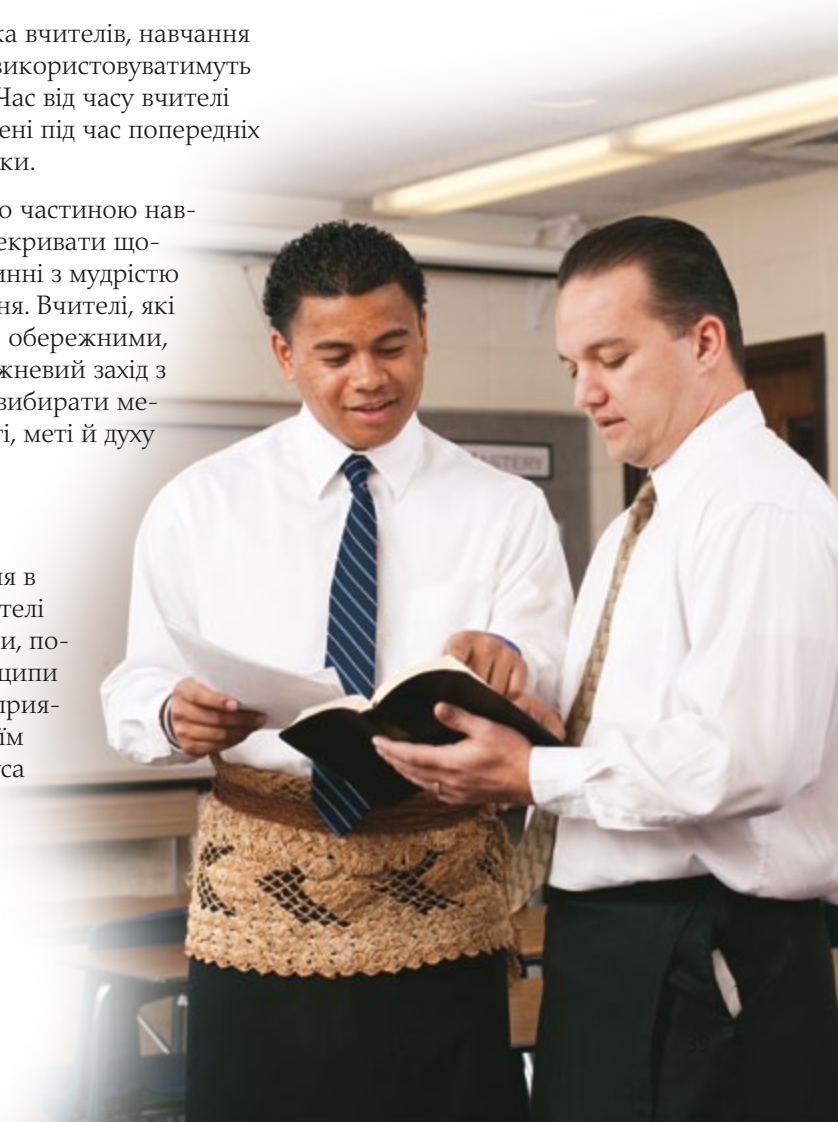

Основні вчення [2.7.2]

Основні вчення було визначено для використання в класах семінарії та в класах інституту релігії. Вчителі мають допомагати студентам визначати, розуміти, пояснювати, застосовувати основні вчення та принципи й вірити в них. Якщо вони чинитимуть так, це сприятиме зміцненню свідчення студентів і допоможе їм бути більш вдячними за відновлену євангелію Ісуса Христа. Вивчення цих вчень також допоможе їм краще підготуватися викладати ці важливі істини іншим людям.

Примітки

Необхідно пам'ятати, що також будуть викладатися інші важливі вчення євангелії, навіть якщо їх немає в переліку основних вчень.

Основні вчення, вибрані семінарією та інститутом релігії, є такими:

- Божество
- План спасіння
- Спокута Ісуса Христа
- Розподіли часів, відступництво та відновлення
- Пророки і одкровення
- Священство і ключі священства
- Обряди і завіти
- Шлюб і сім'я
- Заповіді

Якщо вчителі особисто вивчатимуть ці вчення і розумітимуть їх, навчаючи, вони більш природно звертатимуться до них і свідчитимуть про них. Втім вони не повинні відхилятися від послідовного навчання з Писань, щоб зосереджуватися виключно на цих вченнях. Натомість вчителі повинні старанно й послідовно приділяти увагу цим вченням, коли натраплятимуть на них в тексті Писань і в ході навчання. Таким чином, перелік основних вчень слугує в якості нагадування, яке допомагає зосередити увагу на тих вічних істинах, які будуть найціннішими для студентів, і наголошувати на них протягом усього курсу навчання. Ці основні вчення також можна використовувати як теми для вступної частини уроків.

Мудрий вчитель також пам'ятатиме, що допомагаючи студентам зрозуміти ці вчення, важливо мати терпіння й бути послідовним. Не очікується, що студент усе й відразу зрозуміє. Господь учить своїх дітей "рядок за рядком, приписання за приписанням" (УЗ 98:12). Вчителі і студенти мають ставитися до розуміння цих вчень, як до процесу, який відбувається протягом чотирьох років навчання в семінарії і триває протягом років навчання в інституті.

Примітки

3

Навчання з Писань в семінаріях та інститутах релігії

Щоб допомогти підліткам і дорослій молоді розуміти вчення і Спокуту Ісуса Христа і покладатися на них, вчителі в семінарії та інституті мають обов'язок навчати студентів ученням і принципам євангелії, які знаходяться в Писаннях. Для досягнення цієї мети, адміністрація С/І прийняла рішення, що під час курсів вивчення Писань у семінарії та інституті, книги й розділи в Писаннях мають викладатися у тій послідовності, як вони містяться в Головних трудах. Хоча це не означає, що кожен вірш слід викладати саме у тому порядку, як він міститься в Писаннях, кожен урок, як правило, має викладатися в історичній послідовності або за звичайним порядком. Якщо вивчати Писання у такий спосіб, це закладе основу для розуміння всієї картини послання, яке мав намір передати натхненний автор, і сприятиме вивченню принципів і вчень євангелії по мірі їх появи і описання в тексті Писань.

Послідовне вивчення Писань:

- Дозволяє вчителям і студентам вивчати істини євангелії в гармонії одна з одною та у взаємозв'язку з іншими історіями і вченнями Писань. Завдяки цьому вчителі і студенти зможуть побачити й зрозуміти натхненні послання в Писаннях ясно і переконливо.
- Дозволяє зробити належний наголос на вченнях і принципах євангелії та їх повторенні у тому порядку, в якому вони містяться в Писаннях.
- Допомагає студентам і вчителям з більшою легкістю визначати "причинно-наслідкові" зв'язки.
- Допомагає студентам виявляти і розуміти кілька принципів євангелії навіть, якщо неможливо детально обговорити на уроці кожен з них. Святий Дух може доносити ці істини кожному окремому студенту, а потім пристосувати їх до унікальних обставин кожного.
- Дозволяє вчителям і студентам вивчати і обговорювати вчення і принципи євангелії в контексті життя і досвіду людей, які жили у минулому. Це допомагає студентам з більшою легкістю знаходити ці принципи і вчення у своєму власному житті.
- Дозволяє певною мірою ознайомитися з кожною книгою Головних трудів Церкви в її повному обсязі.

Старійшина Девід А. Беднар навчав, що читання книги Писань "від початку до кінця збагачує наше життя потоком живої води, надаючи нам важливі історії, євангельські вчення і вічні принципи. Цей підхід також дозволяє нам дізнатися про визначних осіб у Писаннях та послідовність, час і контекст подій та вчень. Читання записаного Слова у такий спосіб відкриває перед нами всю широчінь обсягу Писання. Це найперший і найфундаментальніший спосіб отримання живої води" ("Джерело живої води" [вогник ЦСО для дорослої молоді, 4 лют., 2007 р.], 2).

Примітки

Застосування основних принципів навчання і вивчення євангелії [3.1]

Кожний, оснований на Писаннях урок в семінарії або інституті, зосереджено на певному блоці Писань, а не на окремій ідеї, вченні або принципі. За навчальним планом Писання розділені на певні блоки Писань, які можуть бути і настільки маленькими, що складатимуться з одного розділу, і настільки великими, що включатимуть цілу книгу Писань. У більшості блоків Писань є природні розриви, коли відбувається зміна в дії або змінюється тема. Основуючись на цих змінах, блок Писань поділено на менші сегменти або групи віршів. Розбивка вивчення всього блоку Писань на ці маленькі сегменти створює структуру для розуміння й викладання послання натхненного автора.

Коли вчителі і студенти вивчають ці сегменти блоку Писань послідовно, вони торкаються багатьох основних принципів навчання і вивчення євангелії. Основні принципи навчання і вивчення євангелії, такі як розуміння контексту і змісту, виявлення, розуміння і відчуття їх істинності і важливості та застосування вчень і принципів євангелії—це не методи, а результати, яких треба досягти. Ці основні принципи гармонійно поєднуються між собою і утворюють основну модель, якою можуть керуватися вчителі і студенти, аби євангелія поступово закарбувалася в їхньому розумі й серці. Ця модель складається з наступних компонентів:

1. Зрозумійте контекст і зміст. Допомога студентам у розумінні контексту й змісту блоку Писань є основним кроком у процесі викладання з Писань. Завдяки розумінню такої інформації, як історичні передумови та сюжетна лінія, створюється основа для виявлення принципів і вчень євангелії, а також з'являються приклади й пояснення тих істин, які знаходяться у блоці Писань. Ясність і глибина розуміння, які досягаються завдяки цій основі, часто слабшають або втрачаються, якщо викладаються лише один-два вірші з блоку Писань.

2. Виявляйте вчення і принципи. Розуміння змісту Писань готує студентів і вчителів до того, щоб виявляти принципи і вчення, які знаходяться у блоці Писань. Інколи автор Писань чітко називає принцип або вчення, яке він хоче донести. В інших випадках ці істини лише випливають з тексту Писань, через що виникає потреба висловити ці вчення євангелії простою констатацією істини.

Примітки

3. Зрозумійте значення цих вчень і принципів. Коли принципи і вчення виявлено, студенти і вчителі прагнуть краще зрозуміти ці істини через аналіз і обговорення їх значення. Часто у самому блоці Писань міститься пояснюючий коментар, який може допомогти студентам зрозуміти значення названого вчення або принципу. Крім того, застосування Писань до сучасності допомагає студентам краще зрозуміти, що певні принципи і вчення означають в їхньому житті. Коли студенти зрозуміють вчення або принцип, можливість пояснити істину євангелії іншим зміцнить і ще більше сформує їхнє власне розуміння.

4. Відчувайте істину і важливість вчень та принципів через вплив Духа. Ясне розуміння принципу або вчення допомагає студентам відчути його істинність і важливість. Коли студенти завдяки впливу Духа відчувають, що певний принцип або вчення є істинним, важливим і невідкладним, їх бажання застосовувати цю істину у своєму житті зростає. Вчителі можуть допомагати студентам запрошувати й підтримувати ці відчуття Духа, надаючи їм можливості ділитися досвідом, який вони отримали, живучи за принципом євангелії, і свідчити про його істинність. Вчителі також можуть ділитися власним свідченням і досвідом. У багатьох випадках, автор Писань також свідчить про принцип або вчення, якому навчає. Вчителі і студенти мають знаходити ці підтвердження істини у віршах блоку Писань.

Застосовуйте вчення і принципи. Відчуття, що певне вчення або принцип є істинним і важливим, відкриває двері для його застосування в житті студента. Хоча особисте застосування принципів євангелії у більшості випадків відбувається за межами класу, на уроці також можуть траплятися важливі речі, які допоможуть зміцнити у студентів відповідальність і здатність із мудрістю застосовувати те, чого вони навчаються. Вчителі можуть надавати студентам можливості обдумувати свої власні ситуації і розглядати конкретні способи застосування принципу або вчення. Якщо студентам виділяти час на те, щоб вони розмірковували і обговорювали застосування принципу в своєму житті, Дух може давати їм особисте скерування через думки. Якщо доречно, вчителі можуть запрошувати студентів ділитися ідеями стосовно того, як вони можуть застосовувати певний принцип у майбутньому.

Ця основна модель повністю або частково повторюється протягом уроку, коли вчителі і студенти вивчають кожну групу віршів у блоці Писань.

На деяких сегментах блоку Писань потрібно наголошувати більше, в той час, як іншим сегментам можна приділяти менше уваги, оскільки вони менш важливі, з огляду на загальний контекст послання натхненного автора або індивідуальні потреби студентів. У вивченні деяких сегментів більшість часу і зусиль підуть на розуміння контексту і змісту, виявлення принципів і вчень євангелії та постійне скерування вчителями студентів крізь увесь процес пізнання, відчуття істинності й важливості принципу та пошуку способів його застосування.

Примітки

В інших випадках контекст і зміст буде достатньо вивчати й намагатися зрозуміти лише до тих пір, доки не буде виявлено принцип або вчення, щоб перейти до наступного сегменту блоку Писань. Якщо вчителі або студенти лише називають вчення або принцип, коли ті стають очевидними в тексті, це надає Святому Духу можливість навчати істинам євангелії особисто кожного студента згідно з його потребами, навіть якщо ці істини не обговорюються в деталях під час уроку.

Бувають і такі сегменти, в яких вчителі і студенти можуть вивчати лише контекст і зміст, або ж вчителі можуть лише підсумувати їх сюжет або зміст до того, як перейти до наступної групи віршів. *Підсумувати*—означає коротко викласти зміст розділів або віршів, які не будуть детально розглядатися у класі. Підсумовування дозволяє вчителеві швидко пройти певні частини блоку Писань. Підсумовуючи, а не пропускаючи сегменти блоку Писань, вчителі допомагають студентам ясно розуміти історичні події та зміст і закладають основу для виявлення і розуміння ними принципів або вчень, які з'являтимуться пізніше у блоці Писань. Підсумовування також допомагає зберегти цілісність та послідовність перебігу подій у посланні натхненного автора.

Коли вчителі і студенти послідовно вивчатимуть кожний сегмент блоку Писань у такий спосіб, вони зможуть краще зрозуміти, як одна група віршів пов'язана з іншими. Розуміння зв'язку між різними частинами блоку Писань не лише допомагає вчителям і студентам глибше розуміти окремі вчення і принципи, але й допомагає їм краще зрозуміти загальну картину того, чого вони навчаються з Писань.

Примітки

Лука 5: Приклад [3.2]

Наступний приклад демонструє те, як вчитель може викласти блок Писань, зібравши разом основні принципи навчання й вивчення євангелії.

Блок Писань цього прикладу, Лука 5, можна поділити на менші групи віршів або сегментів, залежно від змін в сюжетній лінії або в темі:

Лука 5:1–11	Після того, як Петро, Яків та Іван дивовижним чином зловили безліч риби, Господь покликав їх бути ловцями людей.
Лука 5:12–26	Ісус зціляє кількох людей, які мають фізичні недуги, і прощає гріхи.
Лука 5:27–35	Ісус їсть з митарями та грішниками, через що книжники і фарисеї почали допитувати Його.
Лука 5:36–39	Ісус промовляє притчу про молоде вино в старих бурдюках.

Наведена нижче таблиця буде використана для того, щоб проілюструвати розгортання моделі цього уроку в кожному з цих сегментів. В ній також буде показано те, наскільки вчитель планує втілити основні принципи навчання й вивчення євангелії, розглядаючи кожну групу віршів.

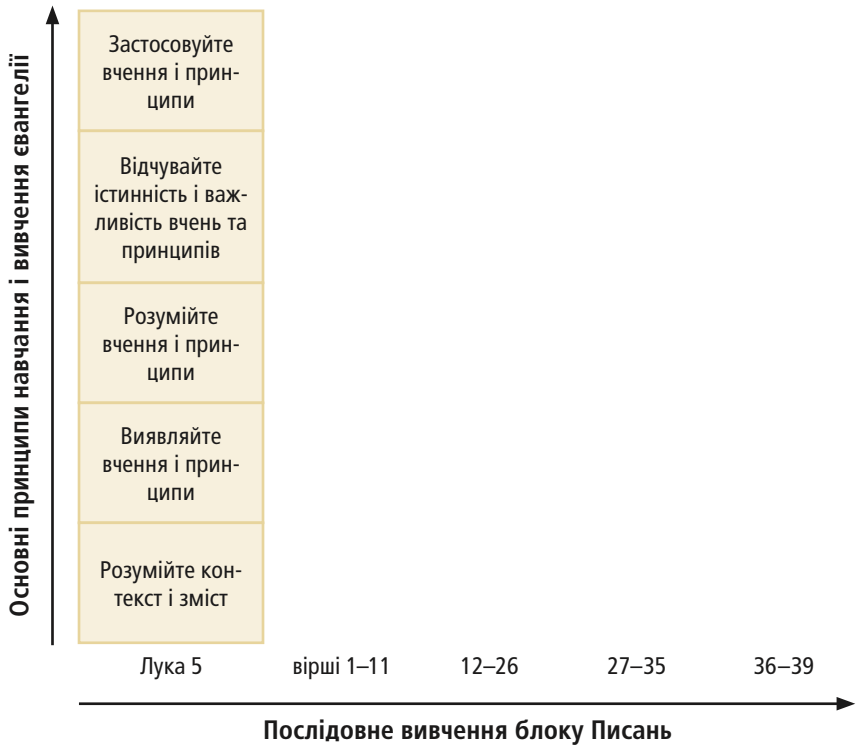

Вірші 1–11

Після того, як Петро, Яків та Іван дивовижним чином зловили безліч риби, Господь покликав їх бути ловцями людей.

Вчитель почне з того, що допоможе студентам **зрозуміти контекст і зміст** євангелії від Луки 5:1–11. Вивчаючи ці вірші, студенти дізнаються, що Ісус попросив Петра: "Поплив[т]и на глибинь, і закин[ути] на полов свій невід" (вірш 4). Вони побачать, що попри те, що вони рибалили всю ніч і "не вловили нічого" (вірш 5), Петро послухався Господа і на свій подив наловив безліч риби. Спираючись на досвід Петра, студенти можуть **визначити принцип:** *Якщо ми робимо те, що Господь просить, навіть коли не розуміємо чому, Він може благословити нас більше, ніж ми очікуємо.* Після цього вчитель може допомогти студентам краще **зрозуміти цей принцип** і те, що це означає для них, обговоривши з ними те, як досвід Петра може нагадувати обставини їхнього життя або поділитися твердженням пророка чи апостола останніх днів, пов'язаним з цим принципом.

Навчаючи з цих віршів, вчитель бажає не лише допомогти студентам виявити й зрозуміти цей важливий принцип, але й допомогти їм **відчути його істинність і важливість** завдяки впливові Духа. Щоб досягти цього, вчитель може попросити студентів розповісти про те, які благословення вони отримували, відгукнувшись на повеління Господа, навіть не до кінця розуміючи, з якою метою його було надано. Коли студенти і вчитель свідчитимуть про те, що вони бачили дію цього принципу в їхньому житті, Дух може свідчити про його істинність і надихати їх діяти. Після цього вчитель може дати студентам кілька хвилин, щоб обдумати і записати те, як вони можуть **застосовувати** цей принцип.

Зараз у таблиці відображено, які основні принципи навчання й вивчення євангелії було застосовано у цьому сегменті віршів.

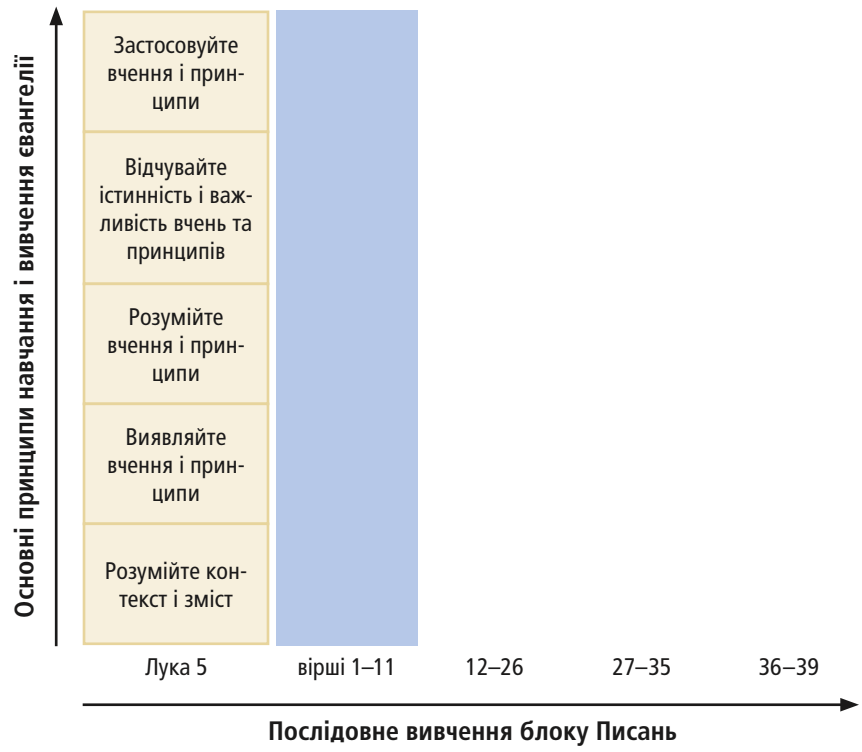

Примітки

Примітки

Вірші 12–26

Ісус зцілив кількох людей, які мають фізичні недуги, і простив гріхи.

Щоб допомогти студентам **зрозуміти зміст** цих віршів, учитель спершу має ознайомити їх з розповіддю про зцілення Господом прокаженого і розслабленого. Аби поглибити їхнє розуміння змісту, вчитель може попросити студентів проаналізувати, чим ці два зцілення схожі і чим вони відрізняються. Щоб допомогти їм у цьому, вчитель може попросити їх подумати над тим, яку роль відігравала віра в обох випадках зцілення. Побачивши, що віра була необхідною в обох випадках, студенти можуть **виявити принцип:** *Коли ми виявляємо віру і приходимо до Спасителя, Він може зцілити нас.* Проаналізувавши різницю між двома історіями, студенти помітять, що прокажений прийшов до Господа самостійно, а розслабленому чоловіку для цього потрібна була допомога інших людей. У цьому студенти можуть побачити ще один принцип: *Ми можемо допомагати іншим приходити до Спасителя, щоб їх могло бути зцілено.*

Вчитель може допомогти студентам **зрозуміти ці принципи**, попросивши їх назвати те, від чого ще можуть зцілитися люди, окрім фізичних недугів. Обговорення може допомогти студентам зрозуміти, що фізичні зцілення в цих віршах можуть символізувати спроможність Господа зцілювати нас духовно. Це можуть бути такі речі, як прощення наших гріхів, утішення нас в горі або усунення наших страхів чи тривог.

Щоб допомогти студентам **відчути істинність і важливість цих принципів**, вчитель може попросити студентів розповісти про випадок, коли їх або їхніх знайомих було зцілено духовно або фізично. Студентів також можна попросити навести побачені ними приклади того, як хтось приводив до Господа людину, щоб та відчула цілющий вплив Спасителя. (Коли студенти наводитимуть такі приклади, їм

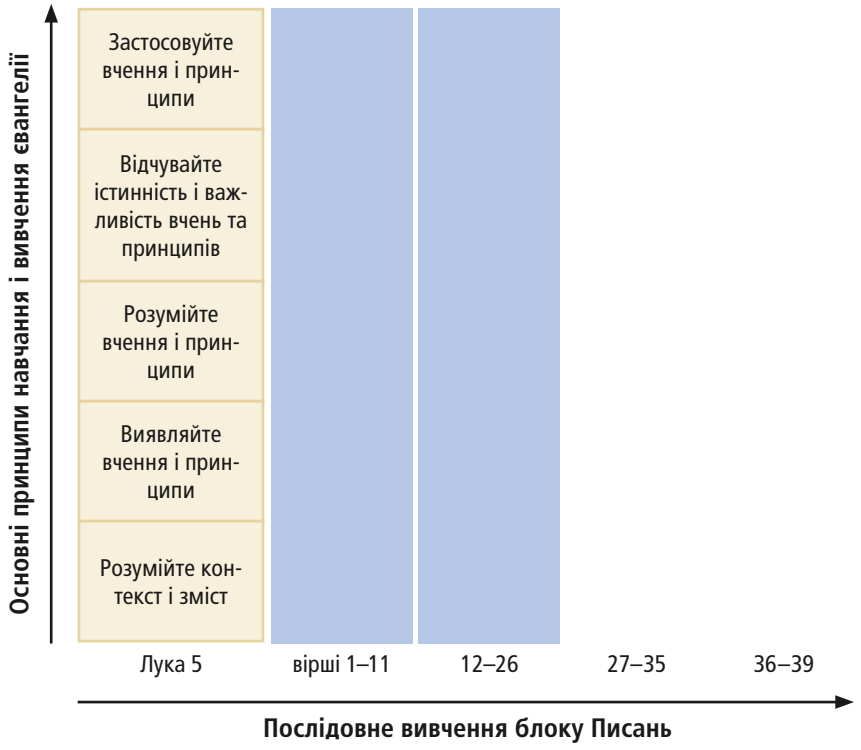

слід нагадати не називати імен людей, про яких вони розповідають). Учитель може попросити студентів свідчити про любов Спасителя і Його силу зцілювати нас.

Щоб заохотити студентів **застосовувати** принцип, учитель потім має попросити їх подумати про щось конкретне, що вони можуть зробити, щоб виявляти віру у зцілення, отримати прощення чи втішення або обдумати способи, як вони можуть привести друга або когось іншого до Спасителя.

Перед тим, як перейти до віршів 27–35, вчитель може попросити студентів розповісти про те, що вони дізналися про Спасителя з цих віршів. Відповіді на це запрошення, можуть виражати почуття вдячності і усвідомлення милосердя Спасителя.

Вірші 27–35

Ісус їв з митарями та грішниками, через що книжники і фарисеї почали допитувати Його.

У цьому сегменті вчитель планує лише допомогти студентам **зрозуміти контекст і зміст.** Досліджуючи ці вірші, студенти дізнаються про покликання митаря Левія, або Матвія, і про те, що Ісус їв з митарями та грішниками (зміст). Вчитель може допомогти студентам зрозуміти, що юдеї вважали митарів ізгоями і грішниками (контекст). Цей контекст допоможе студентам зрозуміти значення майбутнього покликання Матвія бути Господнім учнем. Це також допоможе краще зрозуміти значення розмови Господа з фарисеями в цих віршах стосовно того, чому Він їв і пив з митарями і грішниками, та Його місії допомагати грішникам покаятися (див. вірші 30–32).

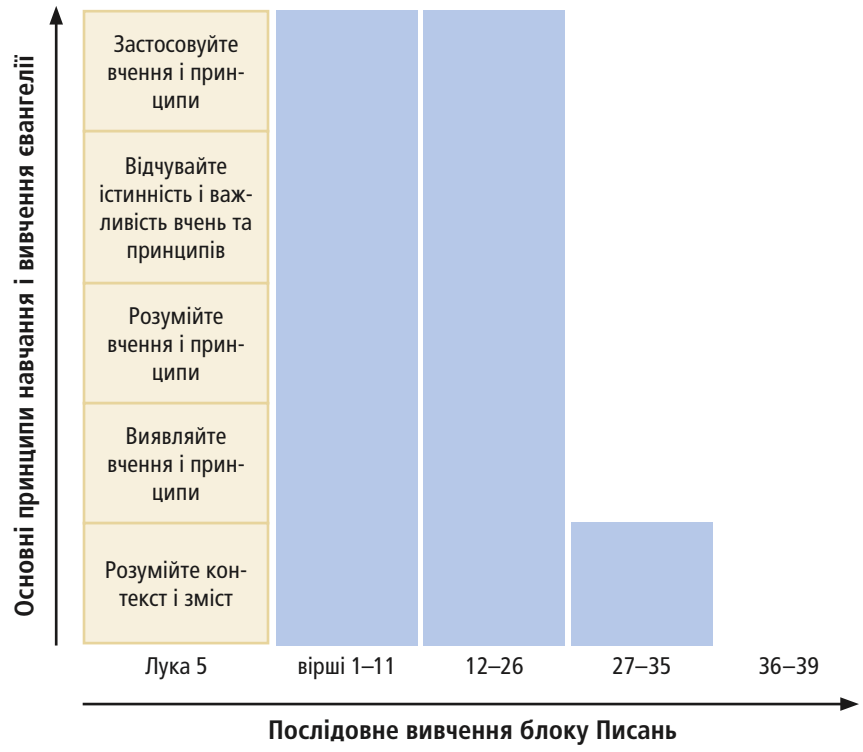

Примітки

Примітки

Вірші 36–39

Ісус промовив притчу про молоде вино в старих бурдюках.

Щоб допомогти студентам **зрозуміти контекст і зміст** цієї притчі, вчитель може звернути їхню увагу на виноску у вірші 37 в Біблії короля Джеймса (в якій пояснюється, що бурдюки—це шкіряні мішки або міхи) і обговорити різницю між новою шкірою, яка є м'якою й податливою, та шкірою, яка стала жорсткою й ламкою. Потім вчитель може пояснити, що Ісус звертався до фарисеїв (контекст), і що "стара одежа" і "старі бурдюки" в цій притчі уособлюють фарисеїв, які не бажали змінитися і прийняти вчення Христа. Вчитель також може зазначити, що "новий одяг" і "нові бурдюки" уособлюють тих людей, які воліли змінитися і прийняти Спасителя та Його вчення.

Після цього вчитель може попросити студентів **виявити принцип**, який лежить в основі цієї притчі. Одна з можливих істин, яку можуть виявити студенти, є такою: *Щоб прийняти Спасителя і Його євангелію, ми маємо бути смиренними і прагнути змінитися.* Потім вчитель може переглянути зі студентами цей розділ і знайти приклади зачерствілих і впертих людей, які відповідно ставилися до Спасителя і Його вчень, а також приклади смиренних людей, які бажали змінитися. Це завдання допоможе студентам краще **зрозуміти цей принцип.**

Вчитель може завершити урок, запросивши студентів поділитися будь-якими додатковими ідеями або враженнями, які у них виникли під час вивчення євангелії від Луки 5. Вчитель також може свідчити про викладені істини і заохотити студентів діяти за принципами і вченнями, які вони знайшли.

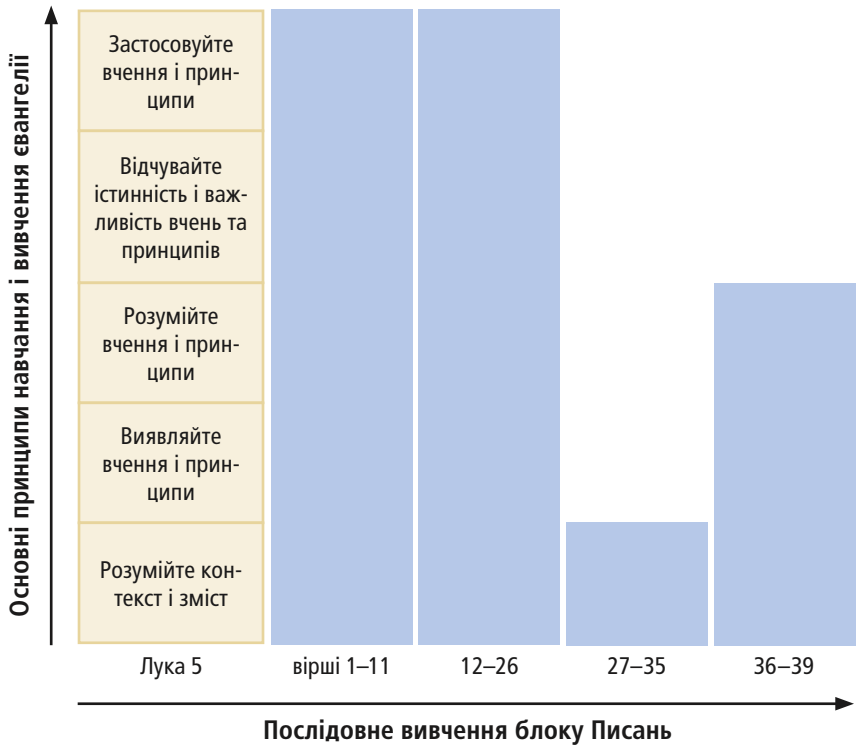

4

Підготовка до навчання

Особиста підготовка [4.1]

Старійшина Бойд К. Пекер сказав: “Сила приходить, коли вчитель виконує все, щоб підготуватися,—не тільки опрацювавши урок, але й живучи в гармонії з Духом. Якщо він навчиться покладатися на Духа, щоб отримувати натхнення, він може йти на урок, … упевнений, що зможе викладати з натхненням” (*Teach Ye Diligently,* виправлене видання [1991], 358–59).

Найважливішою й основною частиною підготовки вчителя євангелії є його або її духовна підготовка. Серед важливих принципів такої підготовки є життя за євангелією, молитва про допомогу і скерування, виявлення віри та участь в заняттях з підвищення кваліфікації.

Живіть за євангелією [4.1.1]

Те, наскільки віддано вчителі живуть за євангелією, впливає на кожний аспект їхнього навчання. Не існує кращої підготовки, ніж та, коли людина живе гідно скерування й допомоги Святого Духа, Який супроводжує її (див. розділ 1.2, “Жити” на с. 2).

Моліться про допомогу і скерування [4.1.2]

Молитва є невід’ємною частиною підготовки до навчання (див. УЗ 42:14; 104:79, 82). Вчитель може молитися про допомогу Духа, щоб зрозуміти Писання і принципи євангелії, про мудрість у тому, як найкраще навчати тим принципам з Духом, про допомогу і скерування перед початком кожного уроку та про те, щоб студенти мали бажання відчувати Духа і навчатися через Нього. Вчителі можуть просити у Господа дару проникливості, аби краще розуміти кожного студента, про допомогу у підтримці окремих студентів, які мають труднощі, і про дар милосердя, щоб любити тих студентів, яких, можливо, важче любити, ніж інших (див. Мороній 7:48).

Виявляйте віру [4.1.3]

У пункті “навчати”, прописаному в меті семінарій та інститутів, сказано про те, що ефективний вчитель повинен мати віру в силу слова Бога, мати віру в Господа і в Святого Духа та вірити в студентів. Якщо вчителі не успішні, часто так трапляється через те, що одного з цих елементів не вистачає.

Віра в силу слова. Вчителі можуть мати спокусу повірити в те, що студентам не сподобається вивчати Писання, або що самі вони не спроможні

Примітки

день за днем навчати з Писань і підтримувати інтерес у студентів. Втім учителі мають пам'ятати, що в Писаннях містяться "слова життя" (УЗ 84:85), і що слово має "сильніший вплив" на свідомість, "ніж меч або щось інше" (Алма 31:5).

Старійшина Генрі Б. Айрінг сказав: "Я благаю вас, заради вас самих і заради студентів, вірити в те, що вони матимуть бажання читати [Писання]. Я маю на увазі не те, що ви повинні примусити їх до цього, а те, що Писання самі допоможуть їм у цьому. … Писання написав Господь. Він показав Нефію, як це зробити у такий спосіб, щоб Вони приваблювали вас. І Вони приваблюватимуть ваших студентів" ("The Book of Mormon Will Change Your Life" [Симпозіум ЦСО по Книзі Мормона, 17 серп., 1990], 2).

Віра в Господа і в Духа. Обов'язок навчати підлітків і дорослу молодь принципам євангелії може здаватися складним і непосильним. Але це Господня робота. Він допоможе тим, хто звертається до Нього з вірою. Мормон учив: "І Христос сказав: Якщо ви матимете віру в Мене, то матимете силу робити все, що Я вважаю за доцільне" (Мороній 7:33).

Вчителі повинні мати віру у те, що Господь розуміє потреби кожного студента і хоче благословити їх. Вчителі мають вірити, що Святий Дух доноситиме послання євангелії до кожного студента і підказуватиме, як застосовувати принципи євангелії, відповідно до їхніх потреб і обставин. Вчитель повинен пам'ятати, що це чиниться "Втішителем, Якого було послано, щоб навчати істині" (УЗ 50:14).

Вірте в студентів. Вчителі мають вірити у те, що завдяки належному скеруванню й підтримці, студенти можуть зрозуміти Писання, навчатися виявляти вчення і принципи, пояснювати євангелію іншим людям і застосовувати вчення євангелії в їхньому житті. Президент Дж. Рубен Кларк мол. описав деякі якості студентів семінарії й інституту:

"Молодь Церкви прагне за тим, що від Духа. Вона із заповзяттям навчається євангелії і хоче, щоб викладання було простим і ясним. …

"…Вам не потрібно тихенько підкрадатися до цієї духовно загартованої молоді й нашіптувати їй на вушко про релігію; вам краще йти відкрито і, дивлячись у вічі, розмовляти з ними. Вам не потрібно маскувати релігійні істини мантією мирських понять; ви можете відкрито про них говорити" (*Шляхи розвитку освіти в Церкві*, виправлене видання [2005], 3, 10).

Інколи може здаватися, що зовнішність, поведінка або реакція студентів на вивчення євангелії вказують на те, що вони не "спраглі за духовними речами". За таких обставин учителям особливо важливо виявляти віру в учення Президента Кларка. Старійшина Генрі Б. Айрінг дав переконливе обіцяння: "Наші студенти можуть не усвідомлювати, що слабнуть від голоду, але слова Бога вгамують їхню спрагу, про яку вони й не знали, а Святий Дух перенесе ці слова в їхні серця" ("We Must Raise Our Sights" [Конференція ЦСО по Книзі Мормона, 14 серп., 2001], 3).

Вчитель, який прагне досягти мети семінарій та інститутів, виявляючи віру в силу слова, в Господа і в Святого Духа та в студентів, завжди має запитувати себе:

Чи є моє навчання таким, що:

1. Сприяє поглибленому розумінню слова Бога і любові до нього?
2. Запрошує Святого Духа і веде до напучування?
3. Заохочує кожного студента особисто вивчати євангелію і жити за нею, виявляючи віру?
4. Допомагає моїм студентам краще пізнавати, любити і наслідувати Ісуса Христа?

Примітки

Беріть участь в заняттях з підвищення кваліфікації [4.1.4]

Семінарії та інститути релігії організовують заняття з підвищення кваліфікації для всіх своїх учителів і провідників. Заняття з підвищення кваліфікації передусім призначені для того, щоб удосконалювати навчання, поглиблювати знання євангелії і допомагати вчителям навчатися тому, як управляти в семінаріях та інститутах.

Одною з граней такого навчання є формальні заняття з підвищення кваліфікації. Збори навчання для підвищення кваліфікації проводяться на регулярній основі і очікується, що їх відвідуватимуть вчителі і провідники. Під час цих зборів учасники вивчають і обговорюють Писання, щоб поглибити їхнє розуміння. Вони засвоюють натхненні методи навчання і тренуються застосовувати їх. Вони також діляться ідеями стосовно того, як допомогти якомога більшій кількості студентів зареєструватися в семінарії та інституті, відвідувати заняття і пройти курс навчання, радяться разом стосовно поточних потреб, і навчаються тому, як виконувати адміністративні обов'язки.

Інша грань навчання для підвищення кваліфікації включає в себе відвідування занять в класі і спостереження. Вчителі можуть отримати багато користі, якщо запросять координатора, директора або вчителя-колегу, щоб ті спостерігали за їхнім викладанням і дали корисні поради. Часто спостерігача можуть попросити дати конкретний відгук щодо індивідуальної навчальної навички, яку намагається розвинути вчитель. Там, де є така можливість, вчитель також може отримати користь, спостерігаючи за тим, як викладають інші вчителі.

Вчителі, які підходять до навчання з підвищення кваліфікації з вірою й щирим бажанням навчатися й вдосконалюватися, постійно ростимуть і розвиватимуться.

Підготовка студентів [4.2]

У Писаннях говориться про стан підготовки або готовності в серці й розумі тих, хто прагне духовного навчання. Наприклад, Ездра, священик і писар у Старому Завіті, "приготовив своє серце досліджувати Господнього Закону, і виконувати його" (Ездра 7:10). У книзі Дій описано

Примітки

вірних святих, які "слова прийняли з повним запалом" (Дії 17:11). Під час Свого відвідування народу Нефія, Спаситель заохочував їх: "Підготувати свій розум до завтра, і Я прийду до вас знову" (3 Нефій 17:3).

Для того, щоб студенти відчували надихаючий вплив Святого Духа під час навчання, вони також мають бути "підготовлені почути Слово" (Алма 32:6). Студенти готові навчатися в класі, коли їхній розум бадьорий, коли вони зосереджені на навчанні, і коли вони виявляють бажання навчатися від Духа. Серед багатьох речей, які може зробити вчитель, щоб допомогти студентам підготувати свої серця й розум до вивчення євангелії, є наступні:

Молитися за студентів. Вчителі можуть просити Господа пролити на їхніх студентів Його Дух, "щоб підготувати їхні серця сприймати Слово … з радістю" (Алма 16:16–17).

Плекати атмосферу любові й поваги. Студенти, які відчувають, що їхній учитель та інші студенти люблять їх, довіряють їм і цінують їх, приходитимуть в клас більш відкриті до впливу Духа і матимуть сильніше бажання брати участь в уроці.

Створювати відчуття мети. Вчителі повинні допомагати студентам зрозуміти, що вони приходять в клас, щоб пізнавати Небесного Батька і Його Сина, Ісуса Христа, і розвиватися в напрямку вічного життя, вивчаючи Його євангелію, як вона міститься в Писаннях і в словах пророків.

Викладати цікаві, актуальні і повчальні уроки. Коли вчителі готують і викладають повчальні уроки на регулярній основі, студенти звикають до думки про те, що під час кожного уроку вони навчатимуться чомусь цінному. Старійшина Бойд К. Пекер навчав: "Якщо ви викладаєте уроки, … [студенти] повертатимуться на них без особливого ентузіазму, якщо не навчатимуться там чогось. Щоб мати бажання повертатися, вони мають чогось навчатися. Вони з готовністю, навіть з нетерпінням, приходитимуть в клас, … у якому їх було насичено" (*Teach Ye Diligently,* 182).

Запрошувати Святого Духа перед початком уроку. Часто, добре підготовлена студентом вступна частина, яка складається з молитви, співу гімну і духовної думки з Писань, запрошує Духа, єднає студентів і готує їх розум і серце до духовного навчання.

Викликати інтерес студентів і підтримувати його. Вчителі можуть допомагати студентам зосередити свій розум на навчанні, якщо почнуть кожний урок у такий спосіб, який захопить їхню увагу і допоможе їм досліджувати Писання більш цілеспрямовано. Наприклад, учитель може написати на дошці інтригуюче запитання або виставити предмет чи ілюстрацію, що викличуть інтерес студентів, які прийдуть в клас.

Оскільки увагу більшості студентів можна привернути лише на обмежений час, мудрий вчитель шукає способи поновити їхній інтерес та ентузіазм кілька разів протягом уроку. Це слід робити так, щоб увага студентів зосереджувалася на Писаннях, які вивчаються.

Готувати студентів бути успішними учнями. Перед тим, як запросити студентів брати участь в уроці, вчителі повинні чітко пояснити що від них очікуватиметься, навести приклад, надати студентам час підготуватися і попрактикуватися, а потім підбадьорити їх і похвалити за їхні зусилля у виконанні їх ролі в процесі навчання. Вчителі, які готують студентів до виконання їхньої ролі учнів, будуть набагато успішнішими у досягненні мети семінарій та інститутів релігії.

Примітки

Підготовка уроку [4.3]

Джерела для підготовки уроку [4.3.1]

Писання

Під час усіх чотирьох курсів семінарії і більшості схвалених курсів інституту релігії, вивчаються Головні труди Церкви. Головним джерелом у визначенні того, чого навчати під час цих курсів, виступають самі Писання. Звертаючись до вчителів семінарії та інституту, Президент Езра Тефт Бенсон навчав: "Завжди пам'ятайте, що не існує прийнятної заміни Писанням і словам живих пророків. Вони мають бути вашим першоджерелом" ("The Gospel Teacher and His Message" [Звернення до релігійних освітян ЦСО, 17 вер., 1976], 3).

Деякі курси інституту релігії більше присвячені вивченню євангельських тем, ніж Головних трудів. Учителі цих курсів мають ставитися до матеріалу, який запропоновано в навчальному плані інституту релігії (а також в Писаннях), як до свого основного джерела у підготовці. Вчителі повинні постійно знаходити можливості використовувати Писання і слова пророків, щоб пояснювати вчення і принципи, які викладаються на цих курсах, та ілюструвати їх.

Навчальний план семінарії та інституту релігії

Матеріали навчального плану семінарії та інституту релігії було надано в якості головного ресурсу, який допомагатиме вчителям у підготовці й викладенні ефективних уроків. У навчальному плані висвітлюються історичні передумови подій, які відбуваються в Писаннях та їх контекст, пояснюються важкі слова і фрази, наводяться коментарі генеральних авторитетів стосовно вчень і принципів, які викладаються в Писаннях, та рекомендації щодо того, які зміст, вчення та принципи слід викладати. У ньому також запропоновані ідеї щодо способів викладання. Якщо вчителі користуватимуться навчальним планом, паралельно вивчаючи блок Писань, Святий Дух може надихати їх, коли вони викладатимуть урок відповідно до потреб їхніх студентів.

Старійшина Генрі Б. Айрінг дав пояснення стосовно підготовки і використання навчального плану: "Ті, кого покликано пророком забезпечити, щоб вчення Церкви викладалося правильно, перевіряють кожне слово, кожну ілюстрацію, кожну діаграму в тому навчальному плані, який ви отримуєте. Ми можемо відкрити силу навчального плану просто діючи згідно з нашою вірою, що цей план прийшов через натхнення від Бога. …

Примітки

"Дотримання змісту і порядку навчального плану не заважатиме прояву наших унікальних дарів викладання, а розкриватиме їх" ("The Lord Will Multiply the Harvest" [вечір зі старійшиною Генрі Б. Айрінгом 6 лют., 1998 р.], 4–5).

Додаткові матеріали

Вчителі можуть використовувати додаткові матеріали, такі як церковні журнали—особливо вчення з генеральних конференцій,—оскільки вони допомагають краще розуміти зміст блоку Писань. Не слід використовувати інші матеріали, щоб робити припущення, сенсаційні заяви або навчати ідеям, які не були чітко заявлені Церквою. Навіть, якщо щось було перевірено або надруковано раніше, воно все одно може бути недоречним для використання у класі. На уроці віра й свідчення студентів мають зростати.

Вирішіть, чого навчати і як цьому навчати [4.3.2]

При підготовці уроку кожен учитель має вирішити: "Чого я навчатиму?" і "Як я цьому навчатиму?" *Те, чого навчати,* складається з контексту (у тому числі історичних передумов, культури й оточення), змісту (такого як сюжет, люди, події, проповіді й натхненні пояснення) та важливих євангельських істин, які знаходяться у блоці Писань. *Як навчати* складається з методів, підходів та заходів, які використовує вчитель, щоб допомогти студентам навчатися (серед них: обговорення в класі, аудіовізуальні матеріали, письмові вправи і робота в маленьких групах). Вирішення *чого навчати,* має передувати вибору того, *як навчати,* аби в центрі уваги залишалися Писання, а не методи чи прийоми навчання.

Під час підготовки до уроку, вчителі мають приділяти достатньо часу й зусиль тому, щоб вирішити і те, *чого навчати,* і те, *як навчати.* Якщо під час підготовки до уроку більшість часу приділяти питанню *чого навчати*, у вчителя не буде достатньо часу, щоб обдумати, як допомогти студентам брати участь в навчанні. Часто, в результаті уроки стають нудними й надто зосередженими на вчителі. Якщо вчитель надто сильно зосереджується на тому, *як навчати,* уроки можуть стати незв'язними, нецілеспрямованими й слабкими.

Вирішіть, чого навчати [4.3.3]

Існують три основні етапи, через які мають пройти вчителі, коли готують те, чого вони будуть навчати: По-перше, вони прагнуть зрозуміти контекст і зміст блоку Писань. По-друге, вони виявляють і намагаються зрозуміти вчення і принципи, які містяться у блоці Писань. По-третє, вони вирішують, які принципи найважливіше вивчити й застосувати їхнім студентам, і по-четверте, вони вирішують, скільки уваги приділити кожному сегменту у блоці Писань.

1. Зрозумійте контекст і зміст блоку Писань, який викладається.

Вчителі повинні прагнути зрозуміти контекст або історичні передумови блоку Писань, і заглибитися в його вивчення такою мірою, щоб добре ознайомитися з його змістом. Заглибитися у вивчення Писань означає читати, вивчати, розмірковувати й молитися для отримання натхнення й розуміння того, що читаєте.

Примітки

Одна з найкорисніших речей, яку може зробити вчитель, щоб зрозуміти зміст Писань,—це звертати увагу на місця, де в блоці Писань природно відбувається зміна теми або дії. Використовуючи навчальний план і своє власне бачення, вчителі можуть поділити блок Писань на менші сегменти або групи віршів, орієнтуючись на ці розриви. Ці менші сегменти стануть важливими будівельними блоками або компонентами, які вчителі використають пізніше під час планування перебігу їхнього уроку і завдяки яким вони зможуть приділити принаймні деяку увагу всьому змісту у блоці Писань.

Під час такого планування викладання блоку Писань, вчителі також повинні прагнути зрозуміти людей, місця, події та причинно-наслідкові зв'язки, які видаються важливими, а також значення складних слів або фраз. Щоб достатньо зрозуміти зміст блоку Писань, часто необхідно прочитати його не один раз.

2. Виявляйте і розумійте вчення і принципи.

Учителі мають не лише розуміти контекст і зміст блоку Писань, але й уважно виявляти і розуміти учення і принципи, які там містяться, і розглядати ті, що запропоновані в навчальному плані. Якщо в навчальному плані цього немає, вчитель має докласти зусиль, щоб ясно і коротко записати визначення вчень і принципів. Це допоможе вчителю і сформулювати самі принципи, і краще зрозуміти їх значення. Це також допоможе скеровувати навчальні заходи під час уроку і дозволить студентам ліпше розуміти принципи і більш цілеспрямовано застосовувати їх.

3. Вирішіть, які принципи і вчення є найважливішими для вивчення й застосування студентами.

У звичайному блоці Писань майже завжди міститься більше матеріалу, ніж це можливо змістовно обговорити за час уроку. Коли вчителі вивчають Писання і навчальний план, їм потрібно вирішити, які вчення і принципи є найважливішими для вивчення і застосування студентами. Приймаючи це рішення, вчителі повинні звернути увагу на наступне.

Спонукання Святого Духа. Вирішуючи, на яких принципах і вченнях слід зробити наголос під час уроку, вчителі мають постійно прагнути скерування Святого Духа.

Наміри натхненного автора. Вчителі повинні прагнути визначити, що хотів сказати автор-пророк. Президент Езра Тефт Бенсон сказав: "Якщо вони [автори] бачили наші дні й обрали те, що буде найбільш цінним для нас, чи не повинні ми вивчати Книгу Мормона? Ми повинні постійно запитувати себе: "Чому Господь надихнув Мормона (або Моронія, або Алму) включити це у свій літопис? Чого я можу навчитися з цього, що допоможе мені жити сьогодні і в цьому столітті?" ("The Book of Mormon—Keystone of Our Religion", *Ensign,* лист. 1986, 6). Вчителі мають ставити собі подібні запитання під час підготовки до уроку будь-якого курсу Писань, який вони викладають.

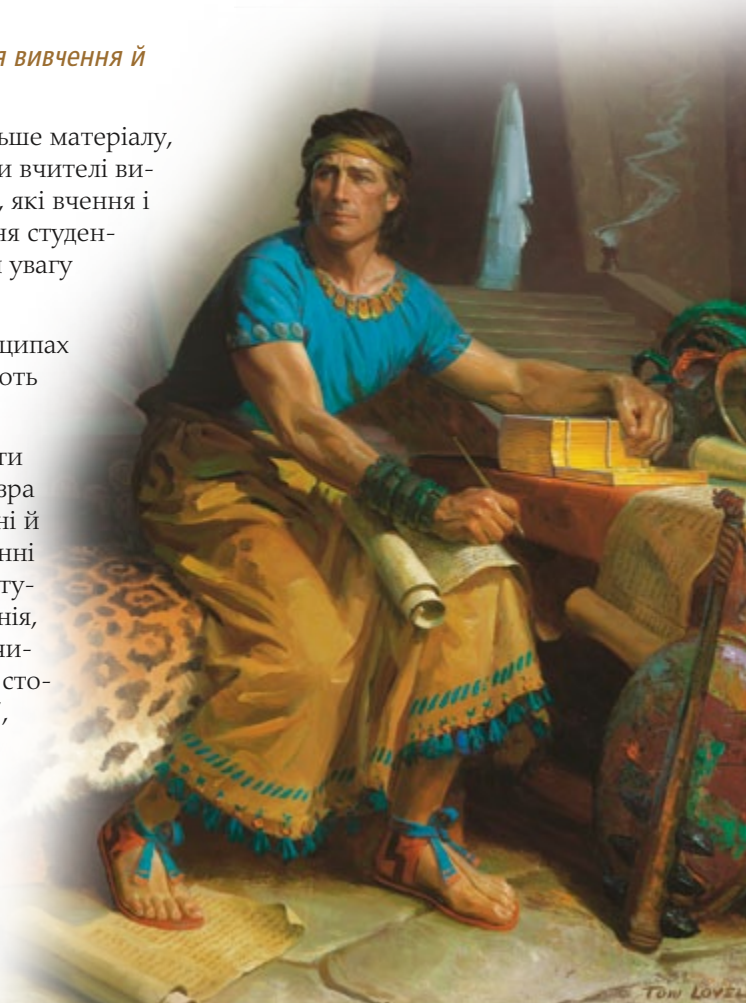

Примітки

Вчителі також мають пам'ятати, що головною метою пророків у Писаннях завжди було свідчити про Ісуса Христа. Як сказав Нефій: "Єдине моє бажання—переконати людей прийти до Бога Авраама, і до Бога Ісака, і до Бога Якова, і бути спасенними"(1 Нефій 6:4). Тому вчитель повинен запитувати себе: "Чого можна навчитися з цього блоку Писань про Ісуса Христа, що може допомогти моїм студентам зрозуміти Його вчення і Спокуту і покладатися на них?"

Коли вчителі прагнутимуть визначити те, що мав на увазі натхненний автор, вони мають бути обережними, щоб не говорити про речі, які не є очевидними в тексті. Старійшина Генрі Б. Айрінг застерігав: "Я не повинен удавати, що знаю все, що мали на увазі автори або чого вони не мали на увазі" ("And Thus We See: Helping a Student in a Moment of Doubt" [вечір зі старійшиною Генрі Б. Айрінгом, 5 лют., 1993 р.], 6).

Принципи, які навертають, і основні вчення. Визначаючи *чого навчати,* вчитель повинен обміркувати: "Які з усіх істин, на яких можна зробити наголос у цьому блоці Писань, допоможуть моїм студентам наблизитися до Небесного Батька і Спасителя і приведуть до спасіння?" Старійшина Генрі Б. Айрінг радив: "Готуючи урок, шукайте принципи, які навертають. … Принцип, який навертає—це той принцип, який веде до послуху волі Бога" ("Converting Principles" [коментарі з вечора зі старійшиною Л. Томом Перрі, 2 лют., 1996 р.], 1).

Вчителі також мають визначити, чи є у блоці Писань, який вони викладають, будь-які основні вчення, вибрані системою С/І для поглибленого вивчення. Ці вчення допомагають студентам розуміти план Небесного Батька й основні вірування Церкви (див. підрозділ 2.7.2, "Основні вчення", на с. 39).

Потреби і можливості студентів. Чим краще вчитель знає і розуміє своїх студентів, тим легше буде йому чи їй виявляти необхідні для них принципи, яким слід приділити увагу і які можна легко застосовувати. Коли вчителі вивчатимуть блок Писань, вони можуть знаходити ідеї або поняття, які захоплюють їх особисто або які мають особливе значення для них, однак ці ідеї й поняття можуть не відповідати духовній готовності і розумінню студентів (див., наприклад, пораду Павла про тверду їжу й молоко в 1 Коринтянам 3:2). Деякі принципи, які не є новими або цікавими для вчителів, можуть бути дуже важливими для студентів. Вчителям потрібно пам'ятати, що вони навчають студентів, а не просто викладають уроки. Вони створюють процес засвоєння, а не просто готують навчальний план уроку. Навчальний план може мати особливу користь для вчителів, коли вони визначають, які принципи і вчення можуть бути найбільш потрібними для студентів.

"Існує дві точки зору на євангелію, й обидві вони вірні. Вони надзвичайно впливають на силу вашого навчання. Одна бачить євангелію, як усю істину. Так воно і є. Євангелія—це істина. Виходячи з цього, я досить добре міг би навчати у класі будь-якій істині, і я б навчав євангелії. Інша полягає у тому, що євангелія—це принципи, заповіді та обряди, які, якщо їх дотримуватися, підкорятися їм і приймати їх, вестимуть до вічного життя. Це також правда.

Коли я вирішую, що одна з цих точок зору буде переважати у моєму навчанні, то роблю великий крок уперед. Якщо я вважатиму, що євангелія швидше складається з усієї істини, а не з обрядів, принципів і заповідей, які, якщо їх дотримуватися, підкорятися їм і приймати їх, вестимуть до вічного життя, у мене майже не буде проблем з тим, щоб допомагати студенту в протистоянні морю бруду".

(Генрі Б. Айрінг, "Eyes to See, Ears to Hear" [Симпозіум ЦСО по Новому Завіту, 16 серп., 1984], 6)

Старійшина Річард Г. Скотт навчав: "Визначте, що, відповідно до індивідуальних здібностей і потреб ваших студентів, становить найвищий пріоритет. Якщо ключовий принцип зрозуміли, засвоїли і він став одним з керівних принципів у житті студента, тоді найважливішу мету було досягнуто" ("To Understand and Live Truth" [вечір зі старійшиною Річардом Г. Скоттом, 4 лют., 2005 р.], 2–3).

Вирішуючи, яким істинам слід приділити більше уваги, учитель також може запланувати коротко вказати на принцип або вчення, на яких вони не будуть зосереджуватися протягом вивчення цього блоку Писань. Це може надати Святому Духу можливість донести до когось певний принцип, який, не будучи основним на уроці, може бути важливим для якогось студента. Учителі також мають пам'ятати, що студенти можуть знаходити і бажати обговорити деякі істини, які вчитель не помітив або ж не планував обговорювати.

Розмірковуючи про все це, вчителі повинні прагнути отримати підтвердження від Духа. Дух допоможе їм краще зрозуміти, що мав на увазі натхненний автор, потреби студентів і те, які євангельські істини допоможуть студентам наблизитися до їхнього Небесного Батька і Спасителя.

4. Вирішіть, скільки уваги приділити кожному сегменту у блоці Писань.

Розуміючи контекст і зміст блоку Писань, поділивши його на менші, пов'язані за змістом сегменти, і виявивши важливі євангельські істини, які студенти мають вивчити і застосувати, вчителі вже готові вирішити, скільки уваги будуть приділяти кожному сегменту з блоку Писань. Зазвичай, основна увага буде приділятися тим сегментам, в яких містяться вчення і принципи, на які хоче звернути увагу вчитель під час уроку. Це означає, що під час вивчення цих груп віршів, вчитель скеровуватиме студентів в розумінні їх контексту і змісту, допоможе їм виявити і зрозуміти важливі вчення і принципи, які містяться в них, відчути в їхньому серці, що ці вчення і принципи є істинними і важливими, і побачити, як вони можуть застосовувати ці істини у своєму житті.

Якщо в якихось сегментах блоку Писань приділяється менше уваги істинам, які розглядаються на уроці, це не означає, що їх слід пропускати чи ігнорувати. Вчителі мають планувати робити принаймні огляд і цих груп віршів.

Примітка: Рідко буває багато часу на підготовку. Загальною помилкою вчителів є те, що вони витрачають стільки часу на читання й вивчення матеріалу та на спроби вирішити, *чого навчати*, що не залишається часу на обдуману підготовку того, *як учити*. При підготовці кожного уроку настає момент, коли вчитель повинен сказати: "Я відчуваю, що достатньо розумію, *чого навчати.* Зараз я маю вирішити, *як* мені викласти це ефективно".

Примітки

Примітки

Вирішіть, як навчати [4.3.4]

Вчителі мають схильність із захопленням ставитися до блоку Писань, якому вони будуть навчати, і до істин, які вони знайшли. Завдяки старанним зусиллям у вивченні, розумінні й навчанні від Духа, вчителі напучуються і природно відчувають бажання ділитися тим, про що вони дізналися під час підготовки. І хоча це може бути доречним, потрібно пам'ятати, що мета будь-якого уроку полягає у тому, щоб *студенти* зрозуміли Писання, навчалися від Святого Духа і відчували бажання застосовувати те, чого *вони* навчилися. Майже завжди для цього вимагається більше, ніж розповідь вчителів про те, що вони самі дізналися з Писань, і чому вони відчувають, що це важливо. Для цього вчителю також недостатньо прочитати вірш, прокоментувати його і тоді переходити до іншого вірша.

Студенти напучуються, коли їх скеровують через процес навчання, і роблять його подібним до процесу, через який пройшов учитель під час підготовки до уроку. Студентів слід заохочувати досліджувати Писання, щоб вони зрозуміли їх і самостійно знаходили істини євангелії. Їм слід надавати можливості пояснювати євангелію власними словами, ділитися своїми знаннями і почуттями і свідчити про це. Це допомагає євангелії переходити з їхнього розуму в їхні серця.

Якщо студенти постійно будуть навчатися євангелії у такий спосіб, вони здобудуть упевненість у своїй здатності самостійно вивчати Писання і навчатися від Духа. Вони відчують бажання застосовувати у своєму житті те, чого вони навчаються. Вони також будуть краще підготовлені до того, щоб пояснювати іншим, у що вони вірять, і свідчити про вчення і принципи євангелії.

Вчителі мають планувати застосування методів, які допоможуть студентам брати участь у цьому навчальному процесі, коли вони разом вивчатимуть Писання у класі. Коли вчителі розроблятимуть свій план уроку, відповіді на наступні запитання допоможуть їм вирішити, *як навчати:*

1. Які методи або навчальні заходи допоможуть моїм студентам зрозуміти контекст і зміст, який їм потрібно знати?
2. Які методи допоможуть студентам мати змогу виявляти і називати ключові вчення і принципи і дадуть їм можливість виявляти інші вчення і принципи?
3. Як я можу якнайкраще допомогти своїм студентам зрозуміти ці принципи і вчення?
4. Які методи або підходи допоможуть моїм студентам відчути те, що ці принципи є істинними й важливими, і заохочуватимуть їх ділитися ними й свідчити про них?
5. Як ефективно допомогти їм побачити способи застосування цих принципів у їхньому житті, і заохочувати їх до цього?

Далі наведені деякі поради стосовно того, як навчати.

Примітки

Переконайтеся у тому, що методи навчання перебувають у гармонії з посланням, яке викладається, і сприяють впливу Духа. Інколи, у спробі розважити студентів або утримати їхню увагу, вчителі вибирають методи або прийоми навчання, які не ведуть до розуміння й напучення. Вибираючи метод, вчителі повинні обміркувати, чи допомагає він студентам засвоїти послання, чи заважає цьому. Наприклад, навчальна гра може бути приємним і ефективним методом вивчення матеріалу (такого, як порядок книг у Біблії), але буде лише заважати, якщо наша мета—викликати духовні почуття. Робота в малих групах може бути ефективною, але через те, що вона забирає багато часу, вона буде не кращим методом для виявлення простих принципів.

Вчитель має впевнитися, що навчальні методи й заходи є підходящими для уроку з навчання євангелії, що вони нікого не скривдять, не образять і сприятимуть впливові Духа.

Використовуйте навчальний план. Навчальний план семінарії та інституту релігії пропонує рекомендації щодо того, *як навчати*, щоб втілити основні принципи навчання й вивчення євангелії. Готуючись до кожного уроку, вчителі повинні уважно переглядати навчальний план і вирішувати, яку інформацію і методи вони використовуватимуть для викладення блоку Писань. Вчителі можуть вирішити повністю або частково використати поради з навчального плану для вивчення блоку Писань, або ж адаптувати запропоновані ідеї до потреб і обставин свого класу.

"Справжній учитель євангелії навчатиме, користуючись призначеними навчальними матеріалами, особливо наголошуючи на навчанні вченням, принципам і завітам євангелії Ісуса Христа".

(Даллін Х. Оукс, "Навчання євангелії", *Ліягона*, січ. 2000, с. 96).

Робіть викладання доречним і цілеспрямованим. Коли студенти бачать, як те, що вони вивчають у блоці Писань, стосується їхніх особистих ситуацій і обставин, зазвичай вони мають більше бажання вивчати і застосовувати вчення євангелії. Вони також можуть побачити, як у Писаннях надаються відповіді і спрямування, які можуть скеровувати їх у ситуаціях реального життя.

Тому, коли вчителі будуть планувати, *як навчати,* буде мудрим, якщо вони розмірковуватимуть про вічні істини, які містяться у блоці Писань, і обдумають, які переваги й користь вони можуть принести в життя студентів. Пам'ятаючи про це, вчителі часто починатимуть урок з запитання або розповіді про ситуацію чи проблему, близькі студентам, завдяки яким вони заохочуватимуться досліджувати Писання, щоб знайти принципи і вчення, які скеровуватимуть і направлятимуть їх. Готуючись до уроків, вчителі також повинні планувати способи підтримувати цікавість студентів і постійно залучати їх до навчального процесу.

Примітки

Визначте темп уроку. Вчителі мають старанно намагатися викласти весь блок Писань. Однак, визначаючи скільки часу приділяти різним частинам уроку, вчителям важливо пам'ятати, що вони навчають студентів, а не лише викладають урок. Вчителі не повинні зосереджуватися на дотриманні плану уроку настільки, щоб не відреагувати на можливе натхнення або спонтанну участь студентів під час уроку, через які, можливо, потрібно буде відкорегувати хід уроку.

Одна з найпоширеніших помилок учителів полягає у тому, що вони витрачають надто багато часу на першу половину уроку, а потім квапливо викладають його останню частину. Під час підготовки вчителям потрібно визначати, скільки часу піде на викладання кожної частини уроку за допомогою обраних ними методів. Оскільки вчитель майже завжди матиме більше матеріалу для викладання, ніж виділеного часу, йому потрібно буде вибирати, яким блокам Писань приділити більше уваги, а які підсумувати.

Необхідно визначити темп вивчення не тільки повного курсу, але й окремих уроків. Наприклад, якщо при викладанні курсу Нового Завіту вчителі приділятимуть надто багато часу вивченню чотирьох євангелій, вони не зможуть належним чином охопити важливі євангельські істини, які знаходяться у подальших книгах.

У більшості навчальних планів семінарії та інституту запропоновано план та рекомендації щодо темпу викладання усього курсу.

Зосередьтеся на допомозі студентам у виконанні їхньої ролі. Вибираючи методи навчання, вчителі мають зосереджуватися на учні, а не лише на своїх діях. Замість того, щоб запитувати себе: "Що я робитиму сьогодні у класі?" або "Чого я навчатиму своїх студентів?", вчитель має підійти до підготовки до уроку з думкою: "Чим мої студенти займатимуться у класі сьогодні?" "Як мені допомогти моїм студентам виявити те, що їм потрібно знати?"

Використовуйте різноманітні методи й підходи. Навіть успішний навчальний метод може стати неефективним або нудним, якщо ним зловживати. Хоча вчителі і не повинні вибирати методи лише для різноманітності, багато ефективних учителів використовують різні методи навчання під час кожного уроку, а також кожного дня. Вчителі мають бути готові міняти методи під час уроку, якщо студенти втратили цікавість, або якщо те, що вони роблять, здається, не допомагає студентам досягти бажаних результатів.

Використання різних навчальних методів також може допомогти в навчанні студентів, які краще засвоюють викладене лише завдяки використанню певного способу. Навчальні методи або навчальні заходи, які вимагають від студентів задіювати різні шляхи сприйняття, такі як: зір, слух та дотик, можуть активізувати студентів і покращити запам'ятовування викладеного.

Хоча вчителі зазвичай вибирають методи, які їм зручно використовувати і в яких вони обізнані, вони мають охоче експерементувати з новими методами або підходами, які можуть зробити їх навіть більш ефективними.

У наступному розділі цього довідника розглядаються різноманітні навчальні методи і підходи, до яких можуть звернутися вчителі, вирішуючи, *як навчати.*

5

Методи, навички та принципи навчання

Навчання—це комплексна й багатостороння задача. Перелік методів чи прийомів навчання включає багато ідей і прикладів, і їхнє повне висвітлення може зайняти багато томів. Однак їх можна об'єднати в кілька загальних груп навчальних методів навичок або принципів, які є суттєвими для ефективного навчання. Цей розділ присвячений деяким з цих важливих груп.

Вирішуючи, які методи використовувати в навчанні, важливо пам'ятати, що методи і навички—це лише способи досягти мети, а не сама мета. Вчителі мають вибирати методи, які якнайкраще допоможуть студентам зрозуміти зміст, вчення і принципи окремого блоку Писань і які сприятимуть навчанню та застосуванню. Якщо вчителі пам'ятатимуть про мету використання певної навички або методу, це допоможе їм більш змістовно застосовувати їх. Також важливо пам'ятати, що без Духа, навіть найефективніші методи і підходи не будуть успішними.

Запитання [5.1]

Постановка ефективних запитань—це одна з найважливіших навичок, яку може розвинути вчитель. Запитання можуть залучати студентів до процесу розуміння Писань і допомогти їм виявляти і розуміти важливі євангельські істини. Запитання також допомагають студентам обмірковувати, який вплив євангелія справила на їхнє життя, і обдумувати способи застосування принципів євангелії зараз і в майбутньому. Ефективні запитання можуть заохочувати студентів запрошувати Святого Духа супроводжувати їхнє навчання через застосування ними свободи волі і виконання їхньої ролі у навчальному процесі.

"Поставити запитання і відповісти на нього—це основа всього навчання і викладання".

(Генрі Б. Айрінг, "The Lord Will Multiply the Harvest" [вечір зі старійшиною Генрі Б. Айрінгом, 6 лют, 1998 р.], 5–6)

Старанне формулювання запитань під час підготовки уроку варте великих зусиль і сприятиме розумінню студентів та залучатиме до навчання їхній розум і серце. Плануючи запитання, учитель спершу має визначити мету, заради якої він ставить певне запитання (наприклад, учитель може захотіти, аби студенти знайшли інформацію в уривку з Писань, обдумали значення уривку, або поділилися свідченням щодо істинності принципу). Тоді вчитель повинен обдумано сформулювати запитання, з огляду на цю мету. Кілька старанно підібраних слів можуть значною мірою вплинути на те, чи буде завдяки запитанню досягнуто бажаного результату.

Вчителі повинні старатися готувати і ставити ті запитання, які стимулюватимуть розум і серце. Як правило, вчителям треба уникати запитань, відповісти на які можна словами "так" чи "ні" або бути настільки очевидними, що студентам не треба буде розмірковувати над ними. Вчителі також мають уникати запитань, які можуть викликати полеміку, оскільки це може засмутити студентів і запалити суперечку в класі, через яку Дух буде засмучено (див. 3 Нефій 11:29).

Примітки

Коли вчителі ставлять у класі запитання, важливо, щоб вони давали студентам час обдумати свою відповідь. Іноді вчителі ставлять запитання, роблять паузу на одну-дві секунди, а потім, коли ніхто відразу ж не дає відповідь, лякаються й самі відповідають на запитання. Проте ефективні запитання часто вимагають обдумування й міркувань, і студентам може знадобитися час, щоб знайти відповідь у Писаннях або сформулювати змістовну відповідь. Інколи буде корисно дати студентам час записати свою відповідь перед тим, як озвучити її.

Ісус Христос, Взірцевий Учитель, ставив різного виду запитання, щоб заохочувати людей міркувати над принципами, яких Він навчав, і застосовувати їх. Його запитання різнилися залежно від того, що Він прагнув привнести в життя тих, кого Він навчав. Деякими запитаннями Він заохочував Своїх слухачів думати над Писаннями і звертатися до них за відповідями, як-от, коли Він спитав: "Що в Законі написано, як ти читаєш?" (Лука 10:26). Метою інших запитань було викликати зобов'язання, як у цьому Його питанні: "Якими людьми повинні ви бути?" (Див. 3 Нефій 27:27).

У той час, як існує велика кількість запитань, які може поставити вчитель, є чотири основні типи запитань, які є особливо важливими в навчанні і вивченні євангелії:

1. Запитання, які запрошують студентів *шукати інформацію*
2. Запитання, які спонукають студентів *аналізувати, щоб зрозуміти*
3. Запитання, які *викликають почуття і допомагають здобути свідчення*
4. Запитання, які *спонукають до застосування*

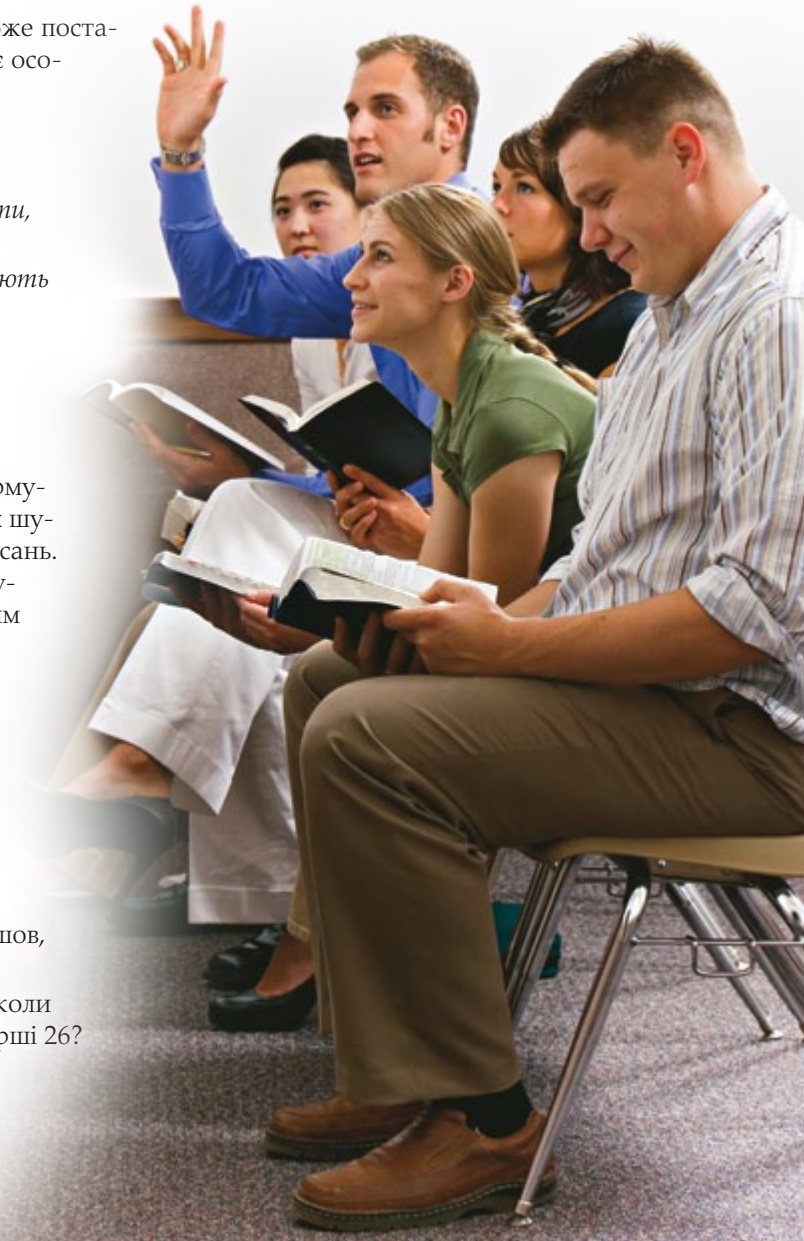

Запитання, які запрошують студентів *шукати інформацію* [5.1.1]

Запитання, які допомагають студентам *шукати*, формують у них основи розуміння Писань, запрошуючи їх шукати важливі деталі, які стосуються змісту блоку Писань. Оскільки завдяки цим запитанням студенти заохочуються шукати інформацію в тексті Писань, корисним буде ставити такі запитання до того, як прочитати вірші, в яких знаходяться відповіді на них. Це допомагає студентам зосередитися і дозволяє їм знаходити відповіді в тексті Писань.

Запитання, які допомагають *шукати*, часто включають в себе такі слова, як: *хто, що, коли, як, де* і *чому.* Серед прикладів запитань, які запрошують студентів *шукати інформацію*, є такі:

- Згідно з Матвій 19:22, *чому* багатий юнак відійшов, зажурившись?
- В 1 Самуїла 17:24, *як* відреагували Ізраїльтяни, коли побачили Ґоліята? *Яку* відповідь дав Давид у вірші 26?
- *Що* порадив Алма своєму синові Шиблону в 38 розділі книги Алми, вірші 5–15?

Примітки

Відповіді на запитання, які допомагають шукати, повинні формувати фундамент основного розуміння, на якому потім можуть будуватися інші види запитань, які викличуть краще розуміння і застосування. Запитання Спасителя: "За кого народ уважає Мене, Сина Людського?" (Матвій 16:13) допомогло зрозуміти існуючу ситуацію. Завдяки своїм відповідям, Його учні були підготовлені до глибшого й більш проникливого запитання: "А ви за кого Мене маєте?" (Матвій 16:15).

Запитання, які спонукають студентів *аналізувати, щоб зрозуміти* [5.1.2]

Запитання, які спонукають студентів аналізувати, як правило, ставлять після того, як студенти ознайомилися з віршами, які вони вивчають. Вони можуть викликати в учнів бажання прагнути кращого й глибшого розуміння Писань. Вони можуть допомагати студентам досліджувати зв'язки й моделі або знаходити в Писаннях протиставлення. Ці питання майже завжди мають більше, ніж одну можливу відповідь.

Запитання, які спонукають аналізувати, як правило, служать принаймні одній з трьох цілей. Вони можуть допомагати студентам:

- Краще розуміти контекст і зміст Писань.
- Виявляти євангельські принципи і вчення.
- Розвивати глибше розуміння цих принципів і вчень.

Допомагати студентам краще розуміти контекст і зміст Писань. Запитання, які спонукають аналізувати, можуть допомогти студентам розширити їх розуміння тексту Писань і подій, описаних в них, допомагаючи їм досліджувати уривки в контексті їх історичних і культурних передумов, або у світлі інших уривків з Писань. Такі питання також можуть допомагати студентам уточнювати значення слів або фраз і аналізувати деталі основної сюжетної лінії, щоб краще зрозуміти її значення. Завдяки цьому процесу, студенти готуються до того, щоб бути здатними виявляти принципи і вчення.

Далі наведено приклади таких запитань:

- Як пояснення Ісуса в Матвій 13:18–23 допомагають нам розуміти Його вчення, викладене у віршах з 3 по 8?
- Чим, на вашу думку, відрізняється відповідь Ламана і Лемуїла на наказ ангела від того, як відповів Нефій? (Див. 1 Нефій 3:31; 4:1–7).
- Що стало причиною втрати 116 сторінок і що спонукало Господа дати Джозефу Сміту пораду "не боятися людину більше, ніж Бога"? (УЗ 3:7).

Допомагати студентам виявляти євангельські принципи і вчення. По мірі того, як студенти розвивають своє розуміння контексту і змісту Писань, у них краще виходить виявляти принципи і вчення, які в них містяться. Запитання, які спонукають аналізувати, можуть допомагати студентам робити власні висновки і чітко формулювати принципи або вчення, які знаходяться у блоці Писань (див. підрозділ 2.5.1, "Виявляйте вчення і принципи" на с. 30).

Далі наведено приклади таких запитань:

- Який принцип ілюструє успіх Нефія у здобутті пластин з латуні попри великі труднощі? (див. 1 Нефій 3–4).
- Які вчення стосовно природи Бога ми можемо засвоїти завдяки Першому Видінню? (див. Джозеф Сміт—Історія 1:15–20).
- Який урок ми можемо засвоїти, дивлячись на зусилля жінки, хворої на кровотечу, доторкнутися до Спасителя і з Його відповіді їй після цього? (див. Марк 5:24–34).

Допомагати студентам здобувати глибше розуміння принципів і вчень. Після того, як студенти *виявили* принципи і вчення, їм потрібно *зрозуміти* їх перш ніж вони зможуть їх з користю застосувати. Запитання, які допомагають краще зрозуміти значення певного принципу або вчення, які спонукають студентів обдумувати принцип в контексті сучасності або які запрошують студентів пояснювати власне розуміння принципу, є особливо корисними. Далі наведено кілька прикладів таких запитань:

- Як би виглядали докази того, що ми любимо Бога усією нашою "могутністю, розумом і силою?" (Мороній 10:32).
- Чому молитва завжди допомагає вам здобувати духовну силу, необхідну для подолання таких спокус, як недобрі слова про інших людей або участь у розвагах, які є образливим для Духа? (див. УЗ 10:5).
- Яку поведінку і які якості ви побачили б у людини, яка будує на фундаменті Христа? (див. Геламан 5:1–14).
- За допомогою того, що ми дізналися в Алма 40, як би ви пояснили вчення про воскресіння другові іншого віросповідання?

Запитання, які *викликають почуття і допомагають здобути свідчення* [5.1.3]

Деякі запитання допомагають студентам *замислюватися* над євангельськими принципами і вченням і *розуміти* їх, тоді як інші можуть спонукати студентів розмірковувати над духовними подіями і викликати у них глибші *почуття* стосовно істинності й важливості євангельського принципу або вчення в їхньому житті. У багатьох випадках ці почуття породжують сильніше бажання в серцях студентів відданіше жити за принципом євангелії. У своєму зверненні до релігійних освітян ЦСО, старійшина Генрі Б. Айрінг, торкнувшись цих видів запитань, сказав наступне:

"Деякі запитання надихають. Такі запитання ставлять непересічні вчителі. Ось запитання, яке можливо не додасть натхнення: "Як упізнати істинного пророка?" Це запитання запрошує дати відповідь, яка буде переліком, сформованим у пам'яті завдяки Писанням та словам пророків сучасності. Багато студентів зможуть відповісти. Більшість зможуть щонайменше запропонувати щось задовільне. Це стимулюватиме розум.

Але ми також можемо поставити це запитання, дещо змінивши його: "Коли у вас було відчуття, що ви знаходитеся в присутності пророка?" Це змусить кожного пригадати свої почуття. Поставивши запитання, ми можемо мудро витримати паузу перш ніж просити когось відповісти.

Примітки

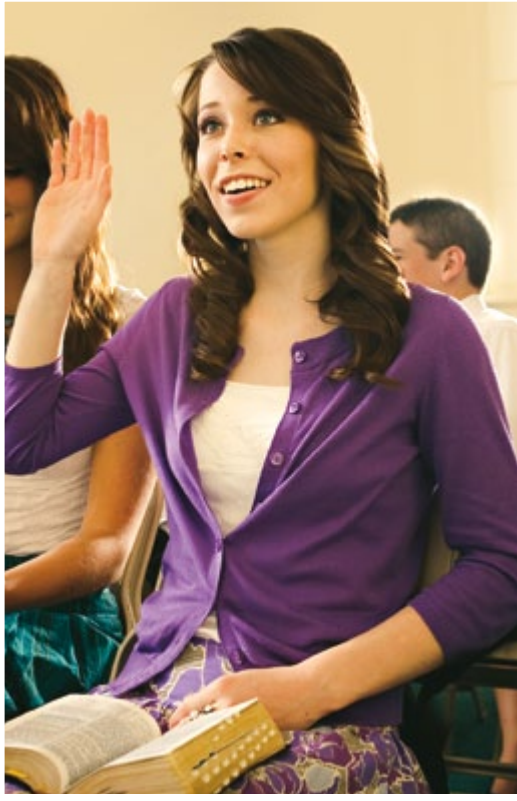

Примітки

Навіть ті, хто не буде відповідати, замисляться над своїми духовними переживаннями. Це запросить Святого Духа" ("The Lord Will Multiply the Harvest", 6).

Деякі запитання запрошують студентів згадати минуле, щоб "пригадати свої почуття", і подумати про свій духовний досвід, пов'язаний з євангельським вченням або принципом, які обговорюються. Часто, в результаті постановки цих запитань студенти розповідають про свої почуття і досвід або свідчать про вчення чи принцип. Завдяки цим запитанням, євангелія переноситься з розуму студентів в їхні серця. І, коли вони *відчувають* у своєму серці, що євангельське вчення або принцип є істинним і важливим, вони з більшою вірогідністю застосовуватимуть його у своєму житті.

Далі наведено кілька прикладів запитань, які можуть викликати почуття і допоможуть здобути свідчення:

- Чи відчували ви мир і спокій, які з'являються, коли когось прощаєш?
- Пригадайте якийсь випадок, коли Господь скеровував ваші рішення, бо ви надіялися на Нього, а не покладалися на власне розуміння (див. Притчі 3:5–6). Які благословення ви отримали за це?
- Якби ви особисто могли висловити вдячність Спасителю за Його жертву заради вас, щоб ви сказали Йому?
- Як вплинули на ваше життя події, які сталися у Священному гаю?
- Чи бачили ви, як інші люди з вірою реагували на випробування? Як це вплинуло на вас?

Застереження: Відповіді на запитання такого роду можуть бути більш особистими і делікатними. Учителі мають впевнитися, що у студентів немає відчуття, що їх змушують відповідати на запитання, ділитися своїми почуттями чи досвідом або свідчити. Крім того, вчителі мають допомогти студентам зрозуміти священну природу особистого духовного досвіду і заохочувати їх ділитися цим досвідом прийнятними способами (див. УЗ 63:64).

Запитання, які *спонукають до застосування* [5.1.4]

Зрештою, мета євангельського навчання—це допомогти студентам застосовувати принципи і вчення, які містяться в Писаннях, і підготуватися до отримання благословень, обіцяних вірним і слухняним. Студенти, які побачили, наскільки вони були благословенними, живучи за євангельськими принципами у минулому, з більшим бажанням і готовністю успішно застосовуватимуть їх у майбутньому. Запитання можуть відігравати життєво важливу роль, допомагаючи студентам бачити, як вони можуть застосовувати ці принципи у своїх теперішніх ситуаціях, і обдумувати, яким чином вони можуть застосовувати їх у майбутньому.

Примітки

Далі наведено кілька прикладів запитань, які можуть допомогти студентам обдумати конкретні способи застосовувати принципи і вчення у своєму житті:

- Що вам треба змінити, щоб краще зберігати Суботній день у святості, аби ви могли повніше залишатися незаплямованими від світу? (див. УЗ 59:9–13).
- Що з того, що порадив пророк, ви можете виконувати з більшою точністю? (див. Алма 57:1–27).
- Як принцип—*якщо ми шукаємо найперше царства Божого, то отримуємо благословення в інших сферах нашого життя*—може допомогти вам розставити пріоритети у своїх цілях і діяльності на наступні два-три роки? (див. Матвій 6:33).

Обговорення на уроці [5.2]

Змістовне обговорення на уроці відіграє важливу роль у навчанні й вивченні євангелії. Обговорення відбувається, коли вчитель спілкується зі студентами, а студенти—одне з одним так, що це сприяє навчанню. Продуктивне обговорення може допомогти студентам побачити, наскільки корисно шукати відповіді на важливі запитання і наскільки цінно прислухатися до коментарів, ідей і прикладів з життя інших людей і навчатися з них. Воно також може допомогти студентам залишатися зосередженими і брати участь в уроках, що часто веде до глибшого розуміння євангельських вчень і принципів, які обговорюються, а також більш щирого бажання в їхніх серцях застосовувати речі, яким вони навчаються й істинність яких відчувають.

Далі наведено кілька ідей, які допоможуть вчителям вести цікаві і надихаючі обговорення на уроці:

Плануйте обговорення. Як і інші методи навчання, обговорення потребує ретельної підготовки й має вестися під впливом Духа. Учитель повинен також продумати, як це обговорення допоможе студентам зрозуміти, що їм треба вивчати, яка низка запитань приведе до цієї мети, як поставити ті запитання найбільш ефективним способом і як реагувати, якщо відповіді студентів поведуть обговорення в небажаному напрямку.

Як учитель, уникайте зайвих коментарів. Вчителі, які забагато говорять по темі обговорення, можуть відбити у студентів охоту брати в ньому участь, оскільки вони побачать, що їх учитель часто сам дуже хоче дати відповідь. Через часті коментарі вчителя студенти можуть відчути, що їх внесок в обговорення є не таким цінним, і вони втратять цікавість.

Примітки

Запрошуйте до участі всіх студентів. Учителі повинні намагатися знаходити способи належним чином заохочувати участь у змістовних обговореннях всіх студентів, навіть тих, хто з різних причин вагаються. Вчителі мають бути обережними, щоб не присоромити студентів, запрошуючи їх висловитися і знаючи, що студент не готовий дати відповідь.

Інколи один або кілька студентів схильні домінувати в обговоренні на уроці. Можливо вчителю потрібно наодинці поговорити з такими студентами, подякувати їм за бажання брати участь в обговоренні, сказати, як важливо заохочувати всіх членів класу до участі, і пояснити, чому їм можливо даватимуть висловитися не кожного разу, коли вони матимуть таке бажання.

Називайте студентів на ім'я. Якщо, запрошуючи студентів дати відповідь на запитання або прокоментувати щось, називати їх по імені, це допоможе створювати навчальну атмосферу, сповнену любові й поваги.

Не бійтеся тиші під час пауз. Іноді, коли студентам ставлять ефективне запитання, вони можуть не відразу дати на нього відповідь. Ця пауза не повинна непокоїти вчителя, якщо вона не занадто довга. Час від часу студентам потрібно давати можливість подумати над тим, про що їх спитали і як вони можуть відповісти. Таке обдумування може сприяти навчанню від Святого Духа.

Перефразовуйте запитання. Інколи студентам може бути важко відповісти на запитання через те, що воно незрозуміле. У цьому випадку вчителю потрібно перефразувати запитання або запитати студентів, чи розуміють вони його. Вчителі не повинні ставити кілька запитань підряд, не давши студентам достатньо часу, щоб добре обдумати і сформулювати належні відповіді.

Уважно слухайте і ставте уточнюючі запитання. Іноді учителі настільки переживають про те, що сказати або зробити далі, що не звертають уваги на відповіді студентів. Якщо вчителі уважно спостерігають за студентами і слухають їх, вони можуть зрозуміти їхні потреби і направлять хід обговорення, скеровуючись Святим Духом. Учителі можуть пересвідчуватися, що розуміють відповіді студентів, ставлячи запитання на кшталт: "Допоможіть мені зрозуміти, що саме ви маєте на увазі?" або "Чи не могли б ви навести приклад того, що ви маєте на увазі?" Такі уточнюючі запитання нерідко спонукатимуть студента розповісти більше про те, що вони думають і що відчувають, і часто виливаються у відповідь, яка супроводжується духом свідчення. Вчителі повинні нагадувати студентам, що вони мають слухати одне одного, а також і не розмовляти, коли хтось говорить.

Переадресовуйте коментарі або запитання студентів. Часто обговорення на уроці наслідує модель, коли вчитель ставить запитання, студент відповідає, і тоді вчитель додає до відповіді студента своє бачення перед тим, як поставити наступне запитання. Обговорення можуть стати набагато змістовнішими, жвавішими й ефективнішими, якщо вчитель переадресовує запитання або коментар одного студента іншим. Прості запитання на кшталт: "Що б ви додали до цього?" або "Що ви думаєте стосовно цього питання?" можуть створити модель, коли студенти дають відповіді студентам. Часто це значно покращує процес навчання. Звичайно, окрім випадків, коли часу обмаль, усі студенти, які бажають відповісти, повинні мати можливість це зробити.

"Призначте з-поміж себе вчителя, і нехай не всі будуть промовцями водночас; але нехай усі говорять по черзі, і нехай усі слухають його висловлювання, щоб коли всі висловляться, усі могли бути наставленими всіма, і щоб кожна людина мала рівні привілеї".

(Учення і Завіти 88:122)

Сприймайте відповіді позитивно. Коли студент відповідає, учитель якимось чином має на це відреагувати. Це може бути просто "дякую" або коментар до відповіді. Коли дається неправильна відповідь, учителю потрібно бути особливо уважним, щоб не присоромити студента. Ефективний вчитель може основувати свій коментар на вірній частині відповіді студента або поставити уточнююче запитання, яке дозволить студенту переглянути свою відповідь.

Читайте Писання разом на уроці [5.3]

Читання Писань на уроці може допомогти студентам ознайомитися з віршами, які вони вивчають, і краще зрозуміти їх. Це також може допомогти їм стати більш упевненими у власній спроможності самим читати Писання. Учителям слід стежити, щоб не ставити в незручне становище тих, хто погано читає, або дуже сором'язливий. Студентів, яким не подобається читати вголос, не треба примушувати до цього, однак вчителі можуть заохочувати їх брати участь в уроці більш зручними для них способами. Наприклад, якщо заздалегідь дати студенту короткий уривок з Писань, щоб він або вона могли попрактикуватися у читанні, це може бути прийнятний спосіб для цього студента взяти участь в уроці.

Далі наведено декілька способів спільного читання Писань на уроці:

- Нехай студенти читають вголос по черзі або хором.
- Нехай студенти читають одне одному.
- Нехай студенти читають уривок мовчки.
- Давайте завдання студентам читати слова з оповідання за ролями.
- Читайте вголос студентам, а вони нехай слідкують за текстом у своїх Писаннях.

Примітки

Виклад учителя [5.4]

Хоча активна участь студентів у навчальному процесі є важливою для їхнього розуміння і застосування Писань, вона не заміняє потреби у тому, щоб учитель належним чином у різні часи викладав інформацію студентам, коли ті слухають. У цьому довіднику моменти, коли вчитель говорить, а студенти слухають, називатимуться "виклад учителя". Якщо це робити правильно, виклад учителя може підсилювати інші методи навчання. Однак, якщо ним зловживати, цей сконцентрований на вчителі метод може знизити ефективність навчання і зменшити здатність студента навчатися через вивчення й віру.

Виклад учителя може бути дуже ефективним, якщо він підсумовує велику кількість матеріалу, викладає нову для студентів інформацію, робить переходи з однієї частини уроку до іншої або підводить підсумки. Можливо задля кращого розуміння студентами контексту блоку Писань, вчителю треба буде тлумачити, пояснювати і наводити приклади. Вчитель також може наголошувати на ключових вченнях і принципах і закликати студентів застосовувати їх. Але, можливо, найважливішим є те, що вчителі можуть свідчити про євангельські істини і висловлювати свою любов до Небесного Батька і Його Сина.

Використовуючи виклад учителя чи будь-який інший метод, вчителі повинні постійно оцінювати сприйнятливість студентів, ставлячи собі такі запитання: "Чи цікаво моїм студентам і чи зосереджені вони?" та "Чи розуміють вони те, що викладається?" Зрештою, ефективність цього чи будь-якого іншого навчального методу визначається тим, чи навчаються студенти через Духа, чи розуміють вони Писання, і чи бажають застосовувати те, чого навчилися.

Наступні ідеї можуть допомогти вчителю використовувати цей метод більш ефективно.

Плануйте, в якій частині уроку буде виклад учителя. Іноді вчителі старанно готують одні частини уроку, але приділяють менше уваги частинам, коли більшість часу говоритимуть вони. Однією з проблем викладу вчителя, є небезпека того, що студенти легко можуть стати пасивними учасниками процесу навчання. Саме тому виклад учителя потребує старанного планування й підготовки, під час якої слід вирішити, як почати та як логічно розвивати тему.

Коли вчителі планують свій виклад, вони повинні добре обдумати, коли для студентів буде особливо важливо взяти активну участь в уроці. Як правило, в процесі розвитку уроку від розуміння контексту і змісту блоку Писань до виявлення, обговорення і застосування принципів і вчень, важливість активної участі студентів в уроці зростає.

Поєднуйте виклад учителя з іншими методами. Найефективнішим використанням викладу учителя в класі буде його включення в загальний план уроку разом з іншими методами і підходами. Виклад має бути достатньо гнучким, щоб робити зміни, якщо стане очевидним, що студенти нудьгують або чогось не розуміють. Тоді навіть під час лекції, учитель зосереджується на студентах і їхньому навчанні і може, якщо треба, щось змінити. Хтось одного разу порівняв виклад учителя з ниткою у намисті з перлин. Перлини—це різні методи, які використовує вчитель (запитання, обговорення, робота в групі, аудіовізуальні презентації і т. і.), але вони нанизуються й утримуються разом викладанням і поясненням учителя. Намисто із самої нитки не буде привабливим.

Використовуйте прийнятну різноманітність. Існують способи внести різноманітність у виклад учителя. Вчителі можуть уникати одноманітності, змінюючи інтонацію, тон і гучність голосу та пересуваючись по класу під час викладання. Різноманітність також може бути у тому, який матеріал викладається. Наприклад, вчителі можуть розповідати історії, використовувати доречний гумор, звертати увагу на ілюстрації або інші наочні матеріали у класі, зачитувати цитати, використовувати дошку або аудіовізуальні презентації та свідчити. Доречна різноманітність у викладі учителя завжди має покращувати здатність студентів розуміти і застосовувати Писання.

Історії [5.5]

Історії можуть допомагати зміцнювати віру студентів в євангелію Ісуса Христа. Вони можуть викликати цікавість студентів і допомагають їм зрозуміти євангелію завдяки досвіду інших. Історії також можуть бути особливо ефективними, оскільки допомагають студентам зрозуміти євангельські принципи, виявлені у блоці Писань. Коли євангельський принцип перенесено в сучасний контекст за допомогою історії, окрім пояснення контексту Писань, історії можуть допомагати студентам зрозуміти, як євангельський принцип стосується їхнього життя, а також допомагають їм відчувати бажання жити за ним.

Старійшина Брюс Р. Мак-Конкі навчав: “Звичайно ж немає нічого поганого в тому, щоб розповідати сучасні історії, які сприяють зміцненню віри. Історії, які відбулися в нашому розподілі. … Насправді, до цього потрібно наполегливо заохочувати. Ми повинні робити все можливе, щоб показати, що в житті святих сьогодні відбувається те саме, що було і серед вірних святих у давнину. …

Примітки

Можливо, найдосконаліший спосіб розповідати ці історії, які сприяють зміцненню віри,—це навчати тому, що знаходиться в Писаннях, а потім покласти на це печатку живої реальності, розповівши про подібні або схожі події, що відбулися в нашому розподілі та з нашими людьми і, що було б ідеальним, з нами особисто" ("The How and Why of Faith-Promoting Stories", *New Era,* лип. 1978, 4–5).

Вчителі можуть розповідати історії з життя пророків і з історії Церкви, а також історії з виступів на генеральних конференціях і з церковних журналів. Вони також можуть розповідати правдиві історії зі свого життя. Навчання набуває найбільшої змістовності і є найбільш дієвим, коли вчителі запрошують студентів ділитися історіями з їхнього життя, з яких видно, як вони отримали благословення, живучи за євангельським принципом.

Стосовно використання історій треба зробити деякі попередження.

- Якщо розповідь історій стає домінуючим методом або способом навчання, історії можуть посісти головне місце в уроці, забираючи час, виділений для вивчення Писань, і затіняючи вчення і принципи, які в них викладаються.
- Якщо вчитель використовує забагато історій зі свого життя, то в результаті може звеличити сам себе і "[поставити] себе за світло для світу" (2 Нефій 26:29).
- Хоча історії можуть робити вчення в Писаннях зрозумілішими, оживляти їх і допомагати студентам відчувати силу Духа, їх ніколи не потрібно використовувати для маніпулювання емоціями.
- Учителі повинні бути обережними, щоб не прикрашати факти правдивої історії, аби зробити її більш сенсаційною або переконливою.
- Якщо історія неправдива (наприклад, гумористична історія, яка ілюструє якусь думку), то треба чітко це пояснити перед тим, як її розповідати.

Обговорення у маленьких групах та надання завдань [5.6]

Інколи корисно ділити клас на пари або маленькі групи, щоб студенти могли брати участь в навчальному заході або спільному обговоренні. Заходи в маленьких групах часто можуть дозволити брати участь в уроці більшій кількості студентів і створювати атмосферу безпеки, в якій студенти можуть ділитися одне з одним почуттями, думками і свідченням. Такі заходи також можуть надавати студентам нагоди навчати євангелії інших і допомагати їм готуватися навчати євангелії у майбутньому. В обговореннях у маленьких групах можуть ефективно брати участь ті, хто, здається, втрачає цікавість і зосередженість. Завдяки обговоренням студенти також розвивають навички спілкування і зміцнюють належні

товариські й духовні стосунки. Завдяки обговоренням, сором'язливі студенти також можуть набувати впевненості і більш змістовно брати участь в уроці.

Коли студенти працюють в парах або в маленьких групах, може бути корисним пам'ятати про наступне:

- До того, як розділити студентів на маленькі групи, вчителі повинні чітко пояснити, що очікується від студентів під час заходу. Часто буде корисно записати ці настанови на дошці або на роздатковому матеріалі, що дозволить студентам переглядати їх під час заходу.
- Навчальні заходи, які проводяться в маленьких групах, і які стосуються життя і обставин студентів, зазвичай, викликають більше зацікавлення і бажання брати в них участь.
- Якщо кожній групі студентів призначити лідера і виділити їм конкретний час на виконання завдання, це допоможе їм не відволікатися від завдання. Коли на групові заходи виділяється занадто багато часу, часто це призводить до того, що групи завершують свої завдання в різний час, а це може викликати безлад у класі.
- Як правило, студенти беруть участь у заході з більшим зацікавленням, якщо вчитель заздалегідь запрошує їх підготуватися розповісти або викласти класу щось із того, що вони дізналися завдяки заходу. Це також надає студентам можливості практикуватися навчати євангелії інших людей.
- Студенти часто працюють в групах краще, коли до того, як зібратися разом, досліджують Писання, читають цитату або виконують якісь інші завдання індивідуально.
- У групах, які складаються з п'яти або більше студентів, учасникам може бути важче брати змістовну участь в обговоренні. Крім того, більшим групам, зазвичай, важче зосереджуватися на завданні.
- Робота в маленьких групах може бути не кращим методом пошуку відповідей на прості запитання, оскільки потрібно багато часу, щоб організувати студентів у групи.
- Якщо занадто часто проводити заходи навчання в групах, вони можуть стати менш ефективними.

Під час обговорень або виконання завдань в маленьких групах студенти можуть забувати про мету заходу, почати обговорювати особисті справи або недбало ставитися до навчання. Вчитель, який продовжує брати активну участь у заході, переходить від групи до групи і стежить за навчальним процесом, може допомогти студентам не відхилятися від завдання і отримати від нього якнайбільшу користь.

Примітки

Примітки

Виконання письмових вправ [5.7]

Вчителі повинні запрошувати студентів брати участь у виконанні письмових вправ, наприклад: робити помітки, писати у щоденнику за дорученням учителя, виконувати письмові завдання, записувати особисті думки та складати есе. Якщо час від часу просити студентів записувати відповіді на запитання, які спонукають до міркувань, це допоможе їм мислити глибше й ясніше. Якщо запрошувати студентів відповідати на питання у письмовій формі до того, як вони поділяться своїми думками з класом, це дасть їм час сформулювати свої думки і отримати натхнення від Святого Духа. Студенти можуть з більшим бажанням ділитися своїми думками після того як їх запишуть, і сказане ними часто буде більш змістовним. Серед іншого, письмові завдання дадуть студентам можливість особисто брати участь в уроці, отримувати натхнення, готуватися до викладання і ділитися своїми почуттями з іншими, бачити руку Господа у своєму житті і свідчити. Коли вчителі вирішують, які письмові вправи підійдуть для навчання, вони мають взяти до уваги принцип, про який сказав старійшина Девід А. Беднар: "Записувати те, що ми дізналися, про що думаємо і що відчуваємо під час вивчення Писань—це ще один спосіб розмірковувати і потужний засіб запросити Святого Духа для подальшого навчання" ("Тому що маємо їх перед своїми очима", *Ліягона,* квіт. 2006, с. 21).

Письмові вправи для молодших студентів або тих, чиї здібності обмежені, слід адаптувати таким чином, щоб вони могли виконати їх. Наприклад, вчитель може підготувати вправу, в якій треба заповнювати порожні місця так, щоб більшість інформації вже була і студентам потрібно було доповнити її меншу частину. Вчителі можуть допомагати цим студентам, надаючи їм письмові завдання по коротких уривках з Писань або ставлячи спеціальні запитання та надавши достатньо часу на їх виконання.

Зазвичай студенти отримують більшу користь від письмових заходів, якщо:

- Вчителі надають чіткі вказівки у письмовій формі, до яких студенти завжди можуть звернутися під час виконання завдання.
- Завдяки заходу їх думки зосереджено на євангельських істинах, які стосуються їх індивідуальних обставин.
- Під час заходу вони отримують допомогу в тому, як особисто застосовувати ці істини.
- Під час виконання письмової вправи вчитель підтримує студентів і допомагає їм.
- Виконання завдання обмежується часом, який відповідає його складності.
- Студентів запрошують пояснювати, ділитися або свідчити про щось із того, що вони дізналися під час заходу.

- Студенти впевнені, що інформація з письмових завдань, в яких йдеться про особисті почуття або зобов'язання, не буде доводитися до інших людей, включаючи вчителя, без дозволу студента.
- Захід є невід'ємною складовою частиною плану уроку і він не проводиться, щоб просто зайняти студентів або в якості покарання за неналежну поведінку.
- Ті, кому важко писати, мають альтернативні методи записувати думки та ідеї. Серед цих методів може бути залучення іншого студента до ведення записів, здійснення аудіозапису і т.і.
- Письмовими заходами не зловживають.

Примітки

Крейдова дошка або біла дошка [5.8]

Добре підготовлена крейдова дошка або біла дошка можуть бути свідченням підготовленості вчителя і додадуть відчуття цілеспрямованості в класі. Ефективне використання дошки під час уроку може допомогти у підготовці студентів до навчання і сприяти їх змістовній участі в уроці, особливо тим з них, хто схильні навчатися за допомогою наочних зображень. Використовуючи дошку, вчителі повинні пам'ятати, що потрібно писати розбірливо й крупними літерами, щоб усім було видно. Вони мають переконатися, що матеріал добре розмежовано й організовано і його легко читати. У тих місцях, де немає крейдової або білої дошки, їх функцію може виконувати великий аркуш паперу чи картону.

На дошці учитель може у загальних рисах подати головні положення або принципи уроку, діаграму, що пояснює вчення або подію, намалювати карти, схеми, що відображають хід подій, зобразити те, що вміщено в Писаннях, перелічити те, що студенти знайшли в Писаннях, або звернутися до багатьох інших способів використання дошки, що покращуватиме навчання.

Предмети й ілюстрації [5.9]

Часто важко викладати матеріал, який стосується нематеріальних аспектів євангелії. Використання вчителями предметів та ілюстрацій може бути ефективним способом допомогти студентам зрозуміти духовні принципи. Наприклад, такий знайомий предмет, як мило, може допомогти студентам зрозуміти більш абстрактний принцип, такий як покаяння. Спаситель часто використовував земні предмети (такі, як: хліб, вода, свічки та посудини), щоб допомогти Своїм учням зрозуміти духовні принципи.

Можна використати предмети й ілюстрації, щоб допомогти студентам уявити, як виглядають люди, місця, події, предмети й символи, про які говориться в Писаннях. Вчитель може не тільки розповісти про ярмо (див. Матвій 11:28–30), а й принести його в клас, показати його ілюстрацію або намалювати на дошці. Студенти могли б також понюхати квітку чи доторкнутися до неї, коли вони читають про "польові лілії" (Матвій 6:28–29). Вони могли б скуштувати опрісноки.

Предмети та ілюстрації, включаючи карти і схеми, можуть ефективно допомогти студентам уявити, проаналізувати і зрозуміти зміст Писань, особливо, коли їх використовують, як заохочення до обговорення. Якщо в класі виставити предмет або ілюстрацію, це може поліпшити атмосферу навчання і викликати у студентів, які входять у клас, дух допитливості.

Слід узяти до уваги два застереження щодо використання предметів та ілюстрацій: Перше, вони завжди мають сприяти досягненню мети уроку, а не відволікати від неї. Друге, джерелом обговорення у класі передумов та деталей подій завжди має бути розповідь з Писань, а не художня інтерпретація події чи історії.

Аудіовізуальні й комп'ютерні презентації [5.10]

У Писаннях є багато історій про те, як Господь допомагає Своїм дітям зрозуміти Його вчення за допомогою зору й слуху (див. 1 Нефій 11–14; УЗ 76; Мойсей 1:7–8, 27–29). Аудіовізуальні й технологічні ресурси, використані правильно та ефективно, можуть допомогти студентам краще зрозуміти Писання і засвоїти їх, а також застосувати євангельські істини.

Аудіовізуальні ресурси можуть продемонструвати важливі події з Писань і допомогти студентам уявити й пережити ці події. Завдяки цим ресурсам можна інсценувати застосування людьми євангельських принципів для подолання своїх випробувань і проблем, а Дух зможе свідчити про істину.

Завдяки комп'ютерним технологіям учителі можуть показувати відеосегменти; виводити на екран важливі питання, зображення та цитати генеральних авторитетів; або виділяти принципи і вчення, виявлені під час уроку. Комп'ютерні презентації також можна використовувати майже так само, як і крейдову або білу дошку, щоб визначати ключові питання уроку, вказувати посилання на Писання і виводити на екран вказівки для проведення парних, групових або індивідуальних навчальних заходів. Таке використання технологій може бути корисним для студентів, які навчаються за допомогою наочних прикладів, і допомогти їм впорядкувати і краще зрозуміти те, чого вони навчаються.

Використання аудіовізуальних, комп'ютерних або інших технологічних ресурсів має сприяти тому, щоб уроки ставали зрозумілими, цікавими й незабутніми, і не заважали студентам відчувати вплив Духа.

Аудіовізуальні презентації можуть якнайкраще допомогти студентам навчатися євангельським принципам і застосовувати їх, якщо їх використовують для того, щоб стимулювати мислення студентів і привертати їх

до Писань. Може бути корисним записати на дошці конкретні речі, які мають знайти студенти, або запитання, які вони можуть обдумувати, дивлячись або слухаючи презентацію. Іноді під час презентації корисно зробити паузу, щоб поставити студентам запитання або вказати на цінну для них інформацію. У багатьох випадках для досягнення мети вчителю достатньо буде використати аудіовізуальний ресурс лише частково. Вірогідність того, що євангельські принципи зрозуміють і засвоять, зростає, якщо разом із медіа-технологіями вчителі використовують і інші методи, такі як обговорення і письмові вправи. Використання субтитрів, якщо їх можливо використати під час аудіовізуальних презентацій, може допомогти студентам краще зрозуміти й запам'ятати матеріал, особливо тим з них, хто має проблеми зі слухом.

Якщо вчителі використовують на уроці аудіовізуальні пристрої або комп'ютерні технології, вони повинні встановити обладнання ще до початку уроку і переконатися, що воно працює як слід. Вони також повинні впевнитися, що всі учні зможуть чути презентацію і бачити її зі своїх місць. Вчителі повинні підготувати аудіовізуальний або комп'ютерний прилад до уроку, щоб застосувати його в належний час, коли це знадобиться по ходу уроку. Також буде добре, якщо вчителі попрактикуються у використанні пристрою для презентації ще до використання його на уроці.

Керівні принципи [5.10.1]

Використання аудіовізуальних ресурсів і технологій можливо більше, ніж будь-які інші навчальні методи, супроводжується деякими притаманними їм викликами і перешкодами. Вчителі повинні з мудрістю вирішувати, чи буде аудіовізуальна або комп'ютерна презентація доречною й корисною в навчанні. Якщо надто часто використовувати технології, це може призвести до того, що уроки будуть більше зосереджуватися на технологіях та медіа, а не на Писаннях і не на учнях. Наступні запитання можуть допомогти вчителям у прийнятті мудрих рішень стосовно використання аудіовізуальних і комп'ютерних ресурсів:

1. Чи цей ресурс допомагає студентам зрозуміти, що для них важливо? Аудіовізуальні презентації можуть дуже розважити студентів або справити велике враження на них, але чи допомагають вони досягти цілей уроку і донести до студентів те, що їм необхідно засвоїти? Використання цих ресурсів з метою розважити студентів або зайняти частину уроку не є виправданою причиною їхнього використання. Вчителі повинні переглядати або прослуховувати будь-яку презентацію до того, як використати її в класі, і переконатися, що вона допомагає розуміти Писання, вчення і принципи, які викладаються на уроці, та підтримує їх.
2. Чи підсилює цей ресурс послання уроку, або ж посідає в ньому головне місце? Старійшина Бойд К. Пекер радив: "Використання аудіовізуальних допоміжних ресурсів на уроці може бути благословенням або прокляттям, у залежності від того, як вони

Примітки

використовуються. Їх можна порівняти з приправами й спеціями, що додають до їжі. Їх слід використовувати помірно, щоб підкреслити щось на уроці або зробити його цікавішим" (*Teach Ye Diligently,* виправлене видання [1991], 265).

3. Чи є ресурс доречним і чи відповідає він церковним нормам? Чи напучує він? Існує багато продукції, яка виготовляється у світі, в якій може міститися гарне послання, але часто воно супроводжується небажаним змістом, який може ображати Духа, або воно підтримує ідеї, які не узгоджуються з вченнями євангелії. Відео- або аудіосегмент, навіть якщо він доречний, не повинен використовуватися, якщо він входить до складу матеріалу з неналежним змістом. Суперечливе й сенсаційне, як правило, не зміцнює віру й свідчення.
4. Чи не порушуватиме використання матеріалів авторських прав або інших відповідних законів? Для багатьох відеофільмів, пісень та інших аудіо- та відеоматеріалів передбачені обмеження щодо використання через закони про авторські права або угоди з користувачами. Важливо, щоб всі вчителі семінарії та інституту релігії і провідники дотримувалися законів про авторські права країни, в якій вони викладають, і перебували у злагоді з відповідними законами і зобов'язаннями, аби ні вони, ні Церква, не стали суб'єктами судового позову.

Наступні керівні принципи стосуються вчителів семінарії та інституту і провідників в *усіх* країнах.

Використання матеріалів, виготовлених Церквою [5.10.2]

Якщо на церковних матеріалах не зазначено інакше, вчителі й провідники можуть копіювати і показувати фільми, відео, зображення та музичні записи, які були виготовлені Церквою, під час некомерційного використання в церкві або в семінарії та інституті релігії. Особа може використовувати музичні твори з *Гімнів, Збірника дитячих пісень* і церковних журналів для некомерційної мети в церкві та в семінарії й інституті релігії, за винятком, коли є чітка заборона щодо використання гімну чи пісні. Вчителі семінарії та інституту і провідники можуть завантажувати і показувати церковні матеріали у класі, якщо тільки на таких матеріалах не вказано про заборону на це.

Використання матеріалів, виготовлених не Церквою [5.10.3]

Загальне правило полягає у тому, що програми, програмне забезпечення та аудіовізуальні матеріали не можна завантажувати з Інтернету або показувати у класі з Інтернету, якщо для цього не було придбано відповідних дозволів. Якщо відеофільм, пісня або інші аудіовізуальні матеріали не належать Церкві, у будь-якій країні існує значний ризик того, що показ такого матеріалу в класі може порушити авторські права. Тому, загальне правило є таким: вчителі семінарії та інституту і провідники у всьому світі не повинні показувати у своїх класах матеріали, які не виготовлялися Церквою.

Копіювання медіаматеріалів, серед яких є музичні твори захищені авторським правом (такі, як надруковані музичні твори або музичні аудіозаписи),—це пряме порушення закону про авторські права, якщо тільки на них не вказано, що власник авторського права дав дозвіл на їх

використання. Копіювання захищених авторським правом текстів пісень без дозволу є також протизаконним.

В наступних керівних принципах конкретно описано деякі винятки з закону США про авторське право, які дозволяють учителям семінарії та інституту релігії в США показувати відеофрагменти у класі без потреби спершу отримати ліцензію у власника авторського права на відео. Хоча подібні винятки існують і в інших країнах, вчителі семінарії та інституту релігії повинні зв'язатися зі службою інтелектуальної власності, щоб дізнатися про певні закони й винятки, які стосуються конкретно їхньої країни, до того, як показувати відеофрагменти з комерційної відеопродукції або програм записаних з радіо й телевізійних передач або через Інтернет.

Використання комерційної відеопродукції. В законі США існує виняток, який дозволяє вчителям і студентам використовувати комерційну відеопродукцію в класі без придбання ліцензії на це. Однак, у цьому сенсі комерційна відеопродукція може використовуватися згідно з цим винятком лише, якщо виконано всі наступні умови. Відеофрагменти, які використовуються для показу, повинні: (а) бути записаними на ліцензійній копії; (б) використовуватися під час навчання викладачем, тобто вчитель семінарії та інституту релігії або провідник повинні бути присутніми під час перегляду відеофрагменту; (в) демонструватися в класній кімнаті або подібному місці, призначеному для навчання; (г) демонструватися некомерційною освітньою організацією, як-от: класом семінарії або інституту релігії; та (д) демонструватися з метою навчання, яка безпосередньо пов'язана з курсом навчального плану, і не використовуватися для розваг. Показ орендованих чи куплених комерційних медіа до, після або під час уроку лише для розваги є протизаконною й нечесною практикою. У цьому випадку майже завжди показують увесь фільм.

Використання програм, записаних з радіо- й телепередач. У США безкоштовна телевізійна програма, яка демонструється для громадськості і яку записано з ефіру, може використовуватися в класі, лише якщо виконано наступні умови: (а) запис передачі утримується не більше ніж сорок п'ять днів, а потім його необхідно невідкладно стерти. (б) Копія запису використовується у класі тільки протягом 10 днів з дня створення запису (після перших 10 днів, однак, як і зазначено, протягом перших 45 днів, копія запису може використовуватися вчителем для оцінки або визначення того, чи потрібно використовувати програму під час майбутніх уроків). (в) Копія запису демонструється лише раз (двічі, якщо необхідно закріпити засвоєне). (г) Копія запису демонструється тільки в класній кімнаті або подібному місці, призначеному для навчання. (д) Загальне послання або зміст програми не змінено. (е) Не дозволяється робити копії запису, щоб передати їх іншим; (є) Усі копії повинні мати позначку про авторське право програми; (ж) Програму не можна об'єднувати з сегментами (фізично або в електронній формі) інших програм, щоб створити збірну презентацію для уроку або інший продукт.

На додаток до попередніх вимог, фрагменти з комерційної відеопродукції і програм, записаних з радіо- й телепередач або з Інтернету, мають: (а) бути лише частиною відео або програми; (б) використовуватися без будь-яких змін або редагувань у самій програмі; (в) не

Примітки

Примітки

використовуватися у спосіб, який наводить на думку, що автори або власники програми підтримують Церкву, семінарії та інститути релігії або їхні вчення, чи у спосіб, який наводить на думку, що Церква або семінарії та інститути релігії підтримують програму або її авторів чи власників; (г) не використовуватися у спосіб, який ніби рекламує Церкву або семінарії та інститути релігії; і (д) використовуватися згідно з усіма відомими обмеженнями щодо змісту і у відповідності з політикою Церкви.

Якщо у вчителів семінарії та інституту релігії або у провідників є запитання, на які немає відповідей в цих керівних принципах, зверніться до підрозділу 21.1.12, "Матеріали, захищені авторським правом" у церковному довіднику (*Довідник 2: Керування Церквою* [2010], 21.1.12). Після цього, при потребі, зв'яжіться з:

Intellectual Property Office
50 E. North Temple Street, Room 1888
Salt Lake City, UT 84150-0018
Телефон: 1-801-240-3959 або 1-800-453-3860, додатковий номер 2-3959
Факс: 1-801-240-1187
Електронна адреса: cor-intellectualproperty@ldschurch.org

Музика [5.11]

Музика, особливо церковні гімни, можуть відігравати важливу роль, допомагаючи студентам відчувати вплив Святого Духа під час вивчення євангелії. У передмові до збірника гімнів Перше Президентство написало: "Надихаюча музика є невід'ємною частиною наших церковних зборів. Гімни запрошують Духа Господа, викликають почуття благоговіння, об'єднують нас як членів Церкви і дають можливість принести хвалу Господу.

Деякі з найвеличніших проповідей виголошуються саме через спів гімнів. Гімни спонукають нас до покаяння і добрих справ, зміцнюють свідчення і віру, заспокоюють стомлених, втішають тих, хто плаче, і надихають нас терпіти до кінця" (*Гімни,* іх). Старійшина Даллін Х. Оукс учив: "Мені цікаво, чи достатньо ми використовуємо цей посланий з небес ресурс під час наших зборів, в наших класах і в наших домівках. …

Наша священна музика у могутній спосіб допомагає нам готуватися до молитви і євангельського навчання" ("Worship through Music", *Ensign,* лист. 1994, 10, 12). Вчителі повинні допомагати студентам зрозуміти важливість музики для поклоніння та створення такої атмосфери, за якої Дух міг би більш ефективно виконувати свої функції.

Далі наведено деякі способи того, як вчителі можуть використовувати музику, щоб покращити процес вивчення студентами євангелії:

- Нехай грає натхненна музика, коли студенти заходять до класної кімнати або під час уроку, коли вони працюють над виконанням письмових завдань.
- Запрошуйте й заохочуйте студентів брати активну участь у спільному співі гімнів у класі.
- Розглядайте євангельські принципи і діліться додатковими ідеями під час уроку за допомогою співу гімну або вірша з гімну, які напряму пов'язані з тим, що викладається в той день. В кінці книги гімнів є покажчик по уривкам з Писань і покажчик по темам, які можуть бути корисними в цьому.
- Створюйте можливості читати текст гімнів, що допоможе студентам зміцнити й висловити їхнє свідчення про вчення і принципи євангелії.
- Запрошуйте студентів виконувати у класі доречні музичні номери.

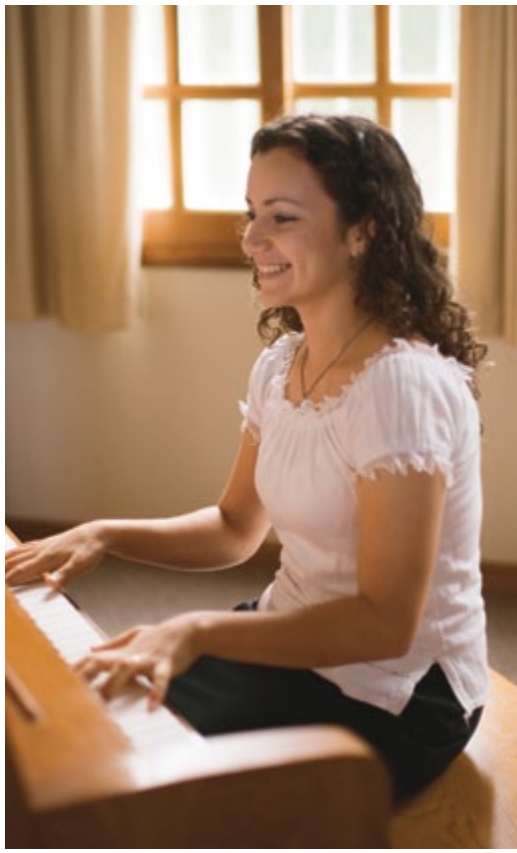

Приймаючи рішення стосовно використання музики в класі для різних цілей (наприклад: для створення музичного фону, для заходу з опанування Писань або для заучування чогось напам'ять), важливо пам'ятати наступне застереження старійшини Бойда К. Пекера: "Здійснювалося чимало спроб узяти священні євангельські теми і прив'язати їх до сучасної музики зі сподіванням привернути увагу молодих людей до послання. … Особисто я не знаю, як це можна зробити і при цьому збільшити духовність. Я вважаю, що це неможливо" (*That All May Be Edified* [1982], 279). Зрештою, це обов'язок учителя—переконатися в тому, що будь-яка музика, яка використовується в навчальному процесі, перебуває в гармонії з нормами Церкви, і що вона ніяким чином не ображає Дух Господа.

Загальні поради й застереження [5.12]

В той час як бажання створити добрі стосунки зі студентами є хорошим, бажання отримати похвалу, якщо його не визнавати або не стримувати, може спонукати вчителів перейматися тим, що про них думають студенти, а не тим, як допомогти студентам навчатися і зростати. Це часто призводить до того, що вчителі починають використовувати методи, мета яких звеличити себе в очах студентів, замість методів, які запрошують Святого Духа. Вчителі, які потрапляють в цю пастку, стають винними в орудуванні священників, бо вони "ставлять себе за світло для світу, щоб вони могли мати користь і хвалу від світу" (2 Нефій 26:29). Вчителі мають стежити, щоб їхній гумор, особисті історії або будь-які інші навчальні методи не використовувалися для того, щоб розважити студентів, справити на них враження або отримати похвалу. Натомість

Примітки

всі релігійні освітяни повинні зосереджуватися на тому, щоб прославляти Небесного Батька і вести своїх студентів до Ісуса Христа.

Президент Говард В. Хантер навчав: "Я впевнений, що ви усвідомлюєте потенційну небезпеку того, щоб бути настільки впливовими і настільки переконливими, що ваші студенти ставатимуть вірними вам, а не євангелії. Це чудова проблема, з якою потрібно боротися, і ми будемо лише сподіватися, що всі ви будете вчителями, сповненими харизми. Але тут існує справжня небезпека. Саме тому ви маєте запрошувати своїх студентів вивчати Писання самостійно, а не просто давати їм своє тлумачення й бачення подій у Писаннях. Саме тому ви повинні допомагати своїм студентам відчувати Дух Господа, а не просто ділитися з ними своїми поглядами на це. І зрештою, саме тому ви маєте запрошувати своїх студентів прийти прямо до Христа, а не лише до того, хто викладає Його вчення, як би вправно він це не робив. Ви не завжди будете доступні для цих студентів. Ви не можете тримати їх за руку, коли вони закінчать школу або університет. І вам не потрібні власні послідовники" ("Eternal Investments" [вечір з Президентом Говардом В. Хантером, 10 лют., 1989 р.], 2).

Крім того, наступні поради і застереження стосуються багатьох навчальних методів і ситуацій:

- *Використання змагань.* Вчителі мають бути обережними у використанні змагань у класі, особливо коли студенти змагаються індивідуально один проти одного. Змагання можуть призвести до суперечок, розчарування, висміювання або збентеження і змусити Дух відійти.
- *Наголошення на недоліках.* Вчителі повинні з мудрістю висловлюватися стосовно того, що є неприємним для них в діях класу або окремого студента. Більшість студентів певною мірою відчувають свою невідповідність і потребують того, щоб їх підтримували і заохочували, а не наголошували на їхніх недоліках.
- *Сарказм.* Незалежно від того, хто його висловлює—вчитель щодо студента або один студент щодо іншого, сарказм майже завжди несе в собі негатив і образу та може призвести до висміювання людини і втрати Духа.
- *Неналежне спілкування і недоречна мова.* Вчителі не повинні кричати на студентів або сперечатися з ними. Богохульству та вульгарності немає місця в релігійній освіті.

- *Застосування фізичної сили.* Вчителі ніколи не повинні користуватися тим, що вони фізично більші й сильніші, щоб залякувати студента або примушувати його чи її поводитися як слід. Навіть якщо фізична сила застосовується жартома, це може бути витлумачено невірно або перерости у щось більш серйозне. Вчителі мають застосовувати фізичну силу до студента лише тоді, коли це необхідно, щоб захистити іншого студента.
- *Специфічна мова, яка стосується статі.* Вчителі повинні знати специфічну мову Писань, яка стосується статі, і бути чутливими до цього. Деякі вірші з Писань написані з використанням чоловічого роду, завдяки природі мови, з якої вони походять. Вчителі мають нагадувати студентам, що у деяких випадках, коли говориться про чоловіків або людей, то маються на увазі і чоловіки, і жінки. Коли Адаму було сказано, що "всі люди повсюди повинні покаятися" (Мойсей 6:57), Господь безумовно мав на увазі і чоловіків, і жінок. Існують випадки, коли використання чоловічого роду є конкретним і точним. Наприклад, члени Божества є чоловіками, а згадування про обов'язки священства стосуються братів.

Примітки

6

Постійне вдосконалення навичок учителя

Коли учителі намагатимуться застосовувати принципи і методи, описані в цьому довіднику, вони мають постійно, але й з терпінням працювати над їх вдосконаленням. Вчителі повинні дізнаватися про принципи ефективного навчання і рядок за рядком опановувати навички ефективного навчання завдяки вивченню, вірі, застосуванню й досвіду. Існує багато способів оцінити ефективність викладання і отримати пораду стосовно того, як удосконалитися, та допомогу в цьому. Дещо з того, що допомагатиме вчителям удосконалюватися, є формальними, розробленими методами, на кшталт спостереження і відгуків ровесників, наглядачів або студентів. Існують також неформальні способи такі, як: слухати студентів, спостерігати за викладанням інших учителів або ділитися ідеями й досвідом з колегами.

Одним з найцінніших джерел зворотного зв'язку може бути самооцінка під проводом Святого Духа. Старійшина Генрі Б. Айрінг навчав:

"Після уроку ви можете знайти час, щоб помолитися, аби ясно побачити, що відбувалося в класі і що відбулося в житті студентів. Ви можете зробити це по-своєму, але спосіб, який подобається мені, виглядає приблизно так: Я ставлю запитання: "Чи відбулося там щось таке, що я сказав або зробив, або що сказали або зробили вони, що надихнуло їх?" …

Якщо ви смиренно і з вірою питатимете про це у молитві, то іноді—а можливо і часто—у вашій пам'яті випливатимуть епізоди з уроку про вираз обличчя студента, або тон голосу студента, чи навіть те, як сидів студент і подався вперед в якийсь момент уроку, завдяки яким ви отримаєте запевнення, що вони отримали натхнення.

Але важливішим за це буде те, що цей досвід надасть вам можливість навчатися. Ви можете дізнатися про те, що відбувалося в класі, а отже, і те, що ви можете робити, щоб створювати такі надихаючі моменти для ваших студентів знову і знову" ("Converting Principles" [коментарі з вечора зі старійшиною Л. Томом Перрі, 2 лют., 1996 р.], 2).

Якщо вчителі бажають вдосконалюватися і постійно працювати над покращенням навичок викладання у спосіб, приємний Батькові на Небесах, Він надихатиме їх під час підготовки, зміцнюватиме їхні стосунки зі студентами, звеличуватиме їхні зусилля в класі і благословлятиме їх Своїм Духом, щоб вони більш повно виконували Його роботу. Він також допомагатиме їм бачити, в чому вони можуть удосконалюватися, коли намагатимуться навчати у спосіб, який допоможе студентам розуміти вчення і Спокуту Ісуса Христа і покладатися на них.

Зрештою, мета кожного релігійного освітянина—якомога краще представляти Спасителя світу, як Учителя, "що прийшов … від Бога" (Іван 3:2). Звертаючись до групи викладачів семінарії та інституту релігії, старійшина Бойд К. Пекер сказав: "Якості, які, за особливим привілеєм, з плином років я побачив у вас, брати і сестри, не в більшій і не в меншій мірі представлені в образі Взірцевого Вчителя. Я вірю, що відповідно до

того, як ви викладаєте, відповідно до ваших викликів і обов'язків, образ Христа дійсно буде закарбовано у виразі вашого обличчя. По суті, коли в певний час ви стоїте у класі, маєте Його вираз обличчя та перебуваєте під Його натхненням, ви і є Ним, а Він вами" ("The Ideal Teacher" [звернення до викладачів семінарії та інституту релігії, 28 черв. 1962 р.], 5–6).

Господнє обіцяння [6.1]

Навчання євангелії—це Господня робота, і Він хоче щоб вчителі семінарії та інституту релігії успішно її виконували. Якщо вчителі й провідники щоденно будуть звертатися до Нього, вони відчують, що допомога приходить. Він дає обіцяння тим, хто намагається жити за євангелією та навчати їй:

"Отже, істинно Я кажу вам, підносьте свої голоси до цього народу; вимовляйте думки, які Я вкладатиму у ваші серця, і ви не осоромитеся перед людьми;

Бо буде дано вам у той самий час, так, у ту саму мить, що вам слід казати.

Але заповідь Я даю вам, щоб ви проголошували все те, що ви проголошуєте, у Моє ім'я в урочистості серця, у дусі лагідності в усьому.

І Я даю вам це обіцяння, що якщо ви робитимете це, Святий Дух буде пролито у свідченні про все, що ви казатимете" (УЗ 100:5–8).

Алфавітний покажчик

А

Адаптування уроку…15, 19, 57, 61, 63, 76
Айрінг, Генрі Б.
визначити різницю між принципом і вченням…30
дві точки зору на євангелію…58
деякі запитання надихають…67
добре виконувати мирські справи…9
дотримуйтеся змісту навчального плану…55
з обережністю говорити про Духа…15
запитання є основою вивчення і навчання…64
наша мета, як учителів…1
не можемо знати все, що мали на увазі автори Писань…58
писання вгамують спрагу…52
писання приваблюватимуть студентів…52
самооцінка з допомогою молитви…86
студент, який за власним бажанням шукає з вірою…6
тверда слухняність приводить до покращення…4
тільки через Духа…13
шукати принципи, які навертають…58
Аналізування…31, 33, 36, 44, 48, 66, 78
Див. також Запитання, які спонукають студентів аналізувати, щоб зрозуміти
Аудіовізуальні й комп'ютерні презентації…78–79
керівні принципи…79

Б

Баллард, М. Рассел
свідчення змінює життя…37
Батьки студентів…x, 8, 21, 22
Беднар, Девід А.
записування запрошує Святого Духа…76
зв'язки, моделі й теми…27
натхнений вірою вчинок показує готовність…7
Святий Дух проникає у серце…7
читання Писань від початку до кінця…43
Бенсон, Езра Тефт
автори Писань бачили наші дні…57
вчителям важливо вивчати євангелію…24
Писання мають бути першоджерелом…55
стосунки чоловіка і дружини…3
Біла дошка
Див. Крейдова дошка або біла дошка

В

Вади, студенти з…17, 24, 77, 79
Вдосконалюватися, як учитель…3, 51–53, 86–87
Вигляд класної кімнати…19
Викладання
вчення і принципи…5, 42–50
загальні поради й застереження…83–84
методи, навички і принципи…61, 64–85
Писання в семінаріях та інститутах релігії…42–50
Писання послідовно…42
рішення, чого навчати…56–59
рішення, як навчати…6, 56, 60–62
спостерігати, слухати і розпізнавати…17, 19, 51, 70, 71
у спосіб Спасителя…v
уникайте спекуляцій…58
Див. Навчати і навчатися через Духа
Викладання уроку відповідно до індивідуальних потреб…7, 44–45, 55, 58
Виправлення непристойної або неналежної поведінки…21–22
Вирішіть, чого навчати і як цьому навчати…56–63
Вислуховувати студентів…17, 70
Виявляйте
вчення і принципи…30–32, 43, 47, 57, 61, 66, 67
розуміти вчення і принципи євангелії, відчувати їх істинність і важливість та жити за ними…33–35
Відволікання уваги, усунення…19
Відгуки…53, 86
Відео
Див. Аудіовізуальні й комп'ютерні презентації
Відчувайте істинність і важливість вчень та принципів…12, 30, 33–34, 44, 48, 60
Візуалізація…26, 78
Віра…51–53
в Господа…52
в студентів…52–53
натхнений вчинок…vi, 7
Див. також Роль учня, Святий Дух, запрошувати вплив
у слово…51–52
Вступна частина уроку…14, 18, 20, 39, 54
Вчення і принципи…5, 30, 42
викладання…14, 32, 57, 78, 79
навчання…5, 6, 43–50

Г

Гідність…2, 13, 51
Див. також Жити за євангелією
Гімни
Див. Музика
Готовність, студента…18, 53–54, 62, 78
Див. також Студенти, готуються навчатися
Групи, робота в…36, 74–75
Групування віршів
Див. Сегменти блоку Писань

Д

Дисципліна…20–21
Ділитися…v, 14, 35, 36, 44, 47–50, 67, 74, 75
священним особистим досвідом…67
Доречність…54, 61
Дух, навчання через
Див. Навчати і навчатися через Духа, Святий Дух
Духовне маніпулювання або примус…15, 74

Є

Єдність…4, 14, 54
Див. також Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета

Ж

Жити за євангелією.....x, 2, 4, 51

З

Загальні дані 28
Закінчення курсів навчання 9-10, 53
Закони про авторські права 80
Записування (письмові)..... 32, 35, 36
  вправи..... 76–77, 79
Запитання..... v, 26, 33, 54, 62, 64–69
  які викликають почуття і допомагають здобути свідчення 34, 37, 67–68
  які запрошують студентів шукати інформацію..... 65
  які спонукають до застосування.... 68
  які спонукають студентів аналізувати, щоб зрозуміти..... 33, 66–67
Запитання, що спонукають до дослідження
  Див. Запитання, які запрошують студентів шукати інформацію
Застосовуйте вчення і принципи..... 12, 23, 30, 34–35, 43, 47, 60, 68, 72, 76
  Див. також Запитання, які спонукають до застосування
Застосування Писань..... 26, 44
Заучування уривків з Писань..... 38
Зв'язок якщо–тоді..... 32
Змагання..... 84

І

Історії..... v, 34, 73–74
Ісус Христос
  бажання вчителя стати подібним до 3
  благословення, що приходять до студентів, які у Нього навчаються і наслідують Його.....1
  виховувати у студентів любов до... 16
  вчителі повинні свідчити про любов до..... 37
  вчитель повинен зосереджуватися на тому, щоб вести студентів до.....83–84
  євангелія допомагає стати більш подібними до 30
  запрошувати Дух, зосереджуючись на прикладах і обговоренні про 14
  Його обіцяння тим, хто навчає Його євангелії 87
  навчати, як... v–vi, 3, 4, 15, 65, 78, 86–87
  наголошення на істинах, які допомагають студентам наблизитися до 58
  образ в обличчі вчителя 86
  Писання спрямовують наші погляди до 29
  пізнання через Святого Духа..... 13
  пророки свідчать про..... 58
  студенти відвідують клас, щоб пізнати 17, 54
  через міркування допомагати студентам навчатися стати подібними до 25

К

Керувати 8
  програми і ресурси 8
Кімбол, Спенсер В.
  навчаємося, коли робимо..... 36
Кларк молодший, Дж. Рубен
  молодь отримувала духовні благословення..... 36
  молодь прагне за тим, що від Духа 52
  навчайте євангелії так, як її викладено в Писаннях 6
  у вас, учителі, велика місія..... ix
Ключові уривки з Писань для опанування та основні вчення.....38–40
Комп'ютерні презентації 78
Контекст і зміст..... 28, 56
  Див. також Розуміння контексту і змісту
Крейдова дошка або біла дошка... 32, 77

Л

Лі, Гарольд Б.
  свідчення слабшає..... 23
Лука 5: Приклад 46
Любов і повага
  до Господа.....2, 13, 14, 16, 37, 71
  до студентів.....16, 18, 21, 51, 54, 70
  Див. також Милосердя, Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета

М

Мак-Кей, Девід О.
  у нас має бути порядок..... 22
Мак-Конкі, Брюс Р.
  сучасні історії, які зміцнюють віру... 73
Максвелл, Ніл А.
  ви навчаєте відповідно до того, ким ви є.....3
  істинність, важливість і невідкладність для навернення... 34
Мета
  С/І..... 1, 12, 58, 86
  створювати атмосферу для відчуття..... 17, 54, 60
  Див. також Ісус Христос, Навернення, Серце, помістити євангелію в
Мета семінарій та інститутів релігії... x, 1–9, 10, 17, 51, 54
Милосердя.....3, 8, 17, 51
Місця для сидіння..... 19
Модель для навчання Писань 43
Молитва 4, 14, 16, 86
  за студентів ..... v, 17, 54
  у підготовці до навчання... v, 16, 51, 56
Монсон, Томас С.
  вивчайте передумови подій в Писаннях..... 28
  людина є більш важливою, ніж проблема 21
  мета навчання євангелії 34
Музика 14, 39, 54, 82

Н

Навернення ..... v, vii, 2, 6, 16, 30
  Див. також Мета С/І, Мета семінарій та інститутів релігії, Серце, помістити євангелію в
Навчальний план ... 15, 28, 43, 55, 57, 58, 61, 62
Навчання
  атмосфера 16
  через Духа.....13, 19, 23, 61, 70
  Див. також Навчати і навчатися через Духа, Святий Дух
Навчати і навчатися через Духа..... 6, 12–15, 17, 51
  Див. також Святий Дух
Наголошування..... 44, 57–59, 61, 63
Намір автора Писань... 27, 28, 31, 42, 43, 57
Наочні матеріали
  Див. Аудіовізуальні й комп'ютерні презентації, Предмети й ілюстрації
Напучення.....x, 6, 12, 13, 17, 53, 61, 70
Небесний Батько
  бажання вчителя стати подібним до 3

благословення, які приходять, коли навчати у спосіб, приємний для 86
вчителі повинні свідчити про любов до 37
дізнавайся через Святого Духа про 13
допомагати молоді готуватися до вічного життя з .....x, 1
допомагати студентам знати і любити .....x, 1
допомагати студентам у підготовці до виконання того, що від них просить 2
навчати студентів про їхню велику цінність в очах..... 16
нагадування про те, що студенти з вадами є дітьми..... 17
наголошення на істинах, які допомагають студентам наблизитися до 58
надихнув обраних чоловіків і жінок у написанні Писань..... 27
промовляє до студентів через Писання..... 38
прославляти в навчанні 84
студенти відвідують клас, щоб пізнати 17, 54
студенти здобувають силу приймати рішення, які відповідають волі.....5

О

Обговорення..... 69–71, 79
Обдумування 25, 35, 44, 76–77
Облаштування класної кімнати
Див. Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета
Одкровення і натхнення ... 17, 19, 35, 67, 76–77
Див. також Святий Дух, запрошувати вплив
Орудування священиків..... 74, 83
Основні вчення 39–40, 58
Основні принципи навчання і вивчення євангелії.....12–41, 43–45
Особисте вивчення Писань.... 23–27, 29
Оукс, Даллін Х.
вчителі допомагають в роботі Господа.....1
гімни—це посланий з небес ресурс..... 82
навчати з любов'ю 16
наголошуйте на вченнях, принципах і завітах..... 61
не давати конкретні завдання щодо застосування 35

П

Пауза (тиша) 14, 70
Пекер, Бойд К.
аудіовізуальні допоміжні матеріали—благословення або прокляття 79
благоговіння запрошує одкровення 19
духовні речі не здобуваються примусом 15
зміст і мета Писань 30
істинне засвоєне вчення.....5
образ Спасителя в обличчі вчителя..... 86
прив'язування євангельських тем до сучасної музики..... 83
свідчення приходить, коли ним діляться..... 37
сила від перебування в гармонії з Духом..... 51
Спаситель є взірцевим учителем.....v
Спокута—це корінь християнського вчення.....1
студенти приходять з нетерпінням, якщо отримують духовне насичення..... 54
Передумови
географічні..... 28
історичні..... 28, 66
культурні..... 28, 66
Перелік, складати з Писань 27
Перехресні посилання 26
Перше Президентство
гімни запрошують Дух Господа 82
Писання
визначення і пояснення блоку 43
вчення і принципи з..... 5, 30, 57, 66
головне джерело для підготовки уроків..... 57
допоміжні матеріали..... 24–25
навички і методи вивчення 24–27
навчання .....v, 5, 42
опанування.....38–39
Підвищення кваліфікації 51, 53
Підготовка
особиста..... 51–53
студентів 6, 53–55
уроків
Див. Підготовка уроку
Підготовка до навчання 51–62
Підготовка до уроку..... 15, 18, 55–63, 64, 71
вирішіть, чого навчати.....56–59
вирішіть, як навчати 6, 56, 60–63
джерела або матеріали для 55
Підсумовування..... 45, 59, 61, 72
Позначки й нотатки..... 25, 32, 76–77
Поради студентам 16, 20, 84
Порівняння й протиставлення..... 26
Послідовне вивчення Писань
Див. Навчати з Писань послідовно
Пояснювати 33, 36, 44, 60
ділитися вченнями і принципами євангелії та свідчити про них.....35–37
Пояснюйте складні слова і фрази..... 26, 29, 57
Правила класу..... 18
Правління з освіти ix
Предмети й ілюстрації..... 54, 78
Пригощення 19
Приклад учителя 2, 24, 39
Принципи
Див. Вчення і принципи
Принципи, які висловлені непрямо ... 31
Принципи, які навертають..... 58
Причинно-наслідкові зв'язки... 31, 42, 57
Провідники священства, робота з ... 8, 9, 20, 22
Програма "Обов'язок перед Богом" ... 10
Програма "Особистий розвиток" 10

Р

Реєстрація..... 9, 53
Релігійна освіта .....ix, 1
Різноманітність 63, 72
Рішення, чого навчати.....56–59
Робертс, Б. Х.
істину потрібно сформулювати..... 32
Розуміти
вчення і принципи.... 6, 32–33, 36, 44, 47–48, 50, 57, 60, 67, 72, 78
контекст і зміст Писань та слів пророків 12, 27–29, 38, 43, 45, 47–50, 57, 60, 66–67, 72
Роль
Святого Духа
Див. Навчати і навчатися через Духа, Святий Дух
учня 6, 18, 19, 54, 59, 61, 62, 72
Рольові ігри 36
Ромні, Меріон Г.
Писання зберігають принципи..... 30

С

Сарказм ... 84
Свідчення, зміцнення ... vi, 23, 34, 35–37, 39, 60, 67
Див. також Навернення, Серце, помістити євангелію в
Свідчіть ... vi, 14, 35, 37, 44, 47, 60, 67, 72
Свобода волі
учень застосовує ... 6, 64
як натхнений вірою вчинок ... 6–7
Святий Дух
допомагає у підготовці ... 55, 57–59, 86
запрошувати вплив ... 7, 8, 14, 15, 19, 21, 34, 35, 44, 47, 53, 54, 61, 67, 69, 78, 82
намагайтеся бути гідними супроводу ... 2
настановлення через ... 6
роль у навчанні ... 1–2, 7, 12–15, 17, 35, 38, 42, 52, 61
функції ... 13
Сегменти блоку Писань ... 43, 56, 59
Семінарії та інститути релігії ... ix, 9
Серце, помістити євангелію в ... vii, 2, 6, 13, 33, 34, 43, 59, 67, 68
Див. також Навернення
Сім'я, допомога ... 9
Скотт, Річард Г.
використання Писань у тому вигляді, як вони записані ... 39
відділяйте принципи від деталей ... 31
допомагати молоді любити Писання ... 23
друзі в Писаннях ... 29
заучувати Писання—це ніби знаходити друзів ... 39
найважливіша мета навчання ... 59
оцінка ефективності навчання ... 34
Писання—це своєрідний довідник ... 27
принципи—це сконцентрована істина ... 5, 30
просто висловлений принцип ... 31
розвиток праведного характеру ... 4
сприяти тому, щоб істина глибоко проникала в розум і серце студентів ... 34
участь студентів запрошує Дух ... 8
Слова пророків і апостолів ... 5, 33, 34, 37
Сміт, Джозеф
всі духи здатні розвиватися ... 17
ключ до розуміння Писань ... 28
Специфічна мова, яка стосується статі ... 85
Спокута Ісуса Христа ... x, 1, 13, 16, 27, 29
Спостереження ... 53, 86
Ставлення вчителя ... 4
Створювати атмосферу для навчання, в якій відчуваються любов, повага і мета ... 12, 16–22, 54, 70
Стосунки
з іншими ... 2, 3
з провідниками священства ... 3, 8–10
зі студентами ... 3, 16–17, 54, 83, 86
Студенти
готуються до навчання ... 6, 53–55, 61, 78
навчати євангелії інших ... 6, 7, 36, 60, 74
потреби і здібності ... 10, 17, 44, 52, 55, 58
роль у навчанні
Див. Роль учня

Т

Темп уроку ... 62

У

Ухтдорф, Дітер Ф.
спрямовувати молодь до Христа ... 2
Участь студентів ... 6–7, 8, 25, 54, 56, 69, 74, 77
Учень
Див. Роль учня
Учитель
виклад ... 72–73
зовнішній вигляд ... 19
уроки зосереджені на ... 56, 61, 62, 68, 71

Ф

Фауст, Джеймс Е.
істину необхідно сформулювати (цитування Б. Х. Робертса) ... 32
Фізичне оточення для навчання ... 19

Х

Хантер, Говард В.
молодь покладається на Писання ... 38
навчання і приклад Ісуса Христа ... 5
не вдавайте, що відчуваєте вплив Духа ... 15
потенційна небезпека для харизматичних вчителів ... 84
щоденно вивчати Писання ... 23
Характер учителя ... 5
Хейлз, Роберт Д.
допомагати студентам отримувати духовне свідчення ... 33
коли студенти навчають і свідчать, зміцнюється віра ... 37
прагнути особистої праведності ... 2
Хінклі, Гордон Б.
жоден з нас не знає достатньо ... 4
продовжуйте зростати ... 3
Холланд, Джеффрі Р.
запрошуйте студентів досліджувати Писання ... 26
любіть студентів, які не бажають змінити свою поведінку ... 23
спокійна атмосфера абсолютно необхідна ... 14
Хороші стосунки, розвиваються зі студентами ... 16–17, 54

Ц

Церковна система освіти ... ix

Ч

Читати
навчальні матеріали курсу ... 27
писання разом на уроці ... 71

Щ

Щоденне вивчення Писань ... 7, 12, 23
Щоденники ... 76
Щоденно вивчайте Писання і читайте навчальні матеріали курсу ... 23–27

Я

Явні принципи ... 31
Як навчати, рішення ... 6, 56, 60–63

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ

UKRAINIAN
4 02105 81192 3
10581 192